TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (1653) 1981 SPALIO-OCTOBER 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Boikotuoti ar priimti?

Didžiųjų tautinių švenčių progomis, kai ryškiau pasirodo lietuviškasis gyvastingumas, džiaugiamės savo jaunimu ir gyvename viltimi, kad lietuvybės ateitis išeivijoje yra užtikrinta. Bet tai sceninis įspūdis, sudarytas puošnaus paviršiaus, už kurio slepiasi daug mažiau viltinga tikrovė. Scenose matome žydintį jaunimą, bet dalykai visai kitaip atrodo parapijų kronikose. Ten matome vis dažnėjančias mišrias sutuoktuves, kurių eilėje tik retai švysteli grynai lietuviškos sutuoktuvės. Tokiai būklei esant, kyla rūpestis ateitimi. Juk visiems aišku, kad jaunimui pasinešus mišrių sutuoktuvių link, lietuvių ateitis yra pasmerkta miriop. Jei gausioje tautinėje grupėje atsiranda viena kita mišri pora, nesudaro jokio pavojaus, bet kai taip poruojasi dauguma, iškyla gyvybinis pavojus. Tokia tautinė grupė išeivijoje pasmerkia pati save tautinei savižudybei. Imant kiekvieną asmenį atskirai, rodos, nematyti jokio pavojaus, bet kai surikiuoji visus juos į vieną eilę, pamatai visą padėties rimtumą. Deja, daug kas jo nemato ir netgi savotiškai teisina, esą jie kanadiečiai ar amerikiečiai ir tedaro kaip jiems patinka. Tai liūdnas nesusipratimas, matantis tiktai vieną medalio pusę. Neužmirškime, kad jie yra ne tik amerikiečiai ar kanadiečiai, bet ir lietuviai.

PRIEŠ didėjančią mišrių santuokų grėsmę nėra jokių aiškių priemonių ar receptų. Šioje srityje neveiksmingos nei tėvų, nei vyresniųjų pastangos, nes čia niekas negali įsakyti. Žymios įtakos betgi gali turėti jaunimo organizacijos. Jos gali sudaryti palankią atmosferą lietuviškom sutuoktuvėm, gali nuteikti savo narius jieškoti partnerio lietuvių eilėse, gali skleisti šūkį — lietuviška širdis jieško lietuviškos širdies, gali pokalbiais, svarstybomis ir panašiais būdais įsąmoninti jaunimą vengti mišrių santuokų. Kai jaunimas matys grėsmę ir lietuviškos santuokos gyvybinę reikšmę, nukreips savo pajieškas ir savo širdis į lietuviškas gretas, kur, bent kol kas, yra gražaus pasirinkimo. Jeigu jaunimo organizacijose, ansambliuose prigytų mintis bei ryžtas kurti lietuviškas šeimas, mūsų išeivijos ateitis susvistų naujomis viltimis. Ta linkme turėtų pajudėti visos lietuvių jaunimo organizacijos ir skatinti, siūdi kurti lietuviškas šeimas. Iki šiol nebuvo girdėti ryškesnio balso iš organizacijų pusės. Nei suvažiavimuose, nei stovyklose, nei susirinkimuose sutuoktuvių klausimas nekeliamas. Jis, matyt, laikomas grynai asmeniniu reikalu ir nedrįstama kalbėti viešumoje, nors tai gyvybinis dalykas. Negirdėti tuo reikalu kalbant nei parapijose. Tyli ir jaunimo spauda. Atrodo, tylėjimu norima išspręsti problemą.

SAKOMA, tyla — gera byla, bet tylėjimu dar nė viena problema nebuvo išspręsta. Tylėjimu paprastai leidžiama riedėti dalykams pakalnėn. Mišrių sutuoktuvių atveju, atrodo, tylima, nes nesiryžtama stipriau pajudėti, išjudinti lietuviškąjį dinamizmą, galintį turėti dar žymios įtakos. O pajudėti reikia, nes kitaip dalykai riedės vis smarkiau ir tai mums nepalankia kryptimi. Pajudėti galima dviem kryptim, būtent, lietuviškų santuokų kūrimo ir mišrių santuokų integracijos. Visų pirma reikia sustiprinti ryžtą jaunojoj kartoj kurti lietuviškas šeimas, bet tais atvejais, kai, nežiūrint visų pastangų, atsiranda mišrių šeimų, jas integruoti į lietuvišką gyvenimą. Jau yra nemažai atvejų, kur toks integravimas, įjungimas buvo sėkmingas. Boikotas tokiais atvejais nieko nelaimi, tik atstumia tautietį nuo lietuviškos bendruomenės. Be to, atšiaurus sutikimas kitataučio asmens savoje bendruomenėje būtų nekultūringas mostas. Jei kitatautis ar kitatautė nesipriešina tokiam integravimui, problema gali būti visai pakenčiamai, o kartais net laimingai, išspręsta. Blogas atvejis, kai lietuvis ar lietuvė yra lenkiami integruotis kitataučių bendruomenėn. Tada negausiai lietuvių grupei darosi nuostolis, nes mūsų žmonės iškrinta iš lietuviškosios bendruomenės ir tampa kitos bendruomenės stiprintojais. Kai mūsų tautai gresia gyvybinis pavojus, kiekvienas nubyrėjimas yra reikšmingas.

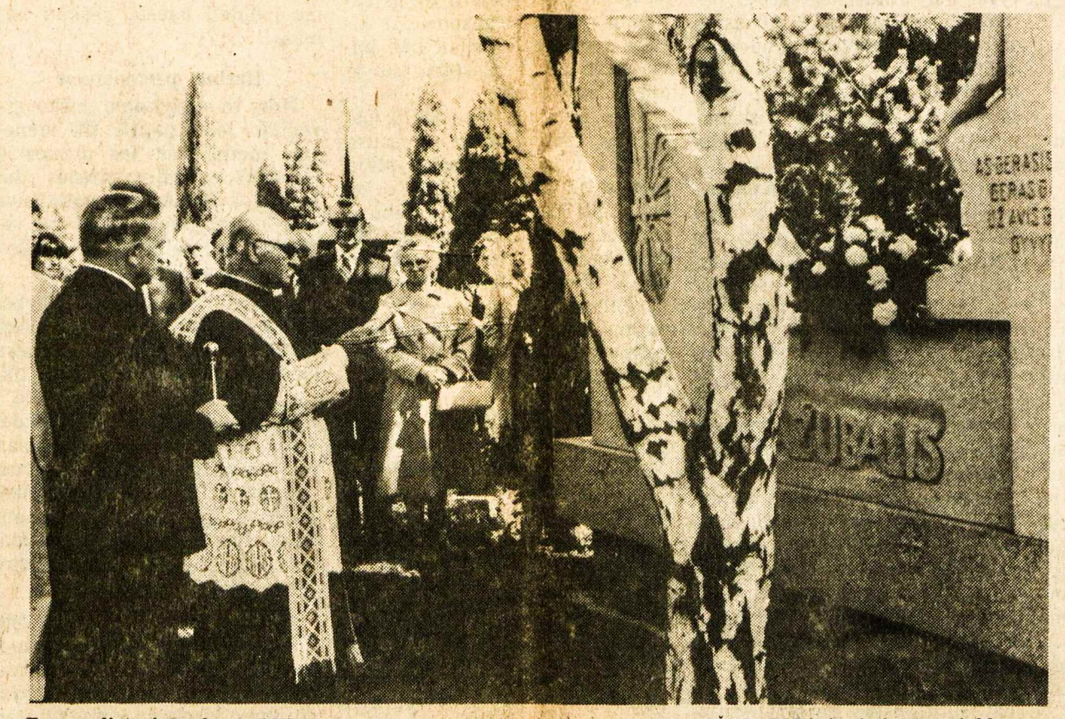

Europos lietuvių vyskupas ANTANAS DEKSNYS šventina a. a. kunigo PETRO AŽUBALIO ir jo giminės paminklą rugsėjo 27 dieną Toronto-Mississaugos lietuvių kapinėse. Paminklo projektas — archit. dr. A. Kulpos Nuotr. St. Dabkaus

Rašo Lietuvos pogrindžio spauda

Nubaustas už eisenos organizavimą

Inžinieriaus Vytauto Vaičiūno, Helsinkio grupės nario, teismas Širvintose

INŽ. VYTAUTO VAIČIŪNO TEISMAS

1981 m. kovo 25 d. pas VAIČIŪNIENĘ į darbą atvyko du čekistai. Pranešė, jog namuose esanti krata, ir vyras noris su ja pasimatyti. VAIČIŪNIENĘ išsivežė.

Parvažiavus namo, vyro jau nerado. Vėliau paaiškėjo, jog krata buvo padaryta ir motinos sode, kur buvo laikomas automobilis.

Saugumiečiai, liepę pasiimti maisto, VAIČIŪNIENE nusivežė į milicijos skyrių. Jai pareikalavus kratos protokolo, saugumiečiai paaiškino, jog tai esą ne jos reikalas — kratos protokolą turįs VAIČIŪNAS.

— Mes jums viską atsiųsime paštu, — pažadėjo tardytojas JUCYS.

Pasimatymo metu už palaiminimą vyro kryžiaus ženklu, VAIČIŪNIENĖ buvo skubiai išvesta, nes, matyt, čekistai išsigando, kad ramus ir drąsus žmonos elgesys nepadarytų didesnės įtakos vyrui, kuri visokiais būdais norėjo išvesti iš pusiausvyros.

Tardytojas JUCYS patarė būti "protinga moterimi ir pagailėti vyro". Ir pats sakėsi, kad jam gaila VAIČIŪNO: jis geras specialistas, galėtų būti naudingas visuomenei; siūlėsi užstoti prieš prokurorą, žadėjo, kad, galimas daiktas, jei žmona "protingai" atsakinės į klausimus, vyrą greitai paleis.

— Pasakykite, jei norit išgelbėti savo vyrą, kur yra era (elektroninis aparatas)? — vaidino gelbėtoją tardytojas JUCYS.

Tardytojas niršo, kam Vytautas VAIČIŪNAS įstojo į Helsinkio nutarimams ginti lietuviškąją grupę, aiškino sovietinių įstatymų humaniškumą, teiravosi, ką pažįstanti iš kunigų, vyskupų ir su kuo palaiko ryšius.

1981 m. kovo 26 d. tardytojas JUCYS pranešė L. VAIČIŪNIENEI, jog "užmiršęs" perduoti vyrui maistą, drabužius, ir liepė pačiai viską nuvežti į Vilnių.

Kovo 27 d., žmonai nuvykus į Vilnių, tardytojas JUCYS pranešė, kad jos vyras bus teisiamas už viešosios tvarkos pažeidimą.

— Mes jam galime pritaikyti kriminalinį arba politinį straipsnį. Galime ir abu kartu. Gaus apie 10 metų, — gąsdino tardytojas.

Saugumiečiai žadėjo VAIČIŪNIENEI, jei duos naudingus parodymus, leisti perduoti vyrui maistą.

TTG Katalikų komitetas balandžio 23 d. pasiuntė pareiškimą Lietuvos KP CK sekretoriui, protestuojantį dėl Vytauto VAIČIŪNO ir Mečislovo JŪREVIČIAUS neteisto suėmimo, tačiau jokio atsakymo į pateiktą protestą niekas nesulaukė.

Birželio 24 d. inž. VAIČIŪNO žmona gavo pranešimą iš Vilniaus II-os juridinės konsultacijos. Advokatas A. VAIČEKAUSKAS rašo, kad š. m. birželio 24 ir 25 d. jam yra pavesta ginti Vytautą VAIČIŪNĄ.

Kol L. VAIČIŪNIENĖ susirado transportą, kol atvažiavo į Vilnių, atėjo vėlus laikas. Atėjus į augščiausiąjį teismą, niekaip nebuvo galima sužinoti, kur vyksta teismas: atvažiavusius siuntinėjo iš vieno kabineto į kitą; iš prokuratūros į augščiausiąjį teismą ir atvirkščiai, kol pagaliau sužinojo, kad teismas bus tik rytojaus dieną Širvintose.

Birželio 25 d. Širvintų liaudies teismo būstinė buvo apgulta milicijos ir saugumiečių. Į teismo salę buvo leidžiami tik Saugumo darbuotojai ir partijos patikėtiniai. Atvažiavusieji teisiamojo draugai ir tikintieji taip pat norėjo pakliūti į teismo salę, bet jų niekas neleido, nors dar daug buvo tuščių vietų. L. VAIČIŪNIENEI paprašius įleisti į teismo posėdį nors tris jos pažįstamus, atvažiavusius kartu su ja, teismo sekretorė pradėjo šaukti: "Kaip jūs drįstate prašyti teisėją, kad į salę įleistų jūsų pažįstamus?! Jūs laukinė! Jūs miške augusi!"

Į salę einant nepažįstamiems asmenims, prie durų stovėjęs vyriškis su raudonu raiščiu ant rankovės pastebėjo savo draugui: "Čia eina partiniai darbuotojai". Pagaliau į salę buvo įleista ir teisiamojo žmona. Įvestas į salę teisiamasis peržvelgė sėdinčiuosius, jieškodamas pažįstamų veidų. Jo žmona, sėdėjusi netoli teisiamųjų suolo, tyliai jam šnipštelėjo: "Vyteli, nieko nėra! Neįleido! Nesidairyk." Ir tuojau pasigirdo netoliese sėdėjusios jaunos moters replika: "Kam meluojate?! Kam meluojate?! Žiūrėkite, kiek daug žmonių!"

Teisiamasis, nors atrodė smarkiai sublogęs, iškankintas, išblyškusiu veidu ir nešvariais drabužiais, tačiau iš veido spindėjo didelė ramybė ir giedrumas, taip kontrastingas jį supančiai aplinkai — neramiems teismo nariams ir pilnoms pykčio ir pagiežos akims salėje.

LTSR Augščiausiojo teismo "atviram" posėdžiui pirmininkavo JANKAUSKAS. Prokuroras — MURAUSKAS. Kaltinamasis atsisakė advokato paslaugų.

Inž. Vytautas VAIČIŪNAS buvo kaltinamas, jog organizavęs eiseną iš Tytuvėnų į Šiluvą.

Dalis liudininkų į teismą neatvyko. Kiti — dažnai painiojosi ir melavo.

Tytuvėnų apylinkės pirmininkas Henrikas JUZELIŪNAS kalbėjo, kad eisenos būna kiekvienais metais, o leidimo niekas neprašė. Jam pareikalavus eisenai išsiskirstyti, niekas jo neklausė. Kadangi buvo nedarbo diena, tai intensyvaus judėjimo nebuvo. Jis matęs vyriškį su vėliavėle, bet ar jis yra tas pats teisiamasis, nežino, nes neįsidėmėjo. Kiek laiko buvo sustabdytas judėjimas — taip pat neatsimena.

Stanislovas TURYS girdėjo kalbant vyriškį, matė jį buvus su rudu lietpalčiu ir vėliau pastebėjo, kaip tas vyriškis sustabdė judėjimą ir praleido maldininkus.

Česlovas JANUŠONIS, važiavęs automašina ir, pamatęs eiseną, išlipo pasižiūrėti, o kadangi jis mėgstąs fotonuotraukas, tai pradėjęs fotografuoti eiseną. Teisiamajam Vytautui VAIČIŪNUI paklausus, kaip jo nuotraukos pateko į jo baudžiamąją bylą, liudininkas pasimetė, nežinodamas, kaip jam atsakyti. Padėtį išgelbėjo teismo pirmininkas: "Jūs turbūt pagalvojot, kad tokios eisenos pažeidžia įstatymus ir atnešėte į miliciją, kad vidaus organai imtųsi atitinkamų priemonių". Aišku, liudininkas mielai patvirtino teismo pirmininko pasufleruotą mintį. Be to, jis matęs vyriškį, kuris sustabdė transportą ir praleido eiseną. Sustojusių mašinų buvo daug.

Liudininkė Irena GAUBŠAITĖ neskyrė bažnyčios nuo šventoriaus ir nuolat painiojosi savo parodymuose. Ji atvažiavusi su autobusu į Tytuvėnus ir, pamačiusi miniją, susidomėjo kas ten vyksta. Žmonių minioje pamačiusi vyriškį, kuris dabar teisiamas, vienoje rankoje turintis raudoną vėliavėlę, o kitoje — konstitucijos knygelę. Minėtas vyriškis su raudona vėliavėle sustabdęs transportą ir praleidęs minią. Judėjimas buvo sutrukdytas apie pusę valandos.

Liudininkas Juozas DANILOVAS taip pat atpažino kaltinamąjį ir liudijo, kad jis su raudona vėliavėle sustabdė judėjimą ir praleido maldininkus.

(Nukelta į 3-čią psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Anglų kalba Kvebeke

Ginčai dėl Kanados konstitucijos užgožė Montrealyje prasidėjusią verslininko Allan Singerio bylą, kuri iš tikrųjų yra susieta su Britų Š. Amerikos Aktu, laikomu Kanados konstitucija. Kvebeko premjero R. Levesque parlamente pravestas prancūzų kalbos įstatymas nr. 101 uždraudė bendrovėms ir netgi privatiems verslininkams vartoti kitas kalbas savo įmonių iškabose. Leidžiama tik viena prancūzų kalba. Šis įstatymo paragrafas įsigaliojo š.m. rugsėjo 1 d. Montrealietis verslininkas A. Singeris, II D. karo veteranas, atsisakė pakeisti savo įmonės jau 27 metų senumo iškabą "Allan Singer Limited — Printers and Stationers". Vyriausybės vardu prieš jį buvo pradėta byla už prancūzų kalbos įstatymo pažeidimą. A. Singeriui gresia net $1.000 galinti siekti bauda už pirmą įstatymo pažeidimą, už antrą — iki $5.000. Teisiamąjį gynęs advokatas C. A. Sheppardas paprašė teisėją R. Craigą, kad byla būtų pravesta anglų kalba. Po trumpos pertraukos teisėjas angliškai pranešė, kad Kvebeko teisme įprasta vartoti abi kalbas, nepažeidžiant teismo orumo. Prancūziškai kalbėjusiems valdžios liudininkams buvo parūpintas vertėjas, kuris jų kaltinimus A. Singeriui išvertė į anglų kalbą. Kaltinamojo gynėjas adv. C. A. Sheppardas pareiškė, kad valdžios įsakymas seną anglišką iškabą pakeisti vien tik prancūziška prieštarauja Britų Š. Amerikos Aktui. Esą tuo reikalu jau kreiptasi į augščiausiąjį Kvebeko teismą, kuris sprendimą turės padaryti spalio 28 d. Teisėjas R. Craigas tada bylą atidėjo iki gruodžio 8 d.

Šį įvykį pasigavo visi trys To-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULĮ SUKRĖTĖ STAIGUS EGIPTO PREZ. A. SADATO NUŽUDYMAS, nors jo gyvybė buvo nuolatiniame pavojuje nuo 1979 m., kai pasirašė taikos sutartį su Izraelio premjeru M. Beginu, susilaukdamas beveik visų arabų šalių pasmerkimo. Tris savaites prieš A. Sadato mirtį buvo susektas sąmokslas jam nužudyti. Buvo suimta apie 70 asmenų, jų tarpe net ir kariuomenės narių, bet viena maža grupelė išliko nepaliesta. Savo uždavinį ji įvykdė karinio parado metu prie Kairo, kai buvo švenčiamos 1973 m. karo su Izraeliu metinės. Iš patranką traukusio sunkvežimio iššoko keli vyrai, ginkluoti granatom ir automatiniais sovietų gamybos šautuvais. Be jokio pasipriešinimo jiems pavyko pasiekti tribūną, kurioje su savo palyda stovėjo A. Sadatas. Dvi kulkos perkirto kairę krūtinės pusę, viena — kaklą, dvi — kojų šlaunis. Kartu su A. Sadatu žuvo apie 10 asmenų, buvo sužeista 25. Žuvusiųjų sąraše yra ir koptų vyskupas Samuelis. Stebuklingai gyvas išliko Egipto viceprez. H. Mubarakas, stovėjęs prie A. Sadato, susilaukęs tik lengvo rankos sužeidimo. Asmeninė aštuonių vyrų A. Sadato apsauga visiškai pasimetė — atentatininkams nepastojo kelio ir netgi nepradėjo šaudyti į juos, nors prezidento apsaugai jie buvo paruošti JAV. Pirmieji ugnimi į ugnį reagavo asmeniniai užsienio diplomatų sargai. Sunkiai sužeistą A. Sadatą jo artimieji bandė uždengti kėdėmis. Jis mirė nuvežtas ligoninėn.

Keturi žudikai

Patranką traukęs sunkvežimis turėjo aštuonių karių įgulą. Oficialiai teigiama, kad atentate dalyvavo tik keturi: ltn. Ch. Islambulis ir trys karinėm uniformom aprengti civiliai, mahometonų fanatikai, kuriems vietą sunkvežimyje parūpino atentatui vadovavęs minėtasis leitenantas. Esą jis norėjo atkeršyti A. Sadatui už savo brolio suėmimą, bet šiaip ši grupelė neturėjo jokių ryšių su platesnio masto sąmokslu. Oficialią versiją skeptiškai sutinka atentatą matę užsienio diplomatai. Jie klausia, kaip tie civiliai galėjo patekti į karinį sunkvežimį, kuris kaip tik važiavo arčiausiai tribūnos, kodėl sunkvežimis sustojo netoli paradą priimančio A. Sadato, kodėl visiškai nereagavo asmeninė jo apsauga?

Laidotuvės

Beveik tūkstantį savo oficialių atstovų į A. Sadato laidotuves atsiuntė 80 valstybių. Dėl komplikuotos jų apsaugos oficialioji laidotuvių dalis buvo pradėta beveik A. Sadato žuvimo vietoje. Laikinai jis palaidotas po Nežinomam kareiviui skirta piramide, kur prieš pat nužudymą buvo padėjęs vainiką. Ateityje jo palaikai bus perkelti į mauzolėjų žuvimo vietoje. Ten taip pat bus pastatyta mečetė. JAV prez. R. Reaganas, pats pergyvenęs sužeidimą atentate, laidotuvėse nedalyvavo. Į jas jis pasiuntė tris buvusius prezidentus, turėjusius ryšių su velioniu A. Sadatu: R. Niksoną, G. Fordą ir J. Carterį. Oficialiu delegacijos vadovu buvo valstybės sekr. A. Haigas. Į laidotuves atvyko ir Izraelio premjeras M. Beginas, nors jam grėsė didžiausias pavojus. Dalyvių eilėse taip pat buvo V. Vokietijos kancleris H. Schmidtas, Prancūzijos prez. F. Mitterandas, Italijos prez. S. Pertinis, Kanados atstovai — gubernatorius E. Schreyeris, užsienio reikalų min. M. MacGuiganas ir ambasadorius R. Elliottas. Iš viso arabų pasaulio atstovus atsiuntė tik Omanas, Somalija ir Sudanas.

Naujas vadas

A. Sadatas, numatydamas savo mirtį, prezidento pareigoms buvo paruošęs viceprez. H. Mubaraką, pasirinktą 1975 m. Jis yra lakūnas, baigęs karo aviacijos mokyklą, tobulinęsis du kartus Sovietų Sąjungoje, kai Egiptas turėjo artimus ryšius su Maskva. 1969 m. H. Mubarakas buvo paskirtas karo aviacijos štabo viršininku, talentingai organizavo aviacijos smūgius 1973 m. kare su Izraeliu. Perėjęs politikon, A. Mubarakas rėmė A. Sadato pasirašytą taikos sutartį su Izraeliu bei tęsiamas derybas. Susitikimuose su M. Beginu bei kitais laidotuvėse dalyvavusiais vadais jis įsipareigojo laikytis ligšiolinės A. Sadato politikos. Sekantį pavasarį Izraelis Egiptui turi grąžinti paskutinę Sinajaus pusiasalio dalį, tačiau A. Sadatui nepavyko pasiekti jokios pažangos derybose su M. Beginu dėl savivaldos Gazos juostoje ir vakarinėje Jordano pakrantėje gyvenantiems arabams. Toje pakrantėje vis dar steigiami izraelitų kaimai, sekančių ketverių metų laikotarpyje izraelitų skaičių planuojama padidinti iki 120.000. Okupuotoji sritis oficialiai vadinama bibline Judėja ir Samarija. Būsimo prez. H. Mubarako laukia nelengva problema, kurios neįstengė išspręsti ir A. Sadatas, M. Begino laikytas artimu bičiuliu. A. Sadatas, perėmęs valdžią iš 1970 m. mirusio prez. G. A. Nasserio, taip pat žadėjo laikytis jo politikos, bet vėliau pasirinko savitą taikos su Izraeliu kelią. Panašiai dabar gali pasielgti ir H. Mubarakas, jeigu nebus susilaukta Izraelio nuolaidų vakarinei Jordano pakrantei arba prasidės arabų šalių kurstomi neramumai pačiame Egipte. Irano ajatola R. Chomeinis egiptiečius jau ragina imtis islamiškos revoliucijos.

Šiame numeryje:

Boikotuoti ar priimti?
Mišrios santuokos — grėsmė ir galimi bei priimtini sprendimai
Nubaustas už eisenos organizavimą
Inžinieriaus Vaičiūno byla sovietiniame teisme ir sprendimas
Pirmieji darbo sutarties metai
Prisimenant pirmąsias dienas Kanados miškuose
Žalgirio mūšio laukuose
Mūsų bendradarbio įspūdžiai iš kelionės į istorines vietas
Dabar lenkai nerimsta
Dėl Vilniaus nerimo lietuviai, o dabar nerimsta lenkai
Kas nuodija jaunimą?
J. Kojelio pastabos savo oponentams iškilusioje diskusijoje
Septynios savižudystės Škėmos "Živilėje"
J. Kralikauskas apie "Živilę", vaidintą prieš 31 metus
"I Lituani" — kas jie?
Italų kompozitoriaus opera, radusi įkvėpimą lietuviuose
Baronas — tragiškas ir humoristiškas
Anatolijus Kairys apie savo artimą kolegą rašytoją
Lietuvių dovana karalių rūmuose
Pokalbis su dail. A. Tamošaitiene, grįžusia iš Britanijos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jis nepakenčia stabų

Moderniojo žmogaus stabai ir dievybės nėra statulos iš aukso ir sidabro, kaip buvo Atėnuose šv. Pauliaus laikais. Nors modernusis žmogus nuolatos pabrėžia, kad jis ateistas, tačiau ligi šiol jis nerado būdo kaip išsilaisvinti nuo dabarties stabų. Jis garbina juos galbūt ne religinio kulto prasme, bet savo širdyje ir savo troškimuose yra netgi labai susirūpinęs jų neprarasti.

Šie stabai yra dargi pavojingesni kaip pagonių dievai iš Atėnų, nes turi daugiau jėgos žmogaus širdžiai ir pačiam gyvenimui.

Šių dienų ateistas garbina eilę žemiškų dalykų, kuriuos jis pavertė stabais, būtent, pinigus, galybę, techninę pažangą, patogumus, seksą, sveikatą, neprikla usomumą. Ir nuodėmė yra ne todėl, kad tie dalykai gali būti blogi, bet todėl, kad jis juos garbina, laiko juos absoliučiais, pasiruošęs prieš juos klauptis.

Bet ir šiuo atžvilgiu yra sunku pravesti aiški skirtumo linija tarp tikinčių ir netikinčių, nes vienų ir kitų širdyse auga drauge kviečiai ir raugės. Abiem joje yra užtenkamai vietos.

Nevienas žmogus yra pusiau stabų garbintojas ir pusiau krikščionis. Kiekvienas žmogus yra viliojamas pagundos klaupti prieš stabus, kuriuos jis pats sukūrė. Bet tuo pačiu laiku jis yra traukiamas slėpiningo noro garbinti tikrą Dievą, kuriam jis jaučiasi esąs "nežinomas". Jis jaučia jį esant skirtingą nuo savo dievų. Širdies gelmėse gal jis turi baimės surasti tokį Dievą, lyg ir nujausdamas, kad šis Dievas gali iš jo pareikalauti sudeginti daugelį jo numylėtų stabų.

Širdies gilumoje jis jaučia esąs traukiamas to paties dalyko, kurio bijo. Galbūt tai yra slaptas polinkis į tai, kas nauja, veržimasis į nežinomybę, kuri jį traukia ir tuo pačiu laiku atstumia, kai jis nuolatos randa paslaptingą paradoksą, kurį kiekvienas žmogus nešioja savo širdyje, būtent, nuojautą, kad jis yra pusiau angelas ir pusiau žvėris, pusiau miręs ir pusiau prisikėlęs, pusiau šventasis ir pusiau demonas, pusiau kūrėjas ir pusiau sukurtasis, pusiau karalius ir pusiau vergas, pusiau pilietis ir pusiau išvietintas žmogus, pusiau vaikas ir pusiau senis, pusiau technikas ir pusiau poetas (Plg. J. Arias, The God I don't believe in, Abbey Press, 1973, p. 174).

Žmogus yra gundomas kurti savo paties stabus, įtikinti save, kad jie yra tikrieji dievai. Bet tuo pačiu metu jis jieško nežinomo Dievo, tokio Dievo, kurio nežino kaip jį sukurti. Didžiausio nuoširdumo momentais jį tiki esant tikrą Dievą, vieninteli galintį duoti atsakymus jo galutiniems klausimams, duodantį prasmę jo paties buvimo paslapčiai.

Bet šis nežinomas Dievas, kurio jis siekia, nepakenčia stabų. Iš to išplaukia du dalykai. Pirma: šis Dievas sunaikins jo stabus; jis yra Dievas, reikalaująs išmesti iš šventovės visus stabus. Antra: šis Dievas atsakys į tuos labai intymius, nuoširdžius ir kilnius siekius, kuriuos žmogus teisėtai yra sukūręs savo širdyje, savo pasaulyje ir savo istorijoje.

K. J. G.

Iš Venecuelos

Gyvename viltimi

Įsteigus Lietuvių Katalikų Misijos Tarybą, keliems jos nariams pavesta vicepirmininkų teisėmis tvarkyti atskirą darbo sritį. Inž. Antanas Šulcas tvarko sekmadienio Mišių skaitymus; inž. Broniui Deveikiui pavesti šalpos, finansų ir ūkio reikalai, Vincui Baronui — techniniai rūpesčiai, susiję su pamaldomis. Elena Gutauskienė talkina tarybos globėjui dr. Vytautui Dambravai, kuris prašomas organizuoti specialias religines šventes, pamaldas ir religinio turinio programas. Stengiamasi įjungti tarybos sudėtin lietuvių katalikiško jaunimo atstovus.

Lietuvių Katalikų Misijos Taryba pritarė sekantiems globėjo siūlymams: veikiant išvien su VLB centro valdyba, aplankyti visas lietuvių šeimas Venecueloje ir jas paraginti aktyviau įsijungti į Bendruomenės ir katalikų misijos darbą, lankyti lietuviškas pamaldas, įsąmoninti, jog tai yra efektyvus būdas religiniam ir tautiniam susipratimui puoselėti.

Stengiamasi padėti lietuviams katalikams priimti sakramentus lietuvių kalba, talkinant kun. A. Perkumui organizavimo darbe. Tikintieji turi suprasti, kad kunigas važiuoja ne vien Mišių laikyti, bet ir sakramentų teikti, paruošti vaikučius pirmajai Komunijai, mokyti katekizmo, parinkti ir išmokyti lietuvių vaikus tarnauti Mišioms ir t. t.

Apie visus tuos dalykus pranešama tautiečiams telefonu, katalikų misijos biuleteniais ir informaciniais laiškais.

Katalikų misijos globėjas pranešė pataręs kun. A. Perkumui laikinai nutraukti lietuviškas pamaldas provincijoje, nes jų lankytojų skaičius labai mažas. Katalikų Misijos Taryba pati turi imtis konkrečių žygių šiai padėčiai pataisyti. Yra apgailėtinas reiškinys, kad kunigas randa laiko ir jėgų aplankyti įvairias Venecuelos Lietuvių Bendruomenės apylinkes, o lietuviai katalikai nesuranda laiko dalyvauti lietuviškose pamaldose, kurios yra organizuojamos kartą į mėnesį ar dar rečiau jų pačių mieste.

Gyvename viltimi, kad religinė-tautinė veikla Venecueloje sužydės, nes veiklos pumpurai jau dabar auga ir plečiasi.

A. Vaisiūnienė

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

A.a. LIUDAI KRAKAUSKIENEI

Miela Liuda, Tu iškeliavai negrįžtamai, bet palikai mums savo brangius prisiminimus.
Skausmo ir liūdesio valandose reiškiame giliausią užuojautą vyrui ANTANUI, dukrai ELVYRAI su vyru, sesutėms Amerikoje, vaikaičiams Lietuvoje —

J. K. D. Dervaičiai *E. L. Dervaičiai*
V. O. Kudžmienė ir dukra

Pirmieji darbo sutarties metai

Kaip lietuviai prieš 33 metus Kanados šiaurėje statė elektros jėgainę

KAZYS MILERIS

Bevartydamas savo senas nuotraukas, atradau ir vieną netobulai padarytą, tad dabar begelstančią, iš pirmųjų Kanados gyvenimo metų tolimos šiaurės miške.

Iš nuotraukos į mane žiūri tarp išsprogdintų uolienų ant kastuvų pasirėmę darbo aprangoje su apsaugos kepurėm ir bekepuriai išsidraikiusiais plaukais vyrai. Tai pokarinės imigracijos žmonės, atvykę su darbo sutartimis į šį kraštą. Tie vyrai dar Vokietijoj turėjo pasirašyti sutartį, kad 9 mėnesius dirbs jiems "Hydro" bendrovės duotą darbą ir kad sutinka tam laikui Vokietijoje palikti savo šeimas. Paskui, kaip ir visi imigrantai, jie turėjo pereiti visus sveikatos tikrinimus ir atitikti Kanados saugumo reikalavimus.

Nuotraukoje dar gerai atpažįstu visada geros nuotaikos ir gerą pokalbininką buvusį gimnazijos mokytoją, kitą — Lietuvos mokesčių inspektorių ir didelį tautininkiškosios valdžios gynėją. Toliau atpažįstu ir jo sūnų, pirmąjį čia įsigijusį naują kanadiškos vilnos eilutę ir savaitgaliais iš miestelio parsivežtą davusį įvairių išgyvenimų ir pasakojimų.

Iš visų išsiskiria savo apranga ir visada su skrybėlę karo metais sostinėje buvęs skysto kuro paskirstymo viršininkas, kuris dėl savo rengimosi visų buvo vadinamas "daktaru". Nuotraukoje šelmiškai šypsosi seno rūkoriaus manierų vienturtis Kauno gimnazistas ir labai jau darbštūs, net ir nuotrauką darant akių nepakėlę, du broliai ūkininkaičiai nuo Šakių.

Kiek nuošaliau suskaldytą uolieną verčia kažkaip peranksti pražilęs, visada apsiskutęs, susišukavęs ir pasiruošęs užsivilkti uniformą policijos vachmistras. Matau ir save patį dar jauną, išpūstais žandais ir jau spėjusį atsivalgyti stovyklos kepėjų labai skaniai kepamų cinamono bulkų.

Kur dabar visi tie nuotraukos žmonės po 33 metų? Vienas gyvena su manim tame pačiame mieste, bet mūsų pirmųjų darbo metų draugystė yra nutrūkus. Kiek žinau, trys gyvena Toronte, du yra išsikėlę į JAV-bes ir dviejų nebėra gyvųjų tarpe.

Traukiniu iš Halifakso

Kai generolo Black vardu pavadintas Amerikos karo transporto laivas 1948 m. gegužės 15 d. rytą įplaukė į Halifakso uostą, aš dėkojau Dievui, kad nenumiriau jūroje, bet pamačiau dar ir pažadėtą Kanados žemę. O buvau apsirūpinęs visokiausiom priemonėm apsisaugoti nuo jūros ligos. Įlipau į laivą labai drąsus, bet įplaukus į Atlantą, ne tik pats susirgau, bet ir su savo sūrių silkių receptu susargdinau kaikuriuos savo draugus.

Iš Halifakso traukiniu mūsų transportą vežė per Kanadą ir skirstė į darbovietes. Pirmoji traukinio sustojimo ir persėdimo vieta buvo Montrealis. Čia vakarą mus lietuvius, stoty pasitiko kažkoks Adomonis ir Mileris. Adomonis, jau anksčiau į Montrealį atvykęs dipukas, kuris mus visus apdovanojo cigaretėmis. Mileris, kuris pasirodė esąs Montrealio advokatas, nenorėjo tikėti, kad gali būti ir kitas jo bendravardis.

Iš Montrealio traukinys jau vežė mus tiesiai į paskyrimo vietą — netoli nuo Thessalono miestelio kažkur miške prie "Rayner Construction" vykdomos užtvankos statybos. Čia patekome keliasdešimts lietuvių, daug ukrainiečių, lenkų, kelioliką estų, kurių tarpe buvo prezidento K. Paetso karinis adjutantas ir keli latviai.

Apgyvendino mus gražaus pušyno naujai pastatytuose barakuose. Kiti pastatai aplinkui buvo privatūs viršininkų nameliai, valgyklų pastatai, kepykla, krautuvė, ligoninė, salė ir daboklė. Čia prasidėjo mūsų 10 valandų dieninės ir naktinės pamainos darbas. Dirbome 6 dienas savaitėje. Valandinis atlyginimas — 60 centų į valandą, tad už 10 valandų dieną gaudavom 6 dol. Tas atlyginimas tuo laiku dar nebuvo pats mažiausias Kanadoje, nes paskui atėjo žinios, kad kitur nuvežtiems lietuviams mokėjo tik po 50 ct. į valandą.

Neįprasti darbai

Darbą pradėjome pavasarį. Aplinkui — pušų sakais kve-

piantis miško oras. Toliau už stovyklos šniokščia akmeninga kažkokiu indėnišku vardu vadinama upė, kurią turėsime užtvenkti. Pro medžių viršūnes matai tik granitinių kalnų kauburius.

Iš pradžių mūsų visų darbas buvo atkasti žemę nuo akmens kauburio, kad galėtų prieiti ir išgręžti skyles sprogdinimui. Išsprogdinus, reikėjo nurankioti išsprogdintas skeveldras kitam grėžimui ir sprogdinimui. Vėliau, kai tų atkasinėjimo darbų mažiau bebuvo likę, iš mūsų būrių pradėjo imti vyrus cemento pylimo, transporto ir kitiem darbam. Pagaliau keli buvo pasidarę ir grėžėjais su to darbo atlyginimu.

Taip ir praėjo gegužis ir pavasaris, atėjo karšta ir sausa šiaurės Kanados vasara, atėjo gražus lietuviškas ruduo, o po to — gili žiema. Darbas nebuvo sunkus, maitinimas geras, bet vyrai buvo atskirti nuo savo šeimų ir gyveno vienišą barakinį gyvenimą. Grįžę po darbo pamainų, žiūrėk, visi įsikniaubę į kampus rašo laiškus ar skaito gautus.

Keistuoliai

Toks gyvenimo ir krašto pakeitimas atsiliepė kaikuriems ir į nervus. Mes turėjome vieną, kuris iš anksčiau netikinčio buvo pasidaręs nesuprantamo religingumo žmogumi. Jis vakarais barake atsiklaupęs užsitraukdavo sau drobulę ant galvos ir linguodamas kalbėdavo kažkokias savo maldas. Kitas, jau apysenis žmogus, pradėjo po stovyklą vaikytis ir spardyti kiekvieną kur užtiktą blėkinutę. Su kitu tautiečiu atsitiko dar blogiau. Grįždamas iš kažkokio mažo išgėrimo, jis įsilaužė į vieno didelio boso namus ir ten išdaužė visą namų apstatymą. Tai darant, jį pačiupo stovyklos rajoną prižiūrintis provincijos policininkas. Mums visiems tai buvo visiškai neįtikėtinas dalykas, kad mūsiškis tai padarė. Toks rimtas, ramus ir protingas šeimos žmogus, buvęs Kauno raitosios policijos valdininkas, dabar jau miręs. Bet jis pats užkalbintas nieko neneigė, o tik apgailestavo, kad taip atsitiko. Buvo jam iškelta byla, ir mes, lietuviai, patekome į kanadiečių laikraščius. Tarp savų rinkome pinigus, siuntėme delegaciją pas teisėją ir pasamdėme advokatą. Byla baigėsi sąlygine bausme.

Kunigai

Stovykloje taip begyvenant, pradėjo ateiti lietuviški laikraščiai, pradėjome gauti vis daugiau žinių iš kitų stovyklų ir lietuvių "dipukų", jau įsikūrusių miestuose. Mūsų aplankyti atvažiavo ir tuo laiku daug važinėjęs lietuvių kapelionas kun. S. Kulbis, SJ. Jis mums atvežė daug naujienų, atlaikė pamaldas, o mes, jam išvažiuojant, sudėjome kelionpinigių, kurių jis labai kratėsi ir nenorėjo imti.

Vėliau atvažiavo pas mus dirbti ir vienas lietuvis kunigas. Tai Kanados imigracijos gaudomas kun. Lionginas Kemėšis. Iš Brazilijos jis čia buvo atvykęs su turisto viza ir bandė pasilikti. Hamiltone kažkam nepatiko jo buvimas, ir jį įskundė imigracijos įstaigai. Kunigas labai stropiai kasė žemę, kol imigracijos pareigūnai ir čia jį atsekė. Jam Kanadoje pasilikimą išrūpino Sault Ste. Marie vyskupas. Po kiek laiko tame pačiame Thesselono miestelyje jis gavo ir klebono vietą.

Laikas išsikraustyti

Kai į stovyklą atėjo jau antrasis pavasaris, kai virš upės užaugo didelė betoninė užtvanka su įmontuotomis turbinomis, tada visiems pradėjo rodytis, kad jau laikas skristi kur nors kitur. Pradėjo suvažiuoti ir visų Vokietijoj paliktos šeimos. Aš pirmas padariau savo šeimai imigracijos dokumentus, o atvažiavo bene paskutiniai. Man visą laiką galioja Murphy fizikos dėsnis — jei kas gali nepavykti, tai ir nepavyks. . .

Pagaliau, atvykus čia šeimai, mes irgi, kiek pagyvenę, susirišom savo daiktelius ir išvykome į didelį miestą jieškoti laimės.

Darbus prisimenant

Nors to stovyklinio miško gyvenimo teko patirti tik vienerius metus, bet tos pirmosios Kanados gyvenimo dienos manau kiekvienam yra palikusios gilų prisiminimą. Buvo tai savotiškos nuotaikos ir savų išgyvenimų laikotarpis.

Niekas čia sunkiai nedirbo. Mūsų grupės, nuvežtos į mišką ir išsklaidytos po kalnus kažką kasti, prižiūrėtojas nebuvo tikras — ar čia, ar ten. Rimtai į tokį darbą nežiūrėjo. Atsitikdavo ir taip, kad ką viena pamaina atkasdavo, kita atvažiavusi užkasdavo. Tad iš pradžių susigrupavę vyrai svyruodavo ant savo užgultų kastuvų ir dalindavosi anų Lietuvos laikų ir karo dienų prisiminimais.

Sekmadienis buvo poilsio diena. Žmonės daugiau būriuodavosi, apsivilkdavo ir geresniu drabužiu. Čia dauguma dirbančių buvo Kvebeko katalikai, tad sekmadieniais atvažiuodavo kunigas ir laikydavo pamaldas. Vakarais buvo nemokamai rodomi filmai. Stovyklos rajone per garsiakalbį skambėjo Gene Audry "Red River Valley" ir kitos tuo laiku buvusios populiarios melodijos.

Iš Vokietijos man prisiųsdavo pardavimui ten pigiai pirktų visokių daiktelių. Stovykloje ypatingai gerai ėjo vokiški skustuvai. Nunešu juos, būdavo, į senųjų ukrainiečių imigrantų baraką, ir jie mane apipuolę visus išgraibsto. Tuoj ant savo plaukuotų rankų kiekvienas išbando jų aštrumą. Kaina nebuvo vienoda. Ją pasakai tik tada, kai pamatai, kiek jis to skustuvo nori.

Laiškų rašytojas

Paskui pradėjau lenkams ir ukrainiečiams viengungiams padėti rašyti laiškus į Vokietiją. Tai pasidarė man apmokamu užsiėmimu. Jie siuntė laiškus Vokietijoj paliktoms savo mergaitėms, kurios vis rašė norinčios atvažiuoti į Kanadą. Tais laiškais man reikėjo jas nuraminti ir paaiškinti, kodėl Zbišek ir Michail kol kas dar negali joms padėti. Reikėjo rašyti apie nejžengiamas girias, per kurias eidamos ir meškos nusisuka sau galvą, apie nepervažiuojamus kelius, ir neperplaukiamas upes. . . Prie to dar reikėjo pridėti ir daug meilių žodžių, nuo kurių daug priklausė ir mano užmokestis.

Žmonės kalėjime, ištrėmime, fronto apkasuose kartu ilgiau pabuvę nesikeičiančioj aplinkoj labai susigyvena. Tada kiekvienas turi daug nuobodžiai slenkančio laiko, gali išklausyti kito bei išpasakoti savo gyvenime patirtus džiaugsmus ir sielvartus. Visi žmonės yra įdomūs ir saviti pasauliai, kuriuos pažinti padėjo man tie pirmieji Kanados gyvenimo metai tolimoje šiaurėje.

"Laisvės" radijo lietuviškoji tarnyba
jieško
REDAKTORIAUS-VERTĖJO
darbui Muenchene, V. Vokietijoje.

Reikalavimai: labai geras lietuvių kalbos mokėjimas raštu ir žodžiu; sugebėjimas versti iš anglų ir kitų kalbų, ypač rusų; žurnalistinio darbo patirtis.

Atlyginimas: nuo 3.115 iki 3.580 vok. markių mėnesiui, pagal kvalifikaciją. Be to, metinis priedas – vieno mėnesio alga ir nemokamas butas.

Pareiškimus siųsti:

Director, Personnel Department,
Radio Free Europe-Radio Liberty, Inc.
Oettingenstr. 67
8000 Muenchen, W. Germany

A†A
RIMUI KLEVUI

tragiškai žuvus, jo tėvus EUGENIJĄ ir LEONĄ, sesutę MARGARITĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

D. S. A. Kazlauskai

A†A
JONUI SPRAINAIČIUI
mirus,

ANTANUI ir GENUTEI SPRAINAIČIAMS reiškiava nuoširdžią užuojautą —

J. D. Kaunaitės

MYLIMAI MAMYTEI
A†A
PETRONELEI LAURECKIENEI

mirus, dukrą DANUTĘ, žentą, vaikaičius ir gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

J. Pr. Baltuoniai
J. K. Mickai

A†A
JADVYGAI GEIDUKYTEI
mirus Latvijoje,

nuoširdžiai užjaučiame jos seseris Hamiltone LIUCIJĄ MEŠKAUSKIENĘ, REGINĄ ir STASĘ GEIDUKYTES –

Janina ir Artūras Grabošai
Bianche ir Leonardas Grabošai
Irena ir Jim Ross

A†A
PETRONELEI LAURECKIENEI
mirus,

jos dukrą DANUTĘ VINDAŠIENĘ su vyru, vaikaičius ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Z. P. Augaičiai
J. B. Augaitis-Maloy
A. B. Stonkai
H. Kairienė
M. B. Povilaičiai
D. M. Norkai
S. V. Zadurskiai
J. J. Vitkauskai
V. S. Jakubickai
A. Skuodienė

F. L. Gurkliai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

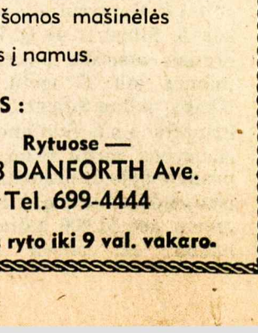

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Žalgirio mūšio laukuose

Išvyka į Žalgirio mūšio laukus, Pucką ir Stutthofą

VYTAUTAS PEČIULIS

Įvertindami mūsų tautos praeitį ir lietuvių paliktus pėdsakus, Lenkijoje gyvenantieji lietuviai juos labai vertina ir gerbia. Turėjau progą prisijungti prie išvykos, kurią organizavo Lietuvių Visuomeninė Kultūros Draugija, kurios pavedimu draugijos instruktorius Juozas Bukauskas jai vadovavo. Išvykos tikslas — aplankyti istorines vietas, kuriose lietuviai yra palikę savo pėdsakus. Keliaujančių specialiu autobusu buvo 38 asmenys. Pusę jų sudarė Punsko lietuvių gimnazijos mokiniai, kitą pusę — mokytojai bei apylinkės lietuviai.

Etnografinis muzėjus

Mozūrų žemėje, buvusiuose Rytprūsiuose, prie miestelio Olštynek, yra įrengtas etnografinis muzėjus, kuriame sutelkti iš visų mozūrų žemių sričių senoviniai pastatai — sodybos. Ką bendro turi šis muzėjus su lietuviais?

Šį muzėjų pradėjo vokiečiai, kai valdė tas žemes. Jie atgabeno įvairius senovinius pastatus, jų tarpe ir žvejo sodybą iš Klaipėdos krašto. Kadangi Klaipėda yra Lietuvos, tai minėtoji sodyba yra laikoma lietuviška. Sodyba buvo įrengta taip, kaip ji originaliai atrodė. Kai tos sritys, kuriose įrengtas muzėjus, po II D. karo atiteko lenkams, pastarieji toliau plėtė muzėjų — atgabeno senovines sodybas iš įvairių sričių, laikomų lenkiškomis.

Minėtoji žvejo sodyba neturėjo nieko bendro su Lenkija, ją apleido. Jos viduje valdžios žmonės įsirengė sau vasarojimo butus. Tokiu būdu liko panašumas tik iš lauko pusės, o viduje buvo perdirbta taip, kaip kam patinka. Sužinojusi apie tai Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdyba ryžosi minėtąją sodybą išsaugoti ir grąžinti originalią išvaizdą. Tam yra gautas sutikimas iš senienų apsaugos draugijos, ir naudojimas kaip vasarnamio sulaikytas.

Sodybą aplankius, pamatyt galima tik išorinę pusę, nes vidus dar negrąžintas į originalią išvaizdą. Kaikurios kitos sodybos yra statomos iš naujos statybinės medžiagos, bet laikomasi originalo detalių. Aplinka muzėjuje labai graži, viskas atrodo senoviškai. Pastatai dengti šiaudais, ant kaikurių matyti gandrų lizdai. Yra įvairių dydžių vėjinių malūnų. Su lietuviais žvejo sodyba tik tiek turi bendro, kad ji yra atgabenta iš Lietuvos. Lietuvių draugija daro viską, kad ji nebūtų sunaikinta.

Žalgirio mūšio laukai

Lenkai šią vietovę vadina Grunwaldu. Lietuviams ji yra žinoma kaip Žalgirio kautyniu laukas. Didžiuojamasi tuo, kad čia Vytauto Didžiojo vadovaujami pulkai sutriuškino kryžiuočių ordiną. Čia yra įrengtas muzėjus, kuriame sutelkta truputį medžiagos. Matyti tų laikų ginklai bei vėliavu kopijos. Originalios pulkų vėliavos yra sudėtos Varšuvos karo muzėjuje. Pastebėtina tik tai, kad vienoje lietuvių vėliavoje yra Vytis, bet Vyčio skyde yra idėta Gedimino stulpai vietoje Vyčio kryžiaus. Nemačius originalo, nežinoma ar vėliava yra pakeista.

Kautynių lauku plote yra du paminklai — vienas Žalgirio mūšio, kitas — augšti stulpai su mūšyje dalyvavusių pulkų vėliavų ženklais. Šie paminklai buvo pastatyti 1960 m., kai buvo plačiai minima pergalės 550 metų sukaktis. Aikštėje yra kautynių planas, kuriame matyti visų pulkų išsidėstymas. Centre yra Vytauto Didžiojo vadovaujami pulkai pažymėti kaip rusų-lietuvių pulkai. Visur aiškinama, kad kautynėms vadovavo lenkų karalius Jogaila, bet Jono Matejkos paveiksle Vytautas Didysis yra kautynių centre, Jogaila matomas toliau augštumoje, Vytauto Didžiojo kairėje pusėje.

Šalia muzėjaus matyti didžiulė krūva sudaužyto betono. Tai likučiai Žalgirio mūšio paminklo, kuris buvo sunaikintas Krokuvoje II D. karo metu. Vietovė yra gražiai sutvarkyta, visas plotas paverstas parku, kuriame lankosi daug turistų.

Pucko kapinėse

Sekančią dieną, nors lietus lijo, bet trumpam sustojome Pucko kapinėse netoli Gdansko miesto. Ši vietovė lietuviam žinoma tuo, kad čia yra palaidoti Stutthofo koncentracijos stovyklos kaliniai — kun. Alfonsas Lipniūnas ir inžinierius Antanas Šapalas. Jie mirė paleisti iš stovyklos su palaužtomis sveikatomis.

Juos čia palaidojo buvę kaliniai, su kuriais jie kartu buvo kalinami. Paminklą pastatė Lenkijos lietuviai. Kapas globojamas ir prižiūrimas Gdansko lietuvių draugijos. Antkapiai ir paminklas pastatyti iš granito. Paminkle lotyniškas irašas, antkapiuose matyti kuklūs įrašai. Šalia kun. Lipniūno pavardės parašyta "ilgiuosi tėvynės", o prie Šapalo pavardės — "toli nuo tėvynės". Dalyvavusiems apie mirusius trumpai paaiškino Punsko gimnazijos direktorius Sigitas Paransevičius. Trumpai susikaupus, visi tylos momentu atidavėm mirusiems pagarbą ir padėjom gėlių puokštes.

Stutthofe

Kadangi minėti lietuviai buvo kalinti Stutthofo lageryje, tai aplankėme ir pačią stovyklą, kurią dabartinė Lenkijos valdžia laiko įrodymu, kaip buvo naikinami žmonės. Nors daugumą stovyklos barakų yra sunaikinti ir yra likę tik pamatai, tačiau kaikurie pastatai yra saugojami. Originaliame stovyje išlaikytos dujų kameros, krematoriumas, kaikurie barakai, kuriuose įrengtos parodos su įrodomąja medžiaga. Stovyklos teritorijoje pastatytas didžiulis paminklas sunaikintų žmonių garbei.

Matyti ir lietuviškų pėdsakų. Išstatytose kalinių bylose matyti lietuviškų pavardžiu su aiškiai nurodyta tautybe. Yra išlikusių įvairių rankdarbių, matyti lietuviškas kalinių padarytas kalėdinis atvirukas su irašu "Linksmų Kalėdų" ir lenkiškais sveikinimais kitiems kaliniams su parašu "Litwini" (lietuviai). Tarp buvusių kaliniu parašytų atsiminimų matyti Balio Sruogos knygos "Dievų miškas" vertimai į lenkų ir rusų kalbas.

Marienburgo tvirtovė

Dabartiniais laikais ši vietovė vadinama Malborgu. Čia esanti kryžiuočių pilis bei visa aplinka laikoma originaliame stovyje. Tuo parodoma, kokios tvirtovės buvo pastatytos saugotis kryžiuočių ordinui. Po pilį mus vedžiojusi palydovė viską nuodugniai apibūdino.

Tvirtovė yra labai didelė, įrengta puošniai. Sutelkta labai daug įvairių ginklų bei puošmenų. Didžiojoje riterių salėje kabo Jono Matejkos "Žalgirio mūšio" paveikslo originalas. Įrengtuose muzėjuose matyti daug iškasenų iš piliakalnių Lietuvos teritorijoje.

Mūsų laikymosi tikslas — aplankyti patalpas, kuriose buvo kalinamas Lietuvos kunigaikštis Kęstutis. Palydovė apie Kestutį daug pasakojo, nurodydama, kaip jis papuolė į nelaisvę, kaip ilgai buvo laikomas ir kokiu būdu pabėgo. Susirinkę tose patalpose, mes prisiminėm tuos istorinius laikus ir jautėmės laimingi galėję aplankyti tuos pėdsakus, kuriuos paliko didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis.

Apie visas aplankytas vietas platesnę informaciją teikė su grupe keliavęs Punsko lietuvių gimnazijos direktorius Sigitas Paransevičius, kuris su minėtomis vietovėmis yra gerai susipažinęs.

Gyvendami Suvaalkų trikampyje lietuviai gerbia visa, kas turi bendro su lietuviais. Jie rengia sąskrydžius prie toje apylinkėje esančių piliakalniu. Dažnai rengiamos išvykos į Šiurpilius. Jose ypač yra raginamas dalyvauti mokyklinis jaunimas. Šiurpiliai yra netoli Suvalkų, kurie yra pagarsėję savo piliakalniu. Jame yra buvusi garsi ir stipri lietuvių pilis Šiurpilis. Ši tvirta pilis yra minima istorijoje, kurią dažnai puldavo kryžiuočiai, nes ji pastodavo kelią į Lietuvą.

Reikia džiaugtis tuo, kad tame krašte gyvenį lietuviai neišsižada to, ką mūsu protėviai narsiai gynė. Jie laučia pareigą visa tam ir išdidžiai prisimena bei saugoja.

"Rytų Lietuva"

dr. A. BUDRECKIO redaguotas veikalas

Įsigydamas šį istorinį veikalą, paskubinsi jo išleidimą anglų kalba, kuris angliškai skaitančią visuomenę supažindins su Rytų Lietuvos istorija.

Kanadoje veikalą galima įsigyti pas **JERONIMĄ CICĖNĄ, 21 Alhambra Ave., Toronto, Ont., M6R 2S4, Canada. Knygos kaina $15.00 plius $1-2 pašto išlaidoms padengti.**

Šis veikalas yra Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos leidinys.

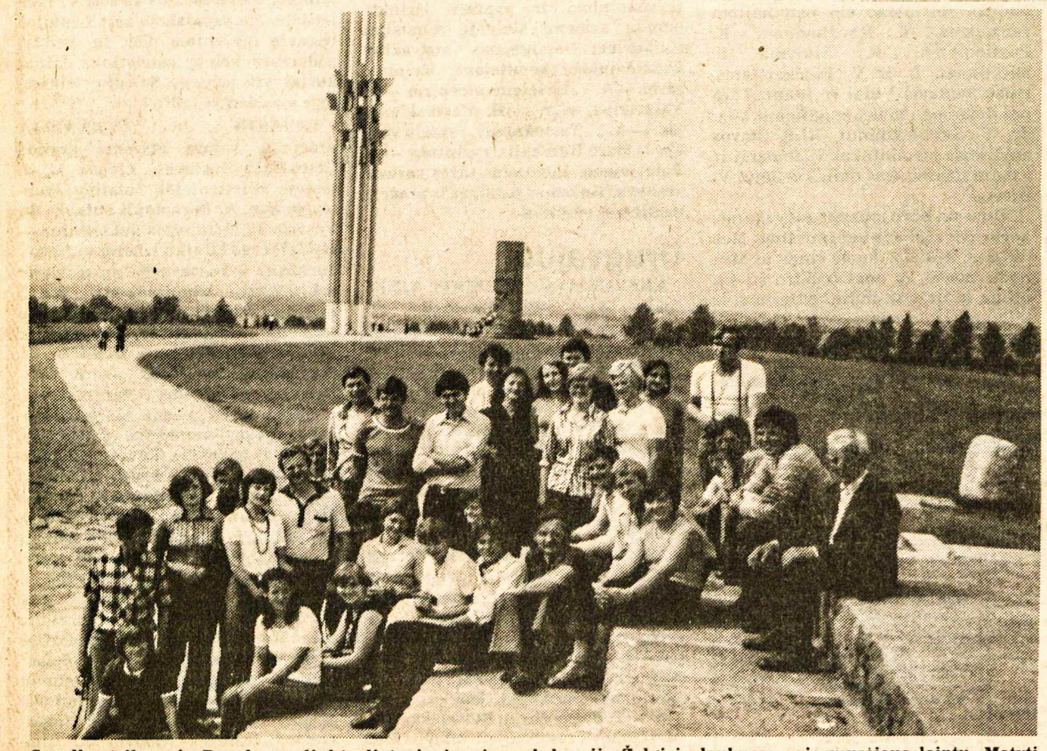

Suvalkų trikampio Punsko apylinkės lietuvių jaunimo ekskursija Žalgirio laukuose prie muzėjaus laiptų. Matyti paminklas ir pulkų vėliavų ženklai. Ekskursijai vadovavo Juozas Bukauskas.

Punsko lietuvių jaunimo ekskursija prie paminklo Žalgirio kautynėms priminti. Pirmos eilės viduryje — VYT. PEČIULIS ir JUOZAS BUKAUSKAS, organizavęs ir vadovavęs išvykai

Nubaustas už eisenos organizavimą

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Petras KRYŽMANTAS, maršrutinio autobuso vairuotojas, pasakojo, kad jis važiuodamas sutiko maldininkų minią, kuri jam sutrukdžiusi važiuoti. Kitų automašinų, stovėjusių už jo, buvę nedaug. Kaltinamajam paklausus, kiek autobusas pavėlavo į galutinę stotį ir ar už pavėlavimą buvo nubausta, P. KRYŽMANTAS atsakęs, kad pavėlavęs 5 minutes ir už tai nebuvo nubaustas.

Teisėjas paklausė VAIČIŪNĄ, iš kur pas jį atsirado vėlavėlė. Teisiamasis paaiškino: "Kai tardėte J. G. STANELYTĘ, ją kaltinote, kad ji pažeidusi teismo taisykles — kolona neturėjusi raudonos vėliavėlės. Todėl šį kartą jaunimas ją atsinešė eismo reguliavimui, o aš ją paėmiau iš mergaitės, bijodamas, kad ji nenukentėtų, kaip anoji".

Teisiamasis, kadangi atsisakė advokato, gynėsi pats:

"Mane prokuroras kaltina, jog aš organizavau eiseną ir jai vadovavau. Visų pirma suorganizuoti tokią eiseną reikia laiko, gabumų ir priemonių. Viso šito aš neturėjau. Jokio dokumento ar rašto, įrodančio, jog aš esu jos organizatoriu, kratos metu pas mane nerasta, o kaltinimas pateiktas, vadovaujantis šiais keliais liudininkais, kurie buvo jūsų pasamdyti. Jūsų liudininkai, išskyrus Tytuvėnų v. k. pirmininką ir dar vieną liudininką, lengvai mane atpažino, nežiūrint, kad aš dabar esu kitaip apsirengęs. (Žmona, pamačiusi teismo metu savo vyrą, vos jį beatpažino ir tai daugiau iš drabužių, negu iš veido: kalėjime teisiamasis buvo užsiauginęs ūsus ir barzdą, — Red. pastaba).

Visi liudininkai yra man nepažįstami. Aš juos matau pirmą kartą. Kodėl nepakvietėte ir neapklausinėjote nė vieno eisenos nuotraukose mano nurodyto žmogaus, kurį aš pažinčiau.

Mane kaltinate, kad eisenai neprašiau leidimo iš vykdomojo komiteto. Kadangi aš jos neorganizavau, tai ir leidimo neprašiau. Be to, dar kaltinate, kodėl aš neišskirsčiau eisenos, kai buvo pareikalauta išsivaikščioti? Jei jūs per garsiakalbį šaukdami nieko nepadarėte, tai aš be jokių priemonių nė nemėginau skirstyti, — niekas manęs nė neklausytų! Kiekvienas tikintis be jokio raginimo žino, kada ir kur jam reikia eiti melstis. Eisenoje aš dalyvavau ir kalbą sakiau. Esu tikintis ir myliu Mariją; aš ėjau ir eisiu maldauti Jos užtarimo lietuvių tautai, jos jaunimui, kad gelbėtų tautą nuo alkoholio ir paleistuvystės.

Buvo girdėti kalbant, kad sukviesta daug milicijos ir saugumiečių; kad gaisrinės ruošiasi maldininkus apipilti vandeniu ir pan. Todėl šventoriuje kreipiausi į susirinkusius, aiškindamas mūsų eisenos tikslą, sakydamas, kad tai yra maldavimas Švč. Mergelės padėti mums nublaivinti ir nuskaistinti Lietuvą. Aš jiems aiškinau, kad niekas neturi teisės mus apipilti vandeniu ar išvaikyti. Raginau tikinčiuosius drąsiai melstis, giedoti ir nieko nebijoti, nes pagal konstituciją, mes turime teisę tai daryti. Konstitucijos knygelę aš paėmiau tam, kad parodyčiau valdžios pareigūnams tą straipsnį, kur yra parašyta, jeigu kartais būčiau sulaikytas. Iš tikrųjų buvau tuojau sulaikytas, ir konstitucija iš manęs buvo atimta.

Aš protestuoju prieš šitą kaltinimą ir laikau save nekaltu. Visi šie liudininkai yra tikriausiai bedieviai, kaip ir S. GAUBŠAITĖ, neskirianti bažnyčios nuo šventoriaus. Jie yra pasamdyti tam, kad galėtų padėti jums su manimi susidoroti, nes aš esu tikintis lietuvis, o svarbiausia — kovotojas už tiesą.

Prokurore, kur jūsų tiesa? Kur jūsų sąžinė? Viską jūs praradote! Dėl to, kad aš su maldininkais ėjau melstis į Šiluvą, jūs man siūlote 3 metus. Teigiate, kad man nėra nei lengvinančių, nei sunkinančių aplinkybių. Žmogui, kuris išdirbęs 30 metų, neturėjęs jokio papeikimo ir dirbęs atsakinguose postuose, pagal "įstatymą" siūloma augščiausia bausmė — 3 metai!

Prokurore, šita byla pasaulio akivaizdoje jums garbės neatneš."

(Vytauto VAIČIŪNO gynimosi kalba teisme užrašyta iš teismo dalyvio pasakojimo, — Red. pastaba).

* * *

Birželio 26 d. buvo paskelbtas teismo sprendimas: Vytautas VAIČIŪNAS nuteisiamas 2.5 metų pataisos darbams, bausmę atliekant bendro režimo lageryje.

Per abi teismo dienas niekas iš teisiamojo draugų ir pažįstamų nebuvo įleistas į salę. Suvažiavusių neįleido netgi į teismo koridorių — jie visą laiką prastovėjo aikštelėje prie teismo patalpų, kur nebuvo jokios galimybės atsisėsti ir pailsėti. Atvažiavę kunigai, jaunimas ir pažįstami, nepaisydami nei svilinančios saulės, nei susmeigtų į juos saugumiečių žvilgsnių, ramiai bendrai sukalbėdavo rožančių, jungdamiesi maldoje su teisiamuoju.

* * *

Inž. Vytautas VAIČIŪNAS gimė 1930 m. kovo 9 d. Šakių raj., Žvirgždaičių valsčiuje, Tupikų kaime, bežemio valstiečio šeimoje.

Esant sunkiom gyvenimo sąlygom (anksti mirė motina), būdamas 10 metų, jis buvo išleistas bernauti pas ūkininkus. Mokėsi Vytėnuose berniukų auklėjimo mokykloje. Sovietinei valdžiai uždarius mokyklą, Vytautas mokėsi Šlapaberžyje.

Norilsko mieste atlikęs karinę tarnybą, VAIČIŪNAS 1957 m. grįžo į Lietuvą ir pradėjo dirbti "Nemuno" gamykloje. 1961 m. jis įstojo į Kauno politechnikumo vakarinį skyrių, kurį baigęs, mokslą tęsė Kauno politechnikos institute. 1977 m. V. VAIČIŪNAS įsigijo elektros inžinieriaus diplomą ir dirbo Kauno paleidimo-derinimo darbų valdyboje.

BRANGIAM TĖVELIUI

A†A

LIONGINUI JUKNEVIČIUI

Lietuvoje mirus,

sūnų ROMĄ ir jo šeimą bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučia —

A. ir B. Niuneva

Dabar lenkai nerimsta

STEPAS VARANKA

1920 m. spalio 24 d. maršalas Pilsudskis iš Balstogės atvyko į Lipską į vakarus nuo Gardino. Ten stovyklavo Adamo Koco savanorių divizija. Atvyko jis pasitarti su generolu Rydz-Smigly.

Maršalas, kalbėdamas su plk. Kocu, pasakė, kad gen Želigowskis su priskirta jam grupe turi įvykdyti svarbią operaciją-žygį į Lietuvos sostinę Vilnių. Įsakė plk. Kocui duoti Želigowskiui 3000 "kresowcow — pakraščių, Rytų Lietuvos "savanorių". Plk. Kocas tiek "kresowcų" neturėjo ir apie tai pranešė Pilsudskiui. Maršalas jį už tai smarkiai aprėkė. Kocas suprato savo vado pageidavimą.

Netrukus plk. Kocas davė įsakymą netoli esančiam plk. Dojanowicz-Surowce, kad jo 201 pulkas būtų pavadintas 6-tuoju Vilniaus pulku. Pulkas "burtų" keliu tapo vilniečių pulku. Vėliau tas pulkas dalyvavo Vilniaus užėmime.

Tuo laiku sparninis puolimas per Nemuną, šiaurėje nuo Gardino, vyko sėkmingai. Pirmoji legijonų ir lietuvių-gudų divizija, eidama per Lietuvos teritoriją, peržengė Nemuną rugsėjo 23 d. ir užėmė Druskininkus, perkirsdama 3-jai sovietų armijai kelią ir geležinkelio liniją Vilnius-Gardinas. Kita lenkų kariuomenės grupė užėmė Raduną ir slinko Lydos link. Rugsėjo 25 d. lenkų daliniai užėmė Gardiną o rugsėjo 28 — Lydą. Pilsudskis tuo laiku buvo netoli esančiuose Pružanuose 4-sios armijos štabe.

Spalio 1 d. Pilsudskis buvo paskelbęs įsakymą ruoštis žygiui į Molodečną ir Švenčionis. Pilsudskis pats labai aktyviai veikė. Jam rūpėjo turėti platų "koridorių" tarp Lietuvos ir Rusijos.

Spalio 4 d. Pilsudskis įsteigė 3-čiąją armiją ir perdavė ją generolui Sikorskiui. Į jos sudėtį įėjo "Bieniakonių" grupė, lietuvių-gudų grupė, kurios pavadinimas 19 divizija laikinai buvo panaikintas, ir majoro Koscialkowskio savanorių dalinys. Koscialkowskis vėliau buvo 2-jo skyriaus viršininku. Jis pasižymėjo savo priešlietuviška veikla. Visa toji armija buvo pavesta gen. Želigowskiui.

Lenkams sėkmingai užbaigus mūšį prie Nemuno ir pagerėjus visame fronte padėčiai, artinosi valanda Vilniaus užgrobimui. Tam žygiui buvo kruopščiai ruoštasi ilgesnį laiką. Viskas vyko iš pasalų, stengiantis sudaryti draugiškumo nuotaiką su lietuviais. Tam tikslui buvo vedami "pasitarimai".

Geresniam strateginiam pasiruošimui lenkams reikėjo daugiau laiko. Tam tikslui buvo klastingai tariamasi Suvalkuose. Tuo laiku netoli esančiame traukinyje, Pilsudskio štabe, ruoštasi netikėtam smūgiui.

Želigowskio dienyne užrašyta: "Nei koalicija, nei Tautų Sąjunga, nei vyriausybė, nei lenkų visuomenė nesupranta Lietuvos reikalų. Visi nori taikos. Lietuva ir Vilnius niekam nerūpi. . ."

"Lenkijos premjeras Spa konferencijoje Vilnių bemaž atidavė Voldemarui. Jeigu mes dabar Vilniaus neišgelbėsim, tai istorija mums to niekad nedovanos. Reikia ruošti sukilimą — pasakė Pilsudskis. Gali atsitikti, kad turėsi prieš save neigiamą pasaulio opiniją. Gali susidaryti sąlygos, kad ir man reikės pasisakyti prieš tą žygį. Viską turėsi prisiimti ant savęs. Oficialiai tokių dalykų įsakyti negalima, sakė Pilsudskis."

Želigowskis, gimęs Ašmenoje prie Vilniaus, priėmė tą misiją. Spalio 2 d. Pilsudskis Lydoje paaiškino lietuvių-gudų divizijos karininkams apie Vilniaus "reikalą". Divizijos štabo šefas kpt. E. Perkowicz apie šį pasitarimą taip rašo: "Už mūsų kraują primetė mums Curzono liniją. Lenkija turi baigtis kažkur prie Gardino. Jūs esate iš tų žemių, turite ginklus ir lenkišką dvasią. Vilniuje yra nemažai jaunimo, kuris jums mielai padės. Jums vadovaus gen. Lucian Želigowski". Taip kalbėjo savo karininkams Pilsudskis.

Iš spalio 3 į 4 naktį Pilsudskis Balstogėje priėmė savo patikėtinį delegatą iš Suvalkų pasitarimų Julių Lukasiewicz. Pilsudskis įsakė jam derybas vilkinti kiek galima ilgiau, bent iki spalio 9-osios.

Kaikurie augštesnieji karininkai su "sukilimo" idėja nesutiko. Generolas Narbutt atsisakė tame žygyje dalyvauti. Gen. Sikorskis buvo įtrauktas į Vilniaus užgrobimo žygį ir jam pritarė. Gen Rydz-Smigly savo įsakyme armijai rašė: "Kiekvienas kilometrinis žygis reiškia praplėtimą Lenkijos sienų ir teritorijos padidinimą".

Spalio 7 d. Pilsudskis grįžo į Varšuvą. Spalio 9 d. Vilnius, Lietuvos sostinė, buvo klastingu būdu atplėšta nuo Lietuvos kūno.

Spalio 12 d. Prancūzijos pasiuntinys ir Anglijos charge d'affaires įteikė Pilsudskiui bendrą raštą dėl Vilniaus užgrobimo. Tai buvo tik formalumas, neturintis jokios konkrečios reikšmės. Laisvė yra ginama tik krauju ir darbu.

Mūsų kaimynai lenkai ir dabar ne tik išeivijoje, bet ir pačioje Lenkijoje svajoja apie Vilniaus pasisavinimą. Jie sako, be Vilniaus ir Lvovo, Lenkija nėra pilna. Anksčiau, iki 1939 metų, lietuviai sakydavo "Mes be Vilniaus nenurimsim", o dabar lenkai sako "mes be Vilniaus nenurimsim".

Spalio mėnesį prisiminkime tą liūdną sukaktį — Vilniaus netekimo dieną 1920 m. Norėčiau tikėti, kad lenkai po tiek nelaimių pasikeitė. Nelaimės ne tik žmogų, bet ir tautas pamoko, kaip kitus suprasti ir atjausti.

Augustinijonų šventovė Vilniuje majestotiškai iškilusi tarp aplinkinių namų

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIGONINĖ VETERANAMS

Kaune buvo pastatyta speciali ligoninė II D. karo sovietiniams veteranams. Keturių augštų pastatas yra galerija sujungtas su II-ja klinikine šio miesto ligonine, su kuria ryšius turi kelios Kauno medicinos instituto katedros. Esą veteranams augščiausios rūšies paslaugas parūpins medicinos mokslo daktarai, instituto profesoriai ir docentai. Vidaus ligų, neurologinio ir atstatomojo gydymo skyriai vienu kartu galės priimti 110 karo veteranų. Jiems įrengtos vienos, dviejų ir trijų lovų palatos su dušais bei kitais patogumais, naujausia technika aprūpinti diagnostiniai ir procedūriniai kabinetai.

PAVARDĖS PAMINKLUI

Zarasietis Vytautas Baltakis "Tiesos" 198 nr. paliečia 1944 m. vasarą vykusias kovas prie Antalieptės. Vokiečiai buvo gerai įsitvirtinę miškais apaugusiose kalvose, Šventosios pakrantėse. Staškūnų, Gaidelių ir kitų aplinkinių kaimų laukuose tą vasarą žuvo 300 sovietų karių. Jie buvo palaidoti Antalieptėje, Paduščio kolchozo centrę ir ant Šventosios upės kranto. Melioratoriai, lygindami Staškūnų kaimo laukus, ant vienos kalvelės atkasė lig šiol užmirštą 18-kos sovietų karių bendrą kapą. Jame buvo rasti jų palaikai, aprangos ir ginkluotės likučiai, butelis su palaidotų karių pavardėmis. Palaikai buvo perkelti į karių kapines Antalieptėje, žuvusiųjų pavardės įtrauktos į granito lentą.

DRAUDOS PENSIJA

Valstybinio draudimo valdybos viršininko pavaduotojas Algis Patašius "Tiesos" 145 nr. skaitytojus supažindina su draudos pensija, kuri Lietuvos gyventojams gali būti pridėta prie jau gaunamos valstybinės ar sovchozinės pensijos. Apie tą pensiją A. Patašius rašo: "Draudimo pensija turi būti ne mažesnė kaip 10 rublių per mėnesį. Jos maksimali suma neribojama. Pensija gali būti mokama iki gyvos galvos arba pasirinktą skaičių metų (nuo 2 iki 20 metų). Pensija išmokama po mėnesio nuo sutarties sudarymo. Ji mokama per numatytą laikotarpį arba iki pensininko mirties. Draudimo sutarties nutraukti negalima. Ši valstybinė pensija yra nepaveldima. Sudarant sutartį, reikia sumokėti vienkartinę įmoką, kurios dydis priklauso nuo amžiaus, pasirinktos mėnesinės pensijos sumos ir sutarties termino . . ." Iš A. Patašiaus pateikto pavyzdžio išryškėja valstybinis būsimųjų pensininkų apiplėšimas. Žmogus, turintis 58 metus amžiaus ir norintis gauti mėnesinę 100 rublių pensiją 20 metų paeiliui, iš karto turi įmokėti 11.850 rublių. Iš tokios didžiulės sumos, net negaudamas palūkanų, jis kas mėnesį galėtų pasinaudoti nuosavu šimtu rublių beveik ištisą dešimtmetį. Niekas jam negali garantuoti, kad jis bus gyvas 20 metų ir sulauks 78 metų amžiaus. Nerimtai atrodo ir A. Patašiaus patarimas būsimam 58 metų amžiaus pensininkui vienkartinę įmoką papildyti dar 620 rublių, jeigu draudos pensiją norima gauti iki gyvos galvos. Taisyklės aiškiai sako, kad ta pensija yra nepaveldima: ji pasibaigia su mirtimi, nieko nepaliekant savo įpėdiniams.

"SUDIEV, BROLIAI..."

Kanadoje gauta žinių apie tris sovietų sušaudytus lietuvius prieš 30 metų. Gen. štabo majoras VYTAUTAS BULVIČIUS, sūnus Juozo, gimęs 1908.V.5 Vilkaviškio aps., sušaudytas Gorkio kalėjime 1941 m. lapkričio mėnesį. ALEKSANDRAS KAMANTAUSKAS, sūnus Jono, advokatas, gimęs 1906 m., sušaudytas Gorkio kalėjime 1941 m. lapkričio mėnesį. Kapitonas JUOZAS KILIUS, sūnus Jono, gimęs 1909 m., sušaudytas Gorkio kalėjime 1941 m. lapkričio mėnesį. Kai juos vedė iš mirtininkų kameros, jie lietuviškai atsisveikino su tautiečiais, sėdinčiais kitose kamerose, garsiai šaukdami: "Sudiev, broliai, tegyvuoja tėvynė Lietuva!"

NUBAUDĖ KYŠININKĄ

Korespondentė Vanda Bogušienė "Tiesos" 161 nr. praneša iš teismo salės, kad Vilniaus pedagoginio instituto docentas Sigitas Rudzevičius nubaustas aštuoneriais metais laisvės atėmimo sustiprinto režimo stovykloje už bandymą gauti 1.000 rublių kyšį iš vienos neakivaizdininkės studentės. Jis atsisakė pasirašyti jai įskaitą: "Jos žinios docentui pasirodė silpnos, ir jis liepė jai užeiti vėliau, kai baigs atsakinėti visi. Vėliau užėjusiai neakivaizdininkei docentas S. Radzevičius pasakė, kad reikia 1.000 rublių — tada jis pasirašysiąs įskaitą ir sudarysiąs galimybę lengvai išlaikyti valstybinį egzaminą. Docentas davė jai savo namų telefoną, liepė kitą dieną paskambinti ir pasakyti — sutinka ji duoti tūkstantį rublių ar ne . . ." Studentė, geriau pasiruožusi įskaitai, vėl atvyko po dviejų savaičių. S. Radzevičius, jos žinias pavadinęs persilpnomis, pakartojo tūkstančio rublių reikalavimą. Tada studentė, pasitarusi su savo vyru, kreipėsi į teisingumo pareigūnus. Po poros dienų ji susitiko su S. Radzevičium, nuošalioje vietoje jam padavė savo studijų knygutę su voku. S. Radzevičius voką įsikišo kišenėn, net nepatikrinęs žinių pasirašė įskaitą, pažadėdamas užtikrinti ir egzamino išlaikymą. Tada jis buvo suimtas su visais nusikaltimo įrodymais. Byla buvo sprendžiama augščiausiajame teisme. Aštrių priekaištų institutui gėdą padariusiam savo kolegai pažėrė filosofijos katedros prof. Albinas Griška, kuriam buvo tekusios visuomeninio kaltintojo pareigos: "Mūsų kolektyvas yra giliai pasipiktinęs tokiu jo elgesiu ir skaudžiai pergyvena, kad tai atsitiko mūsų institute. Esu įgaliotas pareikšti, jog darysime viską, kad tokių įvykių institute daugiau nebūtų."

RUDENS MUGĖ ŠIAULIUOSE

Tradicinė liaudies meno šventė, susieta su spalvinga rudens muge, rugsėjo mėnesį įvyko Šiauliuose. K. Poželos parke susirinko nemažas būrys keramikų, puodžių, audėjų, drožėjų, pynėjų, verpėjų, mezgėjų ir kalvių. Parko estradoje sukosi senoviniai verpimo rateliai, buvo vejami pančiai, pinami krepšeliai, kuriami paveikslai, gaminami grakštūs moliniai ąsočiai. Naujus mezginių modelius rodė "Verpsto" trikotažo įmonė, aidėjo tranki kapelos muzika. Šventėje dalyvavo liaudies meistrai iš Pakruojo, Joniškio, Kelmės, Biržų ir Šiaulių rajonų.

BRAKONIERIŲ TRAGEDIJA

Lietuvoje yra labai paplitęs brakonieriavimas, kuriuo vadinama nelegali žūklė ir nelegalus medžiojimas. Skaudi nelaimė ištiko tris tokius žūklautojus Biržų rajono Apascčios upėje. Nelegalion žūklėn, nešini elektros laidais, išsirengė Nausėdžių kolchozo traktorininkas Kęstutis Černiauskas ir statybininkas Vladas Gasiūnas su dviedešimtmečiu savo vadovu Vidmantu Kaminsku iš N. Radviliškio miestelio. Visi jie jau anksčiau buvo bausti už brakonieriavimą. Iš elektros stulpo prisijungė srovę, iki vandens nusitiesė atsineštus laidus. Žuvis elektros srove bandė mušti V. Kaminskas, apsiavęs guminiais žvejo batais. Vienu metu jis slystelėjo į duobutę, batai prisisėmė vandens. Kol draugai atjunginėjo laidus, V. Kaminskas žuvo nuo elektros smūgio.

V. Kst.

Toronto lietuvių choras "Volungė", kurį sudaro jaunosios kartos dainininkai, koncertavo Anapilio salėje per a.a. kun. P. Ažubalio pagerbtuves ir Čikagos lietuvių Jaunimo Centre muziko A. Vanagaičio minėjime Nuotr. St. Dabkaus

KLB ŠALPOS FONDO HAMILTONO SKYRIUS
maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius dalyvauti

vajaus užbaigimo BALIUJE,

spalio 31, šeštadienį, Jaunimo Centre.

PROGRAMOJE:
- Abiturientų pristatymas
- Toronto jaunimo ansamblis "Atžalynas"
- Loterija ir laimės staliukai
- Puikus orkestras
- Turtingas bufetas ir įvairūs gėrimai

Pradžia — 7.30 v.v.
Įėjimas — $5,
studentams — $3.

Rengėjai

HAMILTON, ONT

LIETUVIŲ ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO GIEDRAITIS

naujo pastato vajus, kaip buvo nutarta per visuotinį susirinkimą, yra vykdomas ir statyba jau pradėta. Čia skelbiame pirmuosius mecenatus-aukotojus — $843.40: Gediminas Martišius; $500.00: Balys Savickas; $300.00: Jonas Romikaitis, Stasys Senkus; $200.00: Motiejus Jonikas, Pijus Pleinys; $50.00: K.Š.R. moterys (per S.Petkevičienę). Iš viso gauta iki 1981 spalio 1 d. $2,393.40. Valdyba nuoširdžiai dėkoja ir laukia kitų, kurie yra pasižadėję. **A. P.**

ŠALPOS FONDO VAJAUS UŽBAIGIMO BALLIUJE spalio 31 d. Jaunimo Centre meninę programą atliks Toronto jaunimo ansamblis "Atžalynas", vad. Silvijos Martinkutės. Prie šio jaunimo prisijungs Hamiltono lietuviai abiturientai, baigę 12-tą gimnazijos klasę. Jie bus pristatyti baliaus pradžioje. Visi abiturientai, kurie dar neužsiregistravo, prašomi registruotis pas J. Pleinį telefonu 549-5372. Po programos bus smagūs šokiai, loterija bei laimės staliukai, baras ir bufetas.

Rengėjai kviečia visus hamiltoniečius ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šiame tradiciniame Šalpos Fondo parengime. Savo dalyvavimu paremsite šalpos darbą ir kartu praleisite vakarą su jaunimu. **J. P.**

POVILO KANOPOS 65 metų amžiaus sukaktis spalio 3 d. buvo iškilmingai paminėta Jaunimo Centro salėje. Jo tokį iškilmingą gimtadienį suorganizavo vietos šauliai, prie kurių prisidėjo ir Hamiltono lietuviškoji visuomenė. Tą šeštadienio vakarą susirenkę svečiai sukaktuvininką pasitiko su maršu, audringais plojimais, su "Ilgiausiais metais" ir taurių pakėlimu. Buvo pasivaišinta skania vakariene, prieš kurią maldą sukalbėjo prel. J. Tadarauskas.

Apie sukaktuvininką kalbėjo K. Mileris. Nuo visų buvo įteikta sukaktuvininkui gražių dovanų — žūklavimo įrankiai ir meniškai padarytas lietuviškas Vytis. Perskaitytos gautos sveikinimų telegramos ir laiškai. Žodžiu sveikino klebonas prel. J. Tadarauskas, apibudindamas Povilą kaip gerą, atsidavusį visokiom talkom žmogų. KLB apylinkės pirm. dr. V. Kvedaras, pasveikinęs sukaktuvininką, įteikė jam ir vario lentelėje įgraviruotą sveikinimą. Dar sveikino jį DLK Algirdo šaulių kuopos vardu vicepirm. Alf. Patamsis, pensininkų vardu — P. Lukošius, buvęs pirmasis Hamiltono šaulių kuopos pirm. Pr. Vizbaras, svečias iš St. Catharines p. Polgrimas, St. Pilipavičius ir Aug. Kuras. Buvo sugiedota "Ilgiausių metų" ir kitam bankete dalyvavusiam šauliui — Leonui Gasiūnui, švenčiančiam savo 60-tąjį gimtadienį. Sukaktuvininkas padėkojo rengėjams, sveikintojams ir svečiams už tokią nesitikėtai suteiktą jam garbę, pasižadėdamas, kiek jėgos ir sugebėjimai leis, ir toliau dirbti mūsų lietuviškai visuomenei.

P. Kanopa yra čia gana plačiai įsitraukęs į visuomeninį darbą. Anksčiau jis buvo Hamiltono Liet. Namų bendrovės valdyboje, dabar yra T. Fondo skyriaus valdybos narys ir jau 15 metų vadovauja čia įsisteigusiai DLK Algirdo šaulių kuopai. Prieš tai trejus metus vadovavo ir visiems Kanados šauliams, būdamas Kanados šaulių rinktinės pirmininku. Tai yra žmogus, kuris visada renkamas į visokius komitetus, kuris visur ir visų kviečiamas padėti, nes jis, seno kario įpratimu, niekad nesitraukė nuo pareigos, nuo pasiaukojimo bei atsakomybės.

VYSK. VALANČIAUS MOKYKLOS tėvų susirinkimas įvyko spalio 3 d. Šv. Juozapo mokyklos patalpose. Pranešimus padarė tėvų komiteto pirm. B. Mačys, apibūdindamas praėjusių metų tėvų k-to veiklą, mokyklos ūkinę būklę ir tėvų k-to prisidėjimą prie sėkmingos mūsų mokyklos veiklos. Mokyklos vedėjas K. Mileris kalbėjo apie dabar persiorganizavusią lituanistinę mokyklą, mokymo programas ir mokytojus. Išrinktas ir naujas 1981-82 m.m. tėvų komitetas, į kurį įėjo beveik visi pernai buvę tėvų k-to žmonės: B. Mačys, D. Švažienė, D. Alderdice, K. Rudaitienė, Ald. Gailiuvienė, archt. Vyt. Švedas ir I. Mačikūnienė. Į pasitraukusios komiteto sekretorės V. Bakšienės vietą išrinktas J. Žukauskas. Mokyklos vadovybė dėkoja V. Bakšienei už nuoširdžią trejų metų talką lituanistinei mūsų mokyklai.

JAUNIMO CENTRO reikalai bus sprendžiami š. m. spalio 16 d., 7 v.v., parapijos salėje įvykstančiame organizacijų vadovų pasitarime. Jei kitoms parapijoms jų turimos salės duoda gražų pelną, tai mūsų parapijos graži ir erdvi Jaunimo Centro salė duoda parapijai nuostolių. Reikia tikėtis, kad šitas susirinkimas tinkamai sutvarkys Jaunimo Centro administravimo reikalus.

MŪSŲ PARAPIJOJE lankėsi jau nebe pirmą kartą iš Kolumbijos, Medellino miesto, kun. M. Tamošiūnas, kuris sekmadienį atnašavo čia šv. Mišias ir pasakė pamokslą, gražiais žodžiais prisimindamas mūsų parapiją.

"AUKURAS" sekmadienį, spalio 4, buvo nuvykęs į Bostoną su B. Pūkelevičiūtės "Antroji Salomėja painiavose" — trijų veiksmų išdaiga. Išvykoje dalyvavo 9 grupės aktoriai ir pati rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė.

LAIMA LUKAVIČIŪTĖ šiemet užbaigė Guelph universitetą B.Sc. (Eng.) laipsniu Water Resources Engineering srityje. Jau gavo darbą "Texaco Canada Inc." Inž. V. Bakšys iš savo darbovietės vienai savaitei buvo komandiruotas į Klevelandą susipažinti su jo įmonei užperkamomis mašinomis.

RIČARDAS KALVAITIS, tapęs profesijonaliu futbolo žaidėju, šiemet pasirašė 2 metų sutartį su Hamiltono "Tiger Cats" komanda. Pernai jis žaidė su Toronto "Argonauts". Ričardas jau trečius metus McMaster universitete studijuoja kūno kultūrą. Kalvaičiai yra sportininkų šeima. Neseniai tėvą Zigmą Kalvaitį matėme televizijoje "Wide world of sports", pusbaigmyje besivaržantį dėl imtynininko titulo, kurį sporto komentatorius charakterizavo kaip vieną iš spalvingiausių imtynininkų.

E. G. BLEKAIČIAI susilaukė antrojo vaiko — sūnaus. Naujagimis pakrikštytas Nikalojaus vardu. Tėveliai ir sesutė Sera džiaugiasi gražiai augančiu berniuku. G. Blekaitis, pradėjęs dirbti čia "Stelco Inc.", dabar yra iškeltas atsakingom pareigom į naująją "Stelco" įmonę Nanticoke.

Į LIETUVĄ penkių dienų viešnagei išvyko J. Butkevičius ir M. Zurlienė. St. Milerienė išvyko į Portugaliją aplankyti savo dukters, kuri ten mokytojauja Coimbros miesto kolegijoje. E. Br. Šopiai su savo dviem dukrom iš San Francisco išskrido dviejų savaičių atostogų į Havajus.

SVEIKATA yra pablogėjus jau trejus metus sergančio M. Chrolavičiaus. St. Peter's ligoninėje sunkiai serga M. Misevičienė. **K. M.**

Winnipeg, Man.

RAŠINYJE "Lietuviai tautybių savaitėje" "TŽ" 38 nr. įsivėlė korektūros klaida pavardėje. Turėjo būti koordinatorius J. Grabys, o ne Grybas.

Welland, Ontario

PAPILDYMAS. K. Blužienės padėkoje, kuri buvo išspausdinta "TŽ" 41 nr., turėjo būti išspausdintas papildymas, bet jis pasiekė redakciją pervėlai. Jame turėjo būti įrašytas KLB Wellando apylinkės pirm. J. Paužuolis, taręs atsisveikinimo žodį kapinėse prie duobės.

Tillsonburg, Ontario

AUKOS TAUTOS FONDUI. A. a. Petronelei Laurecienei mirus, jos atminimui aukojo Tautos Fondui $10: Domas Žiogas, Juozas Vitas, L. Cibulskienė, Gediminas Rugienius, Bronius Gudinskas.

TF Tillsonburgo, Ont., apylinkės atstovybė

Ottawa, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems artimiesiems, bičiuliams, pažįstamiems iš arti ir toli atvykusiems paminėti mūsų 25-rių metų vedybinės sukakties, prisidėjusiems prie tokios gražios dovanos. Ypa-tingą padėką reiškiame šio paminėjimo rengėjams: V. Radžiuvienei, K. Povilonienei, R. Šiūlytei, S. Mitalienei, L. ir V. Plečkaičiams, mūsų vaikams Vidai ir Jonui. Taip pat dėkojame mūsų kapelionui kun. dr. V. Skilandžiūnui, KLB Otavos apylinkės pirmininkui V. Radžiui ir vakaro iškilmingos dalies vedėjui V. Biretai.

Mums tai buvo jausmingas vakaras, kurio mes niekada neužmiršime. Mes tikimės, kad visi, kurie vienu ar kitu būdu turėjo ką nors bendro su šia proga, kaip ir su mūsų gyvenimu, ir toliau turtins mūsų gyvenimą savo nenuilstamu nuoširdumu bei artima draugyste.

Sofija ir Vytautas Balsevičiai

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6 TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A)	6%
santaupas	17%
term. depoz. 1 m.	18%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	16%
90 dienų depozitus	19%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	21%
asmenines paskolas	23%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

Vilnius-Ryga gruodžio 21 — sausio 4

Grupę lydi savininkai

Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos. Nuperkame Lietuvoje gimines automobilius, televizijas, šaldytuvus bei kitus pageidaujamus daiktus Smulkiau teiraukitės Toronto skyriuje.

Toronto tel. (416)537-3060 arba 532-8772

MONTREAL tel. (514) 669-8834
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX 06-986766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

TAUTINIUOSE LIETUVIŲ NAMUOSE Čikagoje rugsėjo 12-13 d.d. įvyko IV-sis Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio suvažiavimas. Pradžią šiai organizacijai yra davusi pokaryje Erdmono Simonaičio įsteigta Mažosios Lietuvos Taryba. Sąjūdis ne tik jungia Mažosios Lietuvos tautiečius, bet ir jiems atstovauja VILKe. Po E. Simonaičio mirties MLR Sąjūdžiui vadovauja prof. Martynas Brakas. Suvažiavime paskaitas skaitė: Martynas Gelžinis — "M. Lietuvos politinė bei etninė genezė po II D. karo ir dabartinė padėtis", Ansas Lymantas — "M. Lietuvos idėjos ir preities atminimai okupuotoje Lietuvoje", prof. Martynas Brakas — "M. Lietuvos problemos tarptautinės politikos rėmuose". Vakarienės metu meninę programą atliko "Pajūrio dukrų" sekstetas ir evangelikų liuteronų parapijos jaunimo šokėjų grupė. Pamaldas toje šventovėje laikė ev. kun. A. Trakis. Sąjūdžio ateities planai buvo aptarti baigminiame posėdyje, reiškiant viltį kad senuosius veikėjus pakeis jaunimas.

KLEVELANDO BURMISTRAS G. V. VOINOVICH rugsėjo 17 d. žurnalistui Broniui Railai įteikė šio miesto raktą, o jo žmonai Danetai — Klevelando simfoninio orkestro plokštelę. B. Raila iš Kalifornijos į Klevelandą buvo atvykęs į Lietuvių Namuose surengtą susipažinimą su jo knyga "Vaivos rykštė", šimtu prakalbų, kurios "Laisvės" radijo buvo transliuotos sovietų okupuotai Lietuvai. Burmistras G. V. Voinovich, susipažinęs su šio leidinio turiniu, džiaugėsi B. Railos kova, nukreipta prieš sovietinį melą, žadėjo daryti spaudimą JAV vyriausybės pareigūnams, kad jie verstų Sovietų Sąjungą laikytis Helsinkyje pasirašytų susitarimų.

TARPTAUTINIAME KASYKLŲ FESTIVALYJE Gadiz miestelyje, Ohio valstijos pietinėje dalyje, rugsėjo 19-20 d.d. šešis koncertus atliko Klevelando "Grandinėlė", dalyvavusi ir tautybių parade. Planuojamas vaizdajuostėn įrašytas "Grandinėlės" filmas, kurį pagamins Kento universitetas. Pasiruošti šiam filmui "Grandinėlei" padės Rita Kliorienė.

DAINAVOS STOVYKLAVIETĖS 25 metų veiklos sukaktis bus paminėta spalio 17-18 d.d. Detroite. Oficialioji dalis su koncertu įvyks šeštadienį Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centre. Meninę programą atliks torontiečiai — sol. Slava Žiemelytė ir pianistas Jonas Govėdas. Sekmadienio Mišios bus aukojamos už gyvus ir mirusius Dainavos darbuotojus bei rėmėjus. Po Mišių numatomas metinis Dainavos rėmėjų suvažiavimas Kultūros Centre.

Venecuela

DIENRAŠTIS "EL UNIVERSAL" rugsėjo 9 d. laidoje paskelbė informaciją apie sovietų okupuotą Lietuvą, ten vykstantį tikinčiųjų persekiojimą, kunigų mušimą ir netgi jų žudymą. Primenama, kad KGB saugumiečiams lig šiol nepavyko susekti pogrindinio laikraštėlio "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" leidėjų. Minimas Lietuvių Informacijos Centro Niujorke pranešimas, kad š.m. rugpjūčio 8 d. buvo nužudytas kun. Leonas Mažeika, kuris 1979 m. su kitais Panevėžio arkivyskupijos kunigais buvo pasirašęs valdžiai skirtą raštą, reikalaujantį religinės laisvės. Šia proga primenamas ir kun. L. Šapokos nužudymas 1980 m. spalio 10 d. Luokėje, kur jis buvo muštas klebonijoje penkias valandas ir mirė dėl nukraujavimo. Karmėlavoje kun. Benediktas Povilanskis buvo užpultas pamaldų metu.

Brazilija

LIETUVIŲ MUZĖJAUS BEI ARCHYVO steigimas Brazilijoje buvo aptartas rugjūčio 25 d. Sao Paulo mieste įvykusiame iniciatorių bei organizacijų atstovų posėdyje. BLB krašto valdybos pirm. J. Tatarūnas padarė pranešimą apie šio sumanymo įgyvendinimą ir paprašė išrinkti penkių asmenų steigėjų komisiją. Kaikuriems steigėjams atsisakius kandidatuoti, komitetant išrinkti: pirm. — A. Valavičienė, vicepirm. — J. Valavičius, sekr. — H. Mošinskienė, ižd. — A. V. Tatarūnienė, reikalų vedėja — Marė Bumbulis, ryšininke — J. Valavičienė. Komitetas turės surasti archyvui tinkamas patalpas ir pradėti medžiagos rinkimą.

Urugvajus

EKSKURSIJĄ Į BUENOS AIRES spalio 30 — lapkričio 2 d.d. organizuoja Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos valdyba ir tautinių šokių grupė "Ąžuolynas". Prabangų autobusą šiai kelionei parūpino Lida Petrauskaitė su savo vyru Luis Olivera. Ekskursijos dalyviai turės progą susipažinti ne tik su gražiomis Buenos Aires vietomis, bet ir ten veikiančiomis lietuvių institucijomis.

Argentina

MINDAUGO DRAUGIJA Berisse išrinko naują valdybą dvejų metų laikotarpiui. Ją dabar sudaro: pirm. Jurgis Šišlauskas, vicepirm. Francisco Persico, sekr. Luis Mikelaitis ižd. Albertas Griška, nariai — Osvaldas Bakanas, Jonė Stočkūnienė, Stefa Šišlauskienė. Revizijos komisijon išrinkti: J. Pamperas, J. Bukauskas ir B. Marcinkevičius. Naujoji valdyba žada posėdžiauti kiekvieno penktadienio vakarą.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS atstovų suvažiavimas įvyks š. m. groudžio 29-30 d.d. Melburno Lietuvių Namuose. Valdybos posėdyje buvo pranešta, kad Čikagoje gyvenantis bosas J. Vaznelis yra pakviestas atlikti koncertinę programą suvažiavimo metu. Prieš suvažiavimą jo koncertus norima surengti Sydnėjaus, Kanberos ir Adelaidės lietuvių kolonijose.

SYDNĖJAUS PRIEMIESČIO FAIRFIELDO CENTRE ateiviai buvo pagerbti gražiu paminklu, įvertinančiu jų įnašą visai Australijai. Tame paminkle yra ir mūsų Vytis, prie jo plevėsuoja Lietuvos trispalvė. Lietuvių bei Lietuvos įamžinimu pasirūpino New South Wales Pavergtų Tautų komiteto pirm. A. Kramilius. Iškilmingą pokylį paminklo atidengimo proga surengė italų Marconi firma savo klube. Šalia kitų meninių vienetų, programą atliko ir Sydnėjaus lietuvių choras "Daina".

Britanija

BRADFORDO LIETUVIUS jungia "Vyčio" klubas, šį rudenį švenčiantis sidabrinę savo veiklos sukaktį. Jis buvo įsteigtas pokarinių ateivių, kuriem pavyko sutelkti užperkamo pastato įmokai reikalingas lėšas. Kadangi lietuvių narių "Vyčio" klube rengiami visi pagrindiniai tautiniai minėjimai, koncertai, literatūros vakarai, kelėdinės eglutės vaikam. Kūčios, dalyvaujant kapelionui kun. J. Kuzmickiui, taip pat tapo tradiciniu renginiu. Kun. J. Kuzmickis klube įrengtoje koplyčioje netgi laiko ir Bernelių Mišias. Naujų narių telkimu uoliai rūpinasi "Vyčio" klubos pirm. Vytautas Gurevičius.

Italija

VYSK. PAULIUS MARCINKUS vadovauja Vatikano insitucijai "Instituto di Religione", tvarkančiai finansinius reikalus. Jis taip pat rūpinasi popiežiaus kelionėmis be jo apsauga. Rugsėjo 30 d. spauda pranešė, kad Jonas-Paulius II vysk. P. Marcinkų pakėlė į arkivyskupus ir paskyrė Vatikano vidaus reikalų popiežiškosios komisijos proprezidentu-proprefektu. Šiai komisijai lig šiol vadovavo kardinolas Sergio Guerri, kuris dabar serga ir nori pasitraukti iš einamų pareigų. Spėjama, kad arkiv. P. Martinkus ateityje bus pakeltas į kardinolus ir perims kardinolo S. Guerrio pareigas.

Šveicarija

ŠVEICARIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MIN. DR. PIERRE AUBERT rugsėjo 29 d. priėmė baltiečių delegaciją, kurią sudarė: Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės atstovas dr. A. Gerutis, Pasaulio Latvių Sąjungos Vašingtone atstovas Europoje J. Kadelis, Pasaulio Estų Tarybos Niujorke atstovai Europoje A. Luik ir dr. O. Aule. Baltiečių atstovai ministeri supažindino su dabartine būkle sovietų okupuotose Baltijos respublikose, įteikė šiuo klausimu paruoštos medžiagos. Valandą trukusiame pokalbyje dalyvavo ir valstybės sekr. dr. R. Probstas, artimiausias užsienio reikalų min. dr. P. Auberto bendradarbis, buvęs Šveicarijos ambasadorius Vašingtone.

Vokietija

TAUTOS ŠVENTĖS PROGA Luebecko lietuviai susitiko rugsėjo 13 d. Mišias Jėzaus Širdies kriptoje atnašavo kun. V. Šarka. Buvo giedamos lietuviškos giesmės. Oficialioji minėjimo dalis įvyko užsieniečiams skirtoje salėje. Pirmas prabilo VLB Luebecko apylinkės valdybos pirm. Pr. Krotkis. Apie Vytautą Didįjį, jo planuotą karūnaciją kalbėjo kun. V. Šarka. Tylos minute pagerbus žuvusius už Lietuvos laisvę, sugiedojus Tautos himną, prasidėjo bendri pietūs. Dalyviai turėjo įdomų pasikalbėjimą su trimis svečiais iš Suvalkų trikampio — Vytu Grigučiu, Jonu Valenčiumi ir Bronium Degučiu. Šie trys jauni vyrai yra gavę leidimą tris mėnesius viešėti V. Vokietijoje. Jie papasakojo apie Lenkijos lietuvių gyvenimą bei jų veiklą, padainavo keletą patriotinių dainų, kurias yra pamėgę Suvalkų trikampyje gyvenantys tautiečiai.

VASARIO 16 GIMNAZIJA praėjusią vasarą atšventė gražias lietuviškas vestuves. Liepos 11 d. mažoje Huettenfeldo katalikų šventovėje kun. A. Bernatoniš sutuokė du Vasario 16 gimnazijos auklėtinius — Heidelbergo klinikų laborantę Jūratę Jurkšaitę ir Darmstadto universitete achitektūrą studijuojantį Romą Žaliuką. Prie altoriaus juos palydėjo pabroliai — K. Ivinskis, M. Landas, A. Valiūnas, W. Fischeris ir piršlys A. Šiugždinis, pamergės — Ž. Vilčinskaitė, R. Buivytė, V. Paulikaitė, A. Vilčinskaitė ir svočia M. Šmitienė. Puota vyko gimnazijos valgykloje, kuri buvo papuošta lietuviškom juostom, rūtų šakelėm ir žvakėm. Jaunųjų stalas ten jau anksčiau buvo užimtas kitų "jaunavedžių" — jaunąją suvaidinusio Armino Lipšio, jaunąjį — Danguolės Kviklytės iš JAV. Užimtą stalą teko išpirkti piršliui. A. Šiugždiniui. Vestuvės truko visą savaitgalį. Vyr. teisėjo M. Šiušelio sprendimu, sekmadienį gimnazijos parke buvo "pakartas" ir "palaidotas" piršlys A. Šiugždinis. Vestuvių dalyviai visą sekmadienį linksminosi parke. Tai turbūt pirmos tokios gražios vestuvės Vasario 16 gimnazijoje, kur, atrodo, ne tik mokėsi, bet ir susipažino būsimoji pora.

Kas nuodija jaunimą?

Sekantiems Griniaus-Kojelio-Pažiūros pokalbį apie straipsnyje "Rūpesčiai dėl rūpesčių" iškeltas mintis

JUOZAS KOJELIS

Skaitytojams, kurie seka Griniaus-Kojelio-Pažiūros pokalbį, noriu paryškinti pagrindinę savo mintį. Savo straipsnyje Šakalio "globėjo" terminą taikiau VLIKui, nes tokiu jis skelbėsi, o ne asmeniškai VLIKo vicepirmininkui Liūtui Griniui. Kad 504 dol. išmokėti Griniaus vardu, parašiau beveik protokoliškai. Los Angeles BALFo sk. metinio susirinkimo kontrolės komisijos akte pasakyta: "Kelionės išlaidos išmokėtos VLIKo valdybos vicepirmininkui Liūtui Griniui iš aukų, surinktų Vladui Šakaliui". Nors Pažiūra bando vikriai tarp tiesos ir savo kuriamų fikcijų manevruoti, tačiau visiems aišku, kad aukos buvo renkamos Šakaliui, todėl jam surinkti pinigai priklausė. Neatsiklausus aukotojų valios, 504 doleriai iš jo buvo paimti. Aš savo straipsnyje pažymėjau, kad tai padaryta su paties Šakalio pritarimu, tačiau pridėjau pastabą "kaip jis tokioje situacijoje galėjo kitaip padaryti!"

Kaip ir kam 504 dol. suma sunaudota, jau antraeilis klausimas. Tačiau viena yra tikra, kad nei VLIKas, nei BALFas Vl. Šakalio išlaidų neapmokėjo, nors Vl. Pažiūra bando kitaip tvirtinti. Iš tikro Šakalys buvo paspaustas iš visų jam suaukotų pinigų 22.73% atiduoti savo globėjams, kurie "geraširdiškai" padengė jo išlaidas. (Lietuvių Fronto Bičiulių stovykloje Kennebunkporte Šakalys man aiškino, kad jo pritarimas buvo gautas kitaip, negu Pažiūra savo straipsnyje teigia). Pagaliau savo perdėtu atsargumu išsireiškimuose ir sustiprinta patriotinių voratinklių doze Pažiūra beveik iššaukia įtarimą, kad bilietas lėktuvu 504 dolerių tada galėjo ir nekainuoti. Būtų buvę daug paprasčiau, jei Pažiūra būtų nurodęs oro liniją ir bilieto kainą. Tada ir visi netikėliai galėtų pasitikrinti. O jei būtų buvus surašyta smulki to reikalo apyskaita ir patikrinta kontrolės komisijos, gal šito pokalbio iš viso nebūtų reikėję.

Jaunimo auginimas ir auklėjimas

Atakuodamas mane ("TŽ" VII. 2) Vl. Pažiūra kaltina, esą Kojelis savo straipsniais "nuodija jaunų žmonių sielas"; perskaitęs mano straipsnius jaunimas "tampa labiau abejingas lietuviškumui, blogiau mokosi ir nesidomi mūsų visuomenine veikla". Ir patetiškai mokytojų vardu, "mes, mokytojai", šūkteli: "Manau, kad yra atėjęs laikas pasakyti: gana nuodyti jaunų žmonių sielas. . ."

Į tai atsakydamas, noriu pastebėti, kad Vl. P a ž i ū r a nėra m o k y t o j a s, lituanistinėje mokykloje nedėsto, tik administruoja. Antra, būtų įdomu sužinoti, koks skaičius mokytojų yra jį įgaliojęs jų vardu kalbėti.

Vl. Pažiūra teigia, kad "mokykloje auginame ir auklėjame lietuvišką jaunimą ateities darbams". Mano teorinis pedagogikoje pasiruošimas ir kaip šeimos tėvo, lietuviškų mokyklų Lietuvoje ir išeivijoje mokytojo patirtis sako, kad pusdieniui kartą savaitėje į lituanistinę mokyklą susirinkęs jaunimas negali būti išauklėtas lietuviškiems darbams, o juo labiau užaugintas. Tokių pretenzijų nereiškia net reguliarios mokyklos, į kurias mokiniai renkasi visai dienai 5 ar 6 kartus savaitėje. Jeigu šeimos nesiima pagrindinės atsakomybės už savo vaikų lietuviško sąmoningumo išugdymą, o pasikliauja vien lituanistinėmis mokyklomis, rezultatai bus skurdūs ir be mano "nuodų". Būtų įdomu žinoti, kiek jo vaikų, apsaugotų nuo mano "nuodų", yra atėję perimti "visuomenės veikėjų pareigas". Sunku tai daryti, tačiau esu išprovokuotas pasakyti, kad man pasisekė pasiekti tam tikrų rezultatų, nors vaikai **kasdien** buvo išstatyti mano "nuodų" pavojun. Net pats Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas mano "apnuodytą" sūnų yra kvietęs kalbėti savo "auginamam ir auklėjamam" jaunimui.

Inkubatoriai ne jaunimui

Didelė klaida išėjusį iš pasakų amžiaus ir pasiekusį brendimo ribą jaunuolį vis bandyti laikyti iliuzijų inkubatoriuose ir izoliuoti nuo gyvenimo realybės. Ne gyvenimo tikrovė, bet jos iškreipimas laužo jauno žmogaus sielą. Niekas labiau nesužlugdo visuomenės veikėjo autoriteto jauno žmogaus akyse, kaip kad atskleista dvasinė menkystė, kad ir įsukta į idealistinį drabužį.

Tas pats ir su veiksniais. Tuščiai pasigyrimai laimėjimais "tarptautinėje plotmėje" ne tik daro tiesioginę žalą mūsų vedamai laisvės kovai, bet ir pakerta jaunų žmonių pasitikėjimą vadovaujančiomis institucijomis. Kiekvieno atsakomybės jausmo nepraradusio visuomenės žmogaus pareiga būtų į akis dumiamas klaidinančias miglas sklaidyti ir rodyti tikruosius faktus. Dėlto, anot prof. Juozo Brazaičio, tenka prisiimti pasipiktinimo naštą. Ir aš esu pasiruošęs ją priimti.

Okupuotoje Lietuvoje rusiškoji valdžia tikrųjų faktų atskleidėjus apšaukia valstybės priešais ir kriminaliniais nusikaltėliais, šioje pusėje tikrovės iškreipėjai parodytus faktus vadina nuodais. Iš tikro, nuodus skleidžia tie, kurie tuščiai giriasi, faktus klastoja, savinasi kitų atliktus darbus ir piktinasi tais, kurie dėl to netylį. Sovietijoje nuteistas doc. Vytautas Skuodis savo apsigynimo kalboje tvirtino, kad kaltas ne jis, kuris kritikavo, o tie, kurie užgniaužia kritiką.

Jaunimas su Bendruomene

Sveikas organizmas nuodus atmeta. Štai kodėl Amerikoje vidurinės ir jaunesniosios kartos intelektualai bei visuomeninkai dirba, bendradarbiauja su Lietuvių Bendruomene, o ne su ALTa ir ne su dabartiniu VLIKu. Jeigu mano "nuodai", kaip teigia Pažiūra, yra tokie paveikūs, tai aš tuo didžiuojuosi. Tai reiškia, kad nuodus gamina tie, kurie nori mano burną užčiaupti. Bendradarbiauju su jaunąją karta regionaliniame Los Angeles lietuvių informaci-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Atsisveikinant su a.a. STASIU BARZDUKU, PLB garbės pirmininku, visuomenės veikėju ir lituanistu, Klevelande. Matyti dalis tautiečių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje. Nuotr. V. Bacevičiaus

Įsijungimas lietuvių gretosna

AL. GIMANTAS

Jei pereitojo straipsnelio tema buvo apie išsijungimą, tai šį kartą norėtusi paliesti įsijungimo akcijos eigą. Puikią progą šiems sakiniams sudarė "Ateities" žurnale išspausdintas vienos jaunos merginos išpažintinės vertės pasisakymas. Jis vertas pacituoti.

"Aš pati esu iš mišrios šeimos. Mano mama yra lietuvė, o tėvas yra airis. Taip pat turiu tris seseris ir vieną brolį. Aš vienintelė iš savo šeimos vaikų, kuri pasirinkau eiti lietuvišku keliu. Mano mama neliepė su lietuviais bendrauti, o tėvas neliepė su airiais bendrauti. Aš pasirinkau su lietuviais draugauti ir bendrauti, nes man lietuviai buvo įdomūs. Žinoma, kad tėvas supyko, bet aš pati nusprendžiau. Niekas man neliepė ką nors daryti. Aš nesakau, kad amerikiečių gyvenimas yra labai nuobodus, bet lietuvių gyvenimas yra daug įdomesnis. Ar jūs kada nors esate pagalvoję, kad be lietuvių jūsų gyvenimas nebūtų pilnas? Aš apie tai labai daug galvoju ir todėl esu labai laiminga, kad pasirinkau lietuvių gyvenimą. Jeigu jūs nepriklausytumėte prie ateitininkų, neitumėte į lietuviškus parengimus ar į šeštadieninę mokyklą, koks būtų jūsų gyvenimas? Dalytė Trotmanaitė."

Štai šešiolikmetės (ar panašiai) mergytės, gyvenančios pietinėje Kalifornijoje, pasisakymas, lietuviško nusiteikimo credo! Anglų kalboje dažnai vartojamas "hero" — herojaus vardas. Lietuviškai gal mes tos merginos ir nepavadinsime heroje-didvyre, bet jos tas savanoriškas apsisprendimas, pastangos ir konfliktas, privedęs prie savotiškai sunkaus gyvenime žingsnio, iš tiesų vertas ne vien tik platesnio dėmesio, bet ir moralinio įvertinimo.

Geriau pažįstantieji mūsų šių dienų jaunimo galvoseną, nuotaikas ir mentalitetą turbūt nesiginčydami sutiks, kad Dalytės ryžtas, drąsus sprendimas nebuvo nei lengvas, nei visai paprastas. Juk taip nesunku, ypač jaunajai kartai, plaukti pasroviui, su mada, laiko nuotaikomis. Tik ribotas skaičius teįstengia ir pajėgia priešintis, nepalūžti ir likti ištikimais pasirinktam tikslui, pasirinktiems idealams ir gyvenimo krypčiai, šiuo atveju — lietuviškumui. Lietuvybėje ji atrado kilnų tikslą, gilų turinį ir formą, kuri teikia jai pasitenkinimą ir gyvenimo turinį.

Beveik kasdien matome, girdime ar stebime atvejus, kuriuose mūsų jaunieji tik savo tėvų verčiami dar šiaip taip laikosi lietuviškoje užuovėjoje ir pirma proga (subrendę, išėję iš tėvų namų) neria šalin, beveik neatsigrįždami. Vadinasi, kaikada net ir švelni prievarta vėliau ar anksčiau sukelia reakciją, nebūtinai malonią. . . Prisimena Šv. Rašto žodžiai — daug pašauktų, mažai išrinktų, o mūsų atveju — permažai įsijungusių į lietuviškąjį gyvenimą.

Tad ir nūdienos lietuviškoje panoramoje Dalytės apsisprendimas yra žavintis, lietuviškai skaisčiai žėrintis, pagaunantis, užkrečiantis.

Ar nebūtų prasminga, jei tas jos išpažintinis pasisakymas ir liudijimas būtų skaitomas šeštadieninėse mūsų mokyklose mokinukams? Ar tik ne daugumą jų sėdi ten tik todėl, kad neturi pasirinkimo — yra tėvų atvežami? Ar tai ne puikus skaitinys pagalvojimui ir diskusijoms jaunųjų tarpe?

PRANEŠIMAS IŠ BRITANIJOS

Platus tautiečių sąskrydis

STASYS KASPARAS

Rugsėjo 12 d. šiaurės Vakarų Anglijos Centre — Mančesteryje įvyko bendras Tautos šventės minėjimas — lietuvių sąskrydis. Šio pobūvio rengėjas — D. Britanijos Lietuvių Sąjungos Mančesterio skyrius, vadovaujamas Antano Jalovecko, kuris daugiau kaip 20 metų yra šio skyriaus pirmininku.

Ta proga pasinaudodami filatelistai, priklausą Vilniaus draugijai, turėjo savo organizacijos susirinkimą Mančesterio lietuvių klubo patalpose. Susirinkime dalyvavo tuzinas draugijos narių. Rūta Popikienė platino lietuviškas kalėdinių sveikinimų korteles, kurias ji pati, kaip dailininkė, nupiešė.

Tautos šventės minėjimas įvyko Cheetham Town Hall. Jį pradėjo skyriaus pirm. Antanas Galoveckas, pasveikindamas gausiai susirinkusius (bilietų parduota 350). Raštu sveikino Lietuvos atstovas D. Britanijai Vincas Balickas. Pagrindinę kalbą pasakė Z. Juras — D. Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirmininkas.

Meninėje dalyje pasirodė D e r b y-Nottinghamo jaunieji skautai — Renata Venskutė, Audrius Venskus, Rimutė Gasparaitė ir Algis Gasparas su montažu "Tėvynė mano Lietuva". Tai pynė dainų, eilėraščių ir muzikos. Montažą paruošė ir surežisavo mokytoja I. Venskuvienė. Pianinu palydėjo Nijolė Vainoriūtė. I. Venskuvienė neseniai yra atvykusi iš Lietuvos. Ji ten mokytojavo, tad tas montažas dvelkė lietuviška dvasia ir buvo sutiktas ilgu plojimu. Sol. Vida Gasparienė, kuriai kanklėmis akompanavo E. Vainorienė, padainavo keletą dainų.

Tautinių šokių grupė "Lietuva" atliko šokius — Grandinėlė, Mikita, Rugučiai. Nottinghamo moterų meninis vienetas, vadovaujamas solistės Vidos Gasparienės, padainavo B. Gorbulskio "Žemė gintarinė", J. Čiurlionytės "Atsimenu namelį", M. Vaitkevičiaus "Sodo obelėlė". Akompanavo Nijolė Vainoriūtė.

Nottinghamo vyrų meninis vienetas, taip pat vadovaujamas Vidos Gasparienės, padainavo L. Povilaičio "Tėvynė vyrus šaukia", V. Gorino "Aras", V. Bagdono "Alutis baltaputis". Akompanavo Nijolė Vainoriūtė.

Tautinių šokių grupė "Lietuva" dar pasirodė su Landytiniu, Audėjėle ir Suktiniu. Ši grupė yra gana pajėgi, porą kartų dalyvavo tautinių šokių šventėse Čikagoje. Gaila, ji neturi savo akordeonisto, o naudojantis magnetofono juostomis nėra lengva šokti. Grupei vadovauja Virginija Juraitė.

Programos užbaigai pasirodė Nottinghamo mišrus choras, susidedantis iš anksčiau minėtų meninių vienetų, su savo vadove Vida Gasparienė ir akompaniatore Nijole Vainoriūte. Suskambėjo J. Strolios "Tykus buvo vakarėlis", Br. Jonušo "Kurteliai sulojo", J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja".

Po paskutinės dainos šventės dalyviai ilgais plojimais ir bravo šauksmais bandė atsidėkoti solistei Vidai Gasparienei ir jos vadovaujamiems trims chorams. Vadovai buvo apdovanoti gražiomis gėlių puokštėmis.

A. Jaloveckas ir Z. Juras padėkojo programos atlikėjams ir visiems gausiai suvažiavusiems į šventę, kuri užbaigta Tautos himnu.

Dar trumpai kalbėjo Anicetas Bučys, Bradfordo Lietuvių Klubo "Vytis" sekretorius; sveikino šventės dalyvius, kviesdamas neužmiršti Bradfordo lietuvių ir retkarčiais apsilankyti Bradforde.

Po programos vyko šokiai minėjimo salėje, o šalia jos kitoje salėje veikė baras, Mančesterio moterų paruoštas bufetas.

Jau kuris laikas šitokie sąskrydžiai rengiami kiekvienais metais kitoje vietoje. Jų pasisekimas priklauso nuo to, kaip rengėjai sugeba atlikti organizacinį darbą. Mančesterio lietuviai tam yra gabūs, nes jie yra rengę pas save tuos didžiulius pasirodymus Klevelando "Grandinėlei", Hamiltono "Aidui" Kanados Windsoro "Aušrai".

Tad šiam sąskrydžiui jie geriausiai pasirengė. Puiki programa užtruko vieną valandą ir 48 minutes. Liko gana daug laiko asmeniniams pasižmonėjimams. O tautiečių matėsi iš Londono, Bradfordo, Nottinghamo, D e r b y, Birminghamo, Wolverhamptono, P r e s t o n o, Boltono ir kitų kolonijų.

Padėka Mančesterio lietuviams už puikiai suorganizuotą Tautos šventę.

St. Catharines, Ont.

PAVERGTŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS veikla šiais metais ypatingai išryškėjo, surengus bendrą septynių tautybių demonstraciją sibirinių trėmimų 40 metų sukakties proga. Dalyvavo daugybė vėliavų bei plakatų. Kalbas prie miesto rotušės pasakė visų tautybių atstovai, miesto burmistras ir visi Niagaros srities parlamentarai. Šis renginys dar labiau sujungė visus bendrai kovai už laisvę, parodė ką galima pasiekti veikiant vieningai.

Susirinkime spalio 1 d. lenkų atstovai padėkojo už moralinę bei materialinę paramą. Nutarta suruošti tradicines diskusijas — pietus, dalyvaujant šio krašto žymiausiems politikams, 1982 m. sausio 10 d. toje pat "Esquire" salėje. Taip pat nutarta gausiai dalyvauti Vengrijos sukilimo prieš sovietus minėjime, kuris įvyks Wellande š. m. spalio 25 d.

Canada Post Postes Canada

Buvo laukta beveik ištisus trejus metus.

TZ Canada

Ilgiau nebegalime laukti.

Nereikia nė priminti, kad dabar viskas kainuoja žymiai daugiau nei prieš trejetą metų, kai paskutinį kartą buvo pakeltos pašto paslaugų kainos.

Ar galite įsivaizduoti, kiek daug pakilo išlaidos pašto sistemos, kuri aptarnauja antrą savo didumu šalį pasaulyje?

Išlaidos aptarnavimo ir aprūpinimo kuru plačios transporto sistemos, taip pat išlaidos būtinos mašinerijos ir darbo jėgos labai pakilo.

Nežiūrint geriausių pastangų, visos padidėjusios išlaidos privedė Kanados paštą prie ribos, kur jis, neturėdamas reikalingų lėšų, negali imtis priemonių pagerinti paslaugoms.

Štai keletas priemonių, kurių norime imtis: **Įvesti platesnę kokybės kontrolę,** siekiančią pastovaus aptarnavimo Kanadoje. **Sudaryti naują tarnybą — sekimą darbo proceso,** kuris pagerins patikimumą.

Dabartinės gi sąlygos yra tokios, kad esamos pašto paslaugų kainos nėra suderintos su išlaidomis, reikalingomis tvarkyti pašto tarnybas taip, kaip turėtų būti.

Dėl tos priežasties Kanados paštas planuoja įvesti naujas pašto paslaugų kainas sekančių metų pradžioje.

Išplėsti laiškų išnešiojimo tarnybą daugelyje vietovių ir duoti pilnesnį aptarnavimą.

Padaryti labiau prieinamomis specialias tarnybas, kaip "Priority Post", "Special Delivery" ir "Electronic Mail".

Planuojama akcija

Kai netrukus Kanados paštas taps vieša bendrove, turės laisvas rankas veikti kaip lankstesnis bei efektingesnis verslas ir, galimas dalykas, išvengs valdinės pašalpos, kuri sudaro naštą mokesčių mokėtojams.

Joks verslas negali būti sėkmingas arba veiksmingas, jei nepajėgia prisitaikyti prie ekonominių sąlygų, kuriose turi veikti.

Kaikurios planuojamos kainos matyti šioje lentelėje:

Pirmos klasės laiškas Kanadoje 0.30 gm		30 ct.
Pirmos klasės laiškas į JAV 0.30 gm		35 ct.
Siuntiniai vietiniame mieste	1 kg	$1.10
Pirmos klasės siuntinys, pvz. iš Montrealio į Vankuverį	1 kg	$3.35
Skubos siunta $1 plius I klasės pašto ženklas		

Kanados paštas turi valstybinę atsakomybę parūpinti galimai patikimiausią ir pilniausią aptarnavimą. Naujų kainų įvedimas yra būtinas, jei norima suderinti pajamas su išlaidomis ir palengvinti deficito naštą, kurią turi pakelti mokesčių mokėtojas. Ir svarbiausia — būtinas dėlto, kad jis įgalins Kanados paštą pagerintomis paslaugomis tapti viena geriausių pašto sistemų visame pasaulyje.

Kanados paštas tiesia kelius ateičiai

Canada

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Septynios savižudystės Škėmos "Živilėje"

JUOZAS KRALIKAUSKAS

Rašytojo Antano Škėmos trijų paveikslų legenda "Živilė"

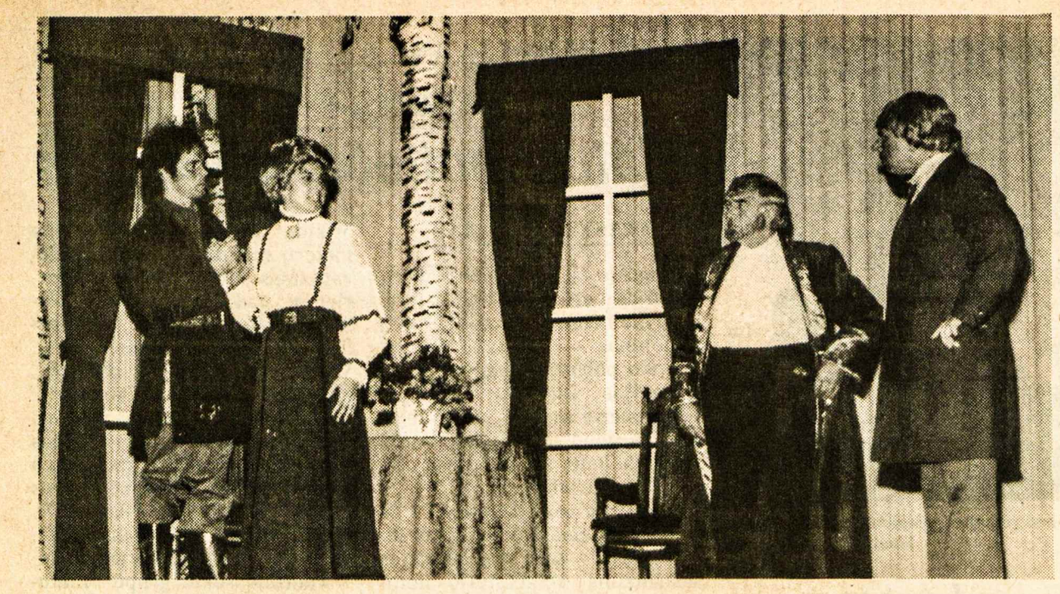

Antano Škėmos "Živilė" Toronto scenoje (West Park Secondary School). Iš kairės: Gluosnis — Aloyzas Pečiulis, Živilė — Sigutė Mikutaitytė-Peterson, Karijotas — Vincas Dovydaitis, Ašautas — Antanas Kiškis. Visi jie — Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūrio nariai
Nuotr. B. Tarvydo

Š.m. rugsėjo 27 d. Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris Toronte vaidino A. Škėmos Živilę. Prieš 31 metus (1950 m. rugsėjo 1 d.) tą patį veikalą Toronte vaidino Montrealio Lietuvių Dramos Teatras. Tą veikalą anuomet režisavo Jurgis Blekaitis, Živilę vaidino Birutė Pūkelevičiūtė, Gluosnį — Leonas Barauskas, Karijotą — Juozas Akstinas, Ašautą — Algimantas Dikinis, Svajūną — K. Veselka; dekoracijos — dail. Albino Bielskio (dabar Elskus) ir Kazio Veselkos. Ta proga apie "Živilę" parašė išsamią recenziją rašytojas Juozas Kralikauskas ir išspausdino "T. Žiburiuose" 1950 m. 37 nr. Čia pakartojame ją beveik ištisai, praleisdami tiktai kaikurias dabar nebeaktualias vietas. RED.

"Živilė" yra trijų paveikslų draminė legenda. Ji nėra trijų veiksmų (kaip buvo skelbta skelbimuose ir spektaklio programoje), ji — trijų paveikslų. Veiksmai, t. y. paveikslai, skiriami didelių laikotarpių: p i r m a s i s — legendarinėje senovėje, antrasis — 1863 m. sukilimo metu, trečiasis — 1941 m. bolševikmetyj. Taigi, "Živilėj" nėra laiko vienumos: laikas čia sutraukytas dideliais tarpais. Šito net ir Shakespeare nedrįso daryti. Be to, tie paveikslai – juk trys atskiri kūrinėliai: kiti žmonės (veikėjai), kitas siužetas, kitos laiko ir vietos sąlygos etc. Vadinas, "Živilė" nėra viena trijų veiksmų drama: tai yra trys vienaveiksmės dramos (gal net tragedijos). Nėra čia vienumos: nei vietos vienumos, nei veiksmo vienumos, nei siužeto vienumos, nei charakterių vienumos etc.

"Živilė" yra legenda. Tiek padavimų, tiek legendų vyriausi personažai yra herojai, mažų mažiausia — jie orūs. Bet Antano Škėmos "Živilėje" Živilė savo tėvą niekšu vadina. Ar didžios dvasios, herojiškos dvasios būdama Živilė galėtų tėvą niekšu vadinti? Živilė iš viso greita niekšu ką pavadinti, pvz.: "Gana. Tu niekšas, Ašautai" (1 pav.). Iš jos gal bus išmokęs ir Gluosnis, jos mylimasis, kitus taip pavadinti, pvz.: "Tu niekšas" (1 pav.). Šiaip ar taip, savo tėvui tiesiai į akis blokšti, kad jis yra niekšas! Tai joks karžygiškumas ar didžiadvasiškumas — tai tik nepraustaburniškumas. Gali būti tokių dramų, tokių personažų, kurie savo tėvą ir niekšu vadina, kągi padarysi. Bet mūsų legendos Živilė, kol ji legendos — taip sakyti negali. Šį pavyzdį, tik vieną iš kitų, ėmėme iliustracijai dviejų teigimų. Pirma, autoriui reikėjo tvirčiau atsiremti į padavimą apie Živilę. Juk pro praeities miglas tauta Živilę šiandien mato tik iš padavimo, vadinas, heroję. Antra, "Živilėje" esama psichologinio neteisybiškumo ir charakterių neišbaigtino suformavimo. Sakysime, III paveiksle Živilė jau ne Živilė: silpna mergaitė, jokia dvasios milžinė, joks pavyzdys. Legendinės Živilės atsigimimo motyvas amžių slinktyje naujose tautos kartose (Živilės pasikartojimo motyvas) autoriui III paveiksle nepasisekė išlaikyti. Legendoj — Živilė yra pagrindinis, svarbiausias personažas; trečiame paveiksle — ne Živilė. Čia ir jos vaidmuo antraeilis, ir ji pati be atitinkamo charakterio: čia tik senas didelės herojės vardas. Jai III pav. jau ir pasireikšti nėra progos: nei kur, nei kaip. Jos valios įtempimo čia nematome. Ryžtasi, sprendžia, vykdo, kliūtis laužia čia tik Gluosnis. Živilė tėra jo tik bendramintė ir pagalbininkė. Čia Živilė — pasyvi prigimtis; legendos Živilė — aktyvi prigimtis. Tuo tarpu kas yra visų svarbiausias "Živilės" personažas. Taigi, kas turėtų būti visų aktyviausias? Živilė tegu čia ne kunigaikštytė, ne bajoraitė — tegu ji sau pilka Vilniaus gyventoja. Bet kad Živilė būtų Živilė, kad ji būtų tikrai atsigimus ir pasikartojanti iš legendos, ji turi būti pagrindinis ir aktyviausias personažas.

Taigi, "Živilė" nėra organiškai vieningas dramos kūrinys. Yra trys atsiję paveikslai, bet kodėl negalėtų būti du, keturi, penki, septyni ir t.t.? Kasgi čia aprėžia paveikslų skaičių, kas varžo?

Dramos veikalo menį vertingumą, jo vienįngumą tegali pagrįsti tik veiksmas: veiksmas nuo uždangos pakėlimo iki pat jos nusileidimo. Veiksmas yra svarbiausia: kuo d a u g i a u konfliktų ir kliūčių nugalėjimo, kuo d a u g i a u kovos. Deja, "Živilėje" veiksmą gerokai pristabdo ilgi monologai, dažni filosofavimai ir lyriški išsisakymai. Scena tuo buvo apsunkinta: dinamika ir akcija nukentėjo. Sakysite, filosofavimo n e m a ž a Shakespeare veikaluose, namaža Ibseno. Taip, jei su saiku ir vietoj, jei tai būtų anų genijų lygio, jei filosofavimas neatsiduotų vienur banaliu šnekėjimu, kitur sekliu nušnekėjimu. Šalia kitų konfliktų (reikalingų, pozityvių) scenoje buvo ir vienas konfliktas nereikalingas (n e g a t y v u s) — filosofavimo ir lyrinių ekskursų konfliktas su veiksmu. Negalima sakyti, kad pats autorius to nebūtų jautęs. Štai, antrame paveiksle Živilė sako: "Mudu abu keisti. Viename Lietuvos dvare sėdi du keisti žmonės ir šneka niekus. O reikia veikti, ar ne, Gluosni?" Taip šneka niekus, atseit filosofuoja. O veikti tikrai reikia.

Spektakliui "Živilė" yra perilgas dalykas — 3 val. vientik vaidinimo. Veikalas spektaklį nutęsė: pavargo ir aktoriai (vis tie patys) ir žiūrovai (po ištisos darbo dienos fabrikuose). O tai dėl to, kad į veikalą sutalpinta perdaug medžiagos: ir Svajūnas, ir ekskursai į filosofiją, ir lyriniai graudenimai.

Tiesa, kad dramaturgas turi daug p a s a k y t i nedaugeliu žodžių. Personažo kalba turi būti kondensuota. Bet jei persistengiama, jei ji perdaug kapotinė ir kondensuota, išeina jau telegraminė. Jei tik vienas kuris veikėjas taip kalbėtų, sakytume, jo individualinė žymė. Bet jei tai būdinga ir kitiems — autoriaus žymė. Telegraminis stilius tada atsiduoda maniera ir vargina žiūrovą.

III paveikslas, atskirai paėmus, dramaturginiu požiūriu bus bene geriausiai nusisekęs. Jis dar aktualija, autoriaus gerai pažįstama, pergyventa ir išjausta. Jis nėra iš legendos, bet dėl to jis prie anų dviejų legendos paveikslų sklandžiai ir nepritampa. Ar žiūri vienu atžvilgiu ar kitu, trečiasis paveikslas su pirmaisiais dviem sandoros nesudaro, yra nuo anų dviejų atsijęs. Pirmame pav. — Gluosnis yra Karijoto karo vadas, gudų nugalėtojas; antrame pav. — Gluosnis yra įžymus 1863 m. sukilėlis, kovotojas, herojus; trečiame pav. — Gluosnis nieko nenugali, jis menkas kovotojas: kapituliuoja net ir prieš smulkų šnipelį, berną iš Kuršėnų. Ir Živilė ir Gluosnis buvo menki pogrindžio veikėjai, nekovingi šnekėtojai. Kai kur jiedu yra beveik parodija lietuvių pogrindininkų ir partizanų. Didvyriškumas pasireiškia kova ir kovoje, bet ne nusižudyme pabugus kovos be kovos. Jei legenda, tai turi būti ir herojai. O tikri herojai kovoja iki galo. Čia gi paprastas šnipelis, bernas nuo Kuršėnų pagąsdino, ir Živilė su Gluosniu nusišauna nei ano nenubausdami, nei pasipriešindami.

Kam jie visi trys pasiskubino Dievui atiduoti dūšeles? Ar ši Živilė yra atgimusi legendos Živilė? Ar šis Gluosnis yra atgimęs Karijoto karo vadas, sutriuškinęs gudus?

Kai kur intriga (konfliktas) pinama dirbtinu būdu, pvz., antrame paveiksle pirmoji scena — Živilė ir Ašautas. Ta scena nei psichologiniu atžvilgiu pateisinama nei tikrovės logika.

Dirbtinu būdu net ir Živilė numarinama pirmame paveiksle. Kai jau triukšmas prie pat durų, Živilė susmunka prie Gluosnio lavono (ir pataikyk taip laiku!). Svajūnas nesuprantantiems žiūrovams praneša, kad Živilei, girdi, iš meilės trūko širdis. Tikrai originaliai — kur pasaulinėj dramaturgijoj rastumėm daugiau tokių pavyzdžių? Kaip mylėjo Julija, o net ir jai iš meilės netrūko širdis.

Ir visdėlto, kad ir su tais trūkumais, "Živilė" nėra prastas kūrinys. "Živilė" yra originalus ir įdomus veikalas tiek tematikos, tiek problematikos atžvilgiu. Jis spalvingas, turįs nemažai meninės tiesos. Apie "Živilės" spektaklį Toronte galvodami, veikalo trūkumus keliame ne dėl to, kad turėtumėm tendenciją Škėmos darbą nuvertinti. Ne, tik dėl to, kad šio veikalo pasirinkimas nulėmė patį spaktaklį. Tik dėl to, kad šie trūkumai styrojo ir iš scenos spektaklio metu. Jie neištaisyti praėjo į sceną ir pro režisierių ir pro aktorius. "Živilė" geriau tinka būti skaitoma, negu vaidinama. Jos literatūrinė vertė yra didesnė, negu sceninė bei dramaturginė. Vietomis, be to, prasikiša tam tikra tendencija. Veikalas sunkus įsceninti (lengvas nebent tuo, kad turi nedaug veikėjų).

(Bus daugiau)

Naujas baltiečių teatras

"Gintarinės šviesos teatras" ("Amber Lights Theatre") rengia festivalį, kuris prasidės š.m. lapkričio 10 d. ir truks tris savaites.

Ši grupė naujai subūrė Toronto lietuvių, latvių ir estų kilmės jaunimą, kuris domisi teatru. Mūsų tarpe yra profesijonalų ir mėgėjų. Festivalis rengiamas kartu su baltistikos konferencija, kuri įvyks Toronto universitete lapkričio 10-15 dienomis.

Festivalyje bus vaidinamas Antano Škėmo "Pabudimas" ir kiti veikalai, parinkti iš leidinio "Confrontation With Tyranny: Six Baltic Plays". (A. Straumanis, red.) Škėmos "Pabudimas" yra labai įdomus vaidinimas, susilaukęs augščiausio įvertinimo ne tik iš lietuvių, bet ir svetimtaučių kritikų. Pakviesta yra dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, literatūros profesorė Montrealyje, kuri skaitys paskaitą baltistikos konferencijos dalyviams apie Škėmos kūrybą.

Šio festivalio pagrindinis tikslas — parodyti baltiečių dramaturginę kūrybą ne tik saviems, bet ir kanadiečių bendruomenei. Norima ją supažindinti su baltiečių tautų kultūra ir dabartine jų būkle. Dėl šios priežasties, veikalai bus vaidinami anglų kalba miesto centro teatre, netoli universiteto.

Jei norite prisijungti prie "Gintarinės šviesos teatro" ar gauti daugiau informacijų, prašome skambinti festivalio administratoriams — Rimai Zubaitei (Toronto universitetas, istorijos skyrius, 979-3060) arba Harri Murk (Toronto un-tas, lingvistikos skyrius, 266-5260). Šiuo metu dar jieškome kelių aktorių.

Išsamesnės informacijos — sekančiuose "TŽ" numeriuose.

Inf.

Kompozitoriams

Pasaulio Lietuvių Dienos bus 1983 metų vasarą. Tai ypatingo ir plataus masto renginys, kuriam reikia iš anksto gerai pasiruošti. Pasaulio Lietuvių Dienų metu, tarp kitų didelių renginių, bus ir dainų šventė. Ypač daug laiko reikia chorams tinkamai paruošti dainų šventės programos dainas, tad jau dabar pats laikas ruoštis didžiajam darbymečiui.

Jau yra sudarytas dainų šventei rengti komitetas, kuriam vadovauja Vaclovas Momkus. Rengėjai mano, kad dainų šventės programoje turėtų būti atliekami savų kompozitorių kūriniai ir kad tie kūriniai — dainos būtų naujos, skambios, prieinamos ne tik stipriems, bet ir mažesnio pajėgumo chorams.

Todėl komitetas ir kreipiasi į mūsų gerbiamus kompozitorius, prašydamas skubiai atsiųsti savo naujai sukurtas dainas, tinkančias atlikti su jungtinių choru ir piano pritarimu mišriam, vyrų, moterų ir vaikų chorams.

Kaip sakyta, dainos turėtų būti skambios ir nuotaikingos. Neperdaug sudėtingos, kad galėtų jas atlikti vidutinio pajėgumo chorai. Komitetas, gavęs dainas, sukvies kompetentingų muzikų komisiją, kuri dainų šventės programai atrinks tinkamiausias dainas. Kompozitoriams, galimas dalykas, už dainas bus skiriamos kad ir kuklios premijos.

Komitetas prašo gerb. kompozitorius nedelsti ir šį pageidavimą kiek galint greičiau išpildyti. Laiko mažoka, darbai dideli ir sunkūs, tad visų bendradarbiavimas yra būtinas ir laukiamas.

Dainas siųsti šiuo adresu: Dainų šventės komitetas, Mr. Vaclovas Momkus, 3222 West 66 Pl., Chicago, Ill. 60629, USA. Telefonas 312-925-6193.

Jurgis Janušaitis

Nauji Kanados taupomieji lakštai

19½%

PIRMAISIAIS METAIS

Už naujus Kanados taupomuosius lakštus pirmaisiais metais bus mokama 19 1/2%. Už kiekvienus likusius šešerius metus iki termino minimalinis palūkanų nuošimtis nustatytas 10 1/2%. Lakštų palūkanos niekad nebus mažesnės už tą minimalinį nuošimtį. Taupomieji Kanados lakštai duoda jums ne tik geras palūkanas, bet ir gerą kombinaciją, kuri daro taupomuosius Kanados lakštus saugia, stipria investacija šiandieną ir rytoj.

PRITAIKYTA ATEIČIAI

Visuomet iškeičiami. Su naujais taupomaisiais Kanados lakštais jūs niekad nebūsite užblokuoti. Kai reikės, galėsite lengvai betkuriuo laiku ir betkurioje įgaliotoje keitimo įstaigoje juos iškeisti. Taupomieji Kanados lakštai yra lygiai geri, kaip ir pinigai.

Nėra palūkanų bausmės. Kai naujieji lakštai yra iškeičiami betkada po 1981 m. gruodžio 1 dienos, netaikoma palūkanų bausmė. Jūs gausite užtarnautas palūkanas už kiekvieną pilną mėnesį nuo 1981 m. lapkričio 1 dienos.

LAIDUOJAMI KANADOS IŠTEKLIAIS

Taupomieji Kanados lakštai yra laiduojami visais Kanados ištekliais. Kai perkate taupomuosius Kanados lakštus, būkite tikri, kad tai saugus, garantuotas investavimas.

PADIDINTOS PALŪKANOS UŽ PRAĖJUSIAS SERIJAS

Palūkanos už neišlaikytus iki termino taupomuosius Kanados lakštus padidintos iki 19 1/2% metams, kurie prasideda 1981 metų lapkričiu. Palūkanų minimumas už sekančius metus iki lakštų termino bus 10 1/2%.

SERIJOS IKI 1977

Už serijas iki 1977 metų lapkričio 1 dienos padidintos palūkanos bus išmokamos didesnės vertės bonais, suėjus lakštų terminui. Nauja bonų suma už $1000 lakštą kiekvienos serijos bus tokia:

Serijos	Terminas	Bonai grynais
1968-69	Lapkr. 1, 1982	$276.40
1972-73	Lapkr. 1, 1984	$378.40
1973-74	Lapkr. 1, 1985	$451.70
1974-75	Lapkr. 1, 1983	$212.90
1975-76	Lapkr. 1, 1984	$263.80
1976-77	Lapkr. I, 1985	$327.00

Lakštų savininkams primenama, kad norint gauti šiuos bonus, minėtų serijų lakštai turi būti išlaikyti iki termino.

SERIJOS NUO 1977 IKI 1980

Bus mokamos didesnės palūkanos už paskutines keturias serijas vietoje pažymėtųjų lakštuose. Už kiekvieną reguliarių palūkanų $1000 lakštą bus mokama $195.00 1982 m. lapkričio 1 d. Už sudėtinių palūkanų lakštus, pradedant 1981 m. lapkričio 1 diena, bus mokama 19 1/2% paprastų palūkanų ir 19 1/2% sudėtinių palūkanų už visas palūkanas, gautas iki 1981 m. lapkričio 1 dienos. Metinis augimas sudėtinių palūkanų už $1000, pradedant 1981 metų lapkričio 1 diena, taip atrodys:

Serija	Vertė 1981.XI.1	Vertė 1982.XI.1
1977-78	$1,471.93	$1,758.96
1978-79	$1,394.46	$1,666.38
1979-80	$1,277.40	$1,526.50
1980-81	$1,144.17	$1,367.28

LENGVI ĮSIGYTI

Naujus taupomuosius Kanados lakštus lengva įsigyti, pradedant nuo $100 iki bendros maksimalinės $15,000 sumos. Be to, galite pasirinkti lakštus. Yra reguliarių palūkanų lakštai su metinėm pajamom ir sudėtinių palūkanų lakštai sutaupoms didinti.

PARDUODAMI NUO SPALIO 13

Pradedant spalio 13, galite pirkti taupomuosius Kanados lakštus pas kiekvieną įgaliotą pardavėją, įskaitant bankus, investavimo agentus, biržos tarpininkus, pasitikėjimo bendroves ir kredito unijas.

PASITIKĖKITE ATEITIMI

Canada

"I Lituani" – kas jie?

Opera, kurią matė Čikaga, o lapkričio 8 matys ir Torontas

A. KALNIUS

Kai kalbamės ir skaitome apie kultūrą, tai daug kas, vai daug, sako: kas man iš tos jūsų kultūros ir visų jos apraiškų! Numirsiu ir su manimi nueis į kapus visi mano rūpesčiai kultūromis, civilizacijomis ir kitokiomis kūrybinėmis pasiūlomis.

Tai savimylio, viendienio, tai žmogaus be ateities vizijos nusiteikimas. Juk miršta tik atskiri žmonės, o tautos ir žmonija yra ilgaamžės. Ilgaamžė yra ir jų sukurtoji kultūra. Ji išlieka šimtmečiais ir tūkstantmečiais. Nebent gamtos stichija ar beprotis žmogus ją sunaikina. Taigi dabarties žmogus turi tiesti kelius į kultūros kalnus, į kuriuos kops mūsų vaikai ir vaikų vaikai.

* * *

Šios kelios priekinės eilutės yra įžanga į lietuvių operos įprasminimą ir įjungimą į didžiųjų kultūrinių vertybių grandinę. Mirs jos vadovai, solistai, vaidilos ir kiti dalyviai, mirs žiūrovai, bet ši opera, kaip kultūrinis lietuvių fenomenas, iš vertybių grandinės neiškris. Gal ji taps istorija, bet ta istorija maitins ateinančias mūsų kartas.

Dažnai amerikiečiai stebisi, kad etninė lietuvių grupė yra vienintelė kitų grupių tarpe, turinti savo operą ir gebanti ją išlaikyti. Iš tikrųjų, jūs rasite nemažai valstybių, neturinčių savo operos, o čia mažutė tremtinių saujelė ją turi.

* * *

Ši opera išsilaiko ryžtingų ir entuziastingų tautiečių dėka, daugiausia amerikiečių. Kanadiečiai prisideda tik gausiai lankydami atsikviestinius spektaklius. Taigi ir šį kartą lapkričio 8 dieną į Torontą atvykstančią operą (dalyvauja bene 172 asmenys; toks skaičius buvo išvestas į Čikagos sceną) reikia paremti ne tik gausiu atsilankymu, bet ir didesnėmis aukomis.

Reikia turėti galvoje ir Toronto Prisikėlimo parapiją, kurios vadovybė išdrįso tokį didelį scenos kolektyvą iškviesti ir prisiimti nemažą finansinę atsakomybę. Neapvilkime jos ir tikėkimės, kad ji ir ateityje išdrįs mums duoti nevieną tokią kultūrinę progą.

* * *

Kodėl italai sumanė parašyti operą "I Lituani" — "Lietuviai"? Ilga istorija. Betgi bent apgraibomis su ja reikia susipažinti.

Iki 1861 m. tokios Italijos valstybės, kokia yra šiandien, nebuvo. Gana ilgą laiką ji buvo suskaldyta į atskiras dalis. Jas valdė arba bent darė didelės įtakos kaimyninės valstybės. Italų patriotai ilgai kovojo, norėdami visas tas dalis sujungti į vienalytę ir nepriklausomą valstybę, bet atėjūnai jiems trukdė, net neleido jiems savo tėvynėje žadinti tautinės sąmonės, Ką daryti? Tada jie nutarė atsigabenti į savo šalį kitų tautų patriotines apraiškas ir laisvės kovų pavyzdžius, kuriais pasektų italų tauta.

Tokių ginklų sandėlius jie užtiko Lietuvoje, kur tėvynės meilę, laisvę, pasiaukojimą ir grožį jau nuo seniau buvo skelbęs poezijos milžinas Adomas Mickevičius:

Lietuva, mano žeme, šalele gimtoji!
Tas tik supras, kad tu jam sveikatą atstoji,
Kas jau tavęs neteko. Pasiilgęs šiandieną
Tavo regiu grožį ir kampą kiekvieną!

(Nukelta į 7-tą psl.)

Scena iš dramos "Knygnešiai", kurią vaidina Suvalkų trikampio lietuviai. Nuotraukoje — knygnešio Bielinio motina ir sesuo Nuotr. Vyt. Pečiulio

LAIŠKAI REDAKTORIUI VI

Baronas – tragiškas ir humoristiškas

Malonus Kunige Redaktoriau,

Mūsų rašytojų gyvenimas be savo tėvynės, liliputiniai tiražai, neturėjimas savo filmų pramonės, vertėjų į kitas kalbas klubo, leidyklų, plattinimo galimybių už savo kalbos ribų, — stato juos į tragišką situaciją: visai nesvarbu ką sukursi — tavo balsas teliks balsu tyruose. . .

Baronas skaudžiai pergyveno tokią būklę ir dažnai (pakartoju — labai dažnai!) primindavo su kartėliu žodžiuose, su virpesiu balse, netgi kramtydamas nagus. . . Jo geriausias romanas "Lieptai ir bedugnės", savo struktūra panašus į garsųjį J. Kerouac romaną "On the Road", o idėjiškai primenantis E. M. Remarko "Vakarų fronte nieko naujo", išverstas į anglų kalbą nesusilaukė jokio atgarsio, nors filmui nepaprastai tinka. Kaip lygiai ir J. Gliaudos romanas "Namai ant smėlio", mano nuomone pats geriausias išeivijoje sukurtas beletristinis lietuvių kūrinys, nežiūrint ypatingai gero "Time" įvertinimo, paliktas užmarščiai. . .

"Lieptuose ir bedugnėse" autorius veda mus karo apkasais ir spygliuotomis vielų užtvaromis, kartu su veikėjais bei jų nuotykiais pirmuoju asmeniu, tuo lyg aprašydamas save ir savo išgyvenimus karo sūkuriuose. Ta karo ir mirties beprasmybė, gyvenimo tuštuma autoriui išpranašavo visą tokį gyvenimą, nežiūrint trapaus ir netikro pasisekimo dienų monotonijai įvairinti: ieškantį ir nerandantį, kažko laukiantį ir vis nesulaukiantį. Tragiški yra pagrindiniai "Užgesusio sniego" veikėjai, tragika nuspalvintos "Trečiosios moters" moterys, tragedija lydi "Pavasario lietaus" veikėjus, tragiškas yra partizaninis romanas "Vėjas lekia lyguma", tragiškas "Abraomas ir sūnus", nemažiau tragiškas ir paskutinis jo romanas "Laivai ir uostai", kur Manikas, vedęs čiabuvę lietuvaitę, prisitaiko, bet neužmiršta savo praeities, sudužusiam gyvenimo laivui sustojus ne savo jūros uoste. . .

Tiesa, daugumos jo romanų pabaiga yra laiminga, bet tokia pabaiga tėra ramunėlių arbata skaitytojams, ne romano veiksmui ar veikėjų tragikai paslėpti. Jo veikėjai prisitaiko, susigyvena, randa išeitį, nemaištauja, nesukyla, tačiau nepasitenkinimo ir nusivylimo nepaslepia. O tai jau tragika. Reikėtų ilgo straipsnio ar išsamios studijos jo kūrybos analizei, kad šį autoriaus tragizmą galėtume patvirtinti jo veikėjų žodžiais, neišsipildžiusias idėjas nušviestume jų pačių šviesa.

Nemažiau įdomus ir nemažiau tragiškas Aloyzas Baronas prisistato mums ir savo humoristikoje. Juokai — gera priemonė skausmą ir liūdesį paslėpti po komedijos kauke, nes komedija yra atvirkštinė tragedija. Ilguose asmeniniuose pokalbiuose, laikraščio vedamuosiuose, realiame gyvenime Aloyzas nebuvo nei komiškas, nei lengvas (nebent su tais, su kuriais paprastai nekalbama rimtai). Humoras visuomet skaudžiau "įgnybia", o tačiau žmonės, visuomenė, net draugai, nereaguoja ir nepyksta, nes tai juokai! O buvo iš ko juoktis! Sakydavo, kad atspaudus kritišką recenziją ar straipsnį, redakciją užtvindavo telefoninės pastabos, laiškai, net apsilankymai redakcijoje etc., o kai tos pačios ar panašios mintys pasirodydavo "Spygliuose ir dygliuose", niekas nė burnos nepraverdavo! O jei kas paskambindavo — tik pagirti. . .

Redaktorius ir žurnalistika — rimtas forumas rimtam veidui, o humoristika, ypač programos su linksma aktualija, vadinama humoristine poezija, buvo ir yra labai pageidaujama, gerai apmokama mūsų gyvenimo išraiška. Aloyzas mėgdavo pasijuokti, kad jis esąs "brangiausiai apmokamas išeivijos rašytojas", gaunąs $5.00 už žodį. Mat prekybininkas Justas Lieponis už šūkį iš devynių žodžių: "Kas tik turi gerą skonį, visi perka pas Lieponį" išmokėjęs jam $45.00.

Aišku, niekas nėra gavęs tokio "honoraro" prieš dvidešimt metų, vargu kas gauna dabar. Už publikos linksminimą jam neblogai mokėjo kiekviena programa, todėl kartais jis kelias savaites iš eilės dalyvaudavo įvairiose pobūvių programose. Tokį "honorarą" gaunant, neužeiti pas Andrijauską būtų prasilenkimas su 69-sios gatvės tradicija. Ir užeidavo. O tokie užėjimai, žinios ir nuogirdos puikiai tarnavo jo taikliai ir visada gaiviai humoristikai, jo baroninei sąmonei pasireikšti juokų forma.

Išeivijos kasdienio gyvenimo aktualijos: politinė veikla, nulietuvėjimas, šykštumas, mišrios vedybos, girtuokliavimas, meilės sumaterialėjimas, kultūros sutapatinimas su puota ir baru, patriotizmo išsekimas buvo jo humoristinės poezijos tematika. Tūkstančiai jį girdėjo Čikagoje, tūkstančiai — kituose miestuose. Buvo labiausiai mėgstamas, gausiais aplodismentais sutinkamas ir palydimas! Ir ne už ką kita, o už "bizūną", kuriuo jis nuplakdavo kaip tik tuos, kurie labiausiai plojo ir brangiausiai mokėjo. . . Ir iš tokio "fakto" — neslėpsiu — Aloyzas gražiai pasijuokdavo, pridurdamas: rašyk rimtai ar juokis nerimtai — tas pats. . . Visuomenės surambėjimas nepalaužiamas!

Anatolijus Kairys

LIETUVOS GEOGRAFIJOS PRATIMAI

"Kur bėga Šešupė" paruošti lietuvių mokyklų augštesniems skyriams. Pratimus parenka mokytojai pagal reikalingą temą — pamoką. Pratimai tinkami naudotis ir nelankantiems lietuviškų mokyklų. Kaina — $3.

Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Didelio formato. Galima gauti:
V. Matulaitis, 506-44 Longbourne Dr., Weston, Ont. M9R 2M7.

Lietuvių dovana karalių rūmuose

Pokalbis su dailininke Anastazija Tamošaitiene, išaudusia tautinį lietuvių drabužį Britanijos karalaitei Dianai

— Spaudoje jau skaitėme, kad š. m. pavasarį išaudėte tautinį lietuvių drabužį, nuvežėte į Londoną ir su Britanijos lietuviais įteikėte būsimai Britanijos karalienei Dianai. Kaip ir kam kilo mintis įteikti tokią dovaną?

— Britanijos sosto įpėdinis princas Karolis, š. m. vasario 27 d. lankėsi pramonės mieste Derbyje. Jį pasveikino lietuvių atstovai Milda Zinkutė ir I. Venskienė ir įteikė Derby lietuvių vardu mūsų parašytą knygą "Lithuanian National Costume". Princas, dėkodamas už knygą, pasakė, kad tai bus dovana jo būsimai žmonai. Karalaitis, pamatęs per priėmimą ukrainiečių klube lietuvaites tautiniuose drabužiuose, sugrįžo prie jų ir grožėjosi tų drabužių savitumu.

Vasario 28 d. įvyko Derbyje Vasario 16 minėjimas-koncertas. Į tas iškilmes atsilankė karalienės atstovas Lord Lieutenant or Derbyshire Col. Hilton su ponia, miesto burmistras J. Thorp ir daugelis kitų svečių. Ta proga kilo pageidavimas karalaičio vestuvių proga padovanoti jo sužadėtinei tautinį lietuvių drabužį.

— Kaip ir kas pradėjo rūpintis tautinio drabužio parengimu?

— Lietuvių tautodailės puoselėtoja Derbyje Gilma Zinkuvienė buvo įpareigota organizuoti dovaną D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vardu. Ji atsiklausė karalienės atstovą Derbyje ir, gavusi pritarimą, parašė man laišką, ar sutikčiau tą numatytą dovaną iki birželio 20 d. paruošti. Buvau paprašyta tą reikalą laikyti paslaptyje.

— Koks buvo Jūsų atsakymas?

— Nelengva buvo apsispręsti: skubiai austi ir paruošti tą svarbią dovaną ar atsisakyti? Antanas Tamošaitis patarė atidėti pradėtus darbus ir paraginon, kad dėl lietuvių vardo reikėtų išausti tautinį drabužį. Taip ir pasiryžau tą dovaną paruošti Anglijos lietuviams.

— Kaip vyko tolimesnė darbo eiga?

— Kai Gilma Zinkuvienė perdavė mano sutikimą išausti tautinį drabužį telefonu DBLS pirmininkui Zigmui Jurui, skubiai buvo išsiųstas laiškas karalienės atstovui ir tik beliko laukti atsakymo iš karališkųjų rūmų. Balandžio pradžioje Gilma Zinkuvienė rašė man, kad Col. Hilton jau yra gavęs pranešimą iš Buckingham Palace, kad dovana bus priimta ir kad Lady Diana labai vertina tokią dovaną.

— Skaitėme, kad juostą išaudė Aldona Veselkienė?

— Laiko liko nedaug ir nebegalėjau suspėti išausti juostą, tai ir paprašiau, kad Aldona išaustų dvi vilnietiškas juostas — vieną į Londoną dovanai, kitą — (vestuvinę) jaunajai Ritai Pauliukevičiūtei į Muencheną.

— O kas pasiuvo minėtą tautinį drabužį?

— G. Zinkuvienės buvau paprašyta ne tik išausti tautinį drabužį, bet ir pasirūpinti, kad jis būtų tinkamai pasiūtas. Pagal mano nurodymus siuvimą atliko Marija Šelmienė. Vilnietiškai liemenėlei-kiklikui savitai pasiūti reikėjo segių. Jas nukalė dal. A. Tamošaitis. Baigiamuosius tautinių drabužių darbus padėjo atlikti Bronė Palilionienė.

— Norėčiau dar paklausti, per kiek laiko išaudėte Dianai vilnietišką tautinį drabužį?

— Apie du mėnesius teko austi tą drabužį. Atsidėjus vis ieškojau pačių gražiausių ir būdingiausių vilnietiškų raštų ir švelnių spalvų derinimo. Mūsų istorinės Lietuvos sostinės Vilniaus tautinis drabužis patenka į Didžiosios Britanijos sostinę, į karališkus Londono rūmus. Stengiausi, kad tas drabužis atstovautų lietuvių tautodailei.

— Ar kada nors esate audusi panašaus grožio tautinius drabužius?

— Kiekvieną tautinį drabužį audžiu atsidėjusi, nes tęsiu sodiečių audimą, kūrybines tradicijas, bet Dianos drabužis lyg ir vainikuoja mano audinių meną.

— Jei dabar kas nors prašytų išausti panašų tautinį drabužį kaip Dianos, ar austumėt?

— Kiekvienas mano austas tautinis lietuvių drabužis yra vis skirtingas. Aš niekad neaudžiu nei kopijų, nei dublikatų. Bet tos pat lietuvių apylinkės drabužiai turi bendrų bruožų savo raštais, spalvų derinimu ir pasiuvimu. Būsimai Anglijos karalienei mano austas vilnietiškas tautinis drabužis ir D. Britanijos lietuvių dovana visad pasiliks kaip puošniausias žiedas.

— Kas dovanojo tautiniam drabužiui gražius gintarinius karolius, kuriuos mini "Europos Lietuvis", aprašydamas Londono Lietuvių Namuose Jums suruoštą priėmimą, kuriame dalyvavo ir Lietuvos atstovas V. Balickas su žmona?

— Susirašinėdama su G. Zinkuviene tautinio drabužio reikalu, paprašiau, kad dovanai surastų tinkamus gintarinius karolius. Jų jieškota Derbyje ir Londone pas lietuvius. Iš gintarinių p. Jurienės karolių rinkinio mėginome parinkti dovanai vienaeilį vėrinį, bet jie buvo perdaug kampuotai ir naujoviškai nulyginti. Vilnietės mėgo nešioti smulkių, natūralių gintaro gabalėlių karolius, dažniausiai tris eiles apie kaklą. Nesuradome tokių tinkamų karolių Londone, tai teko man padovanoti savus karolius, atvežtus iš Vilniaus.

— Ar dovaną įteikiant buvo pažymėta kas drabužį parengė ir kas dovanoja?

— D. Britanijos Lietuvių Sąjungos sveikinimą parengė anglas grafikas, o informacinį raštą paruošė Gilma Zinkuvienė, pažymėdama, kas tautinį drabužį ir kas juostą audė, kas seges nukalė ir kas pasiuvo. Tik gintarų vėrinio dovanotoja nebuvo įrašyta, nes iki paskutinės valandos dar buvo neaišku kuriuos gintarus įteikti.

— Kada, kas ir kur lietuvių tautinį drabužį įteikė?

— Kai mudvi su Aldona Veselkiene nuvykome į Londoną, jau buvo nustatyta, kad dovana turi būti įteikta birželio 22 d., 3 v. p. p., ir tik trys asmenys gali dalyvauti. Tada aš, lydima Gilmos Zinkuvienės ir DBLS pirmininko Zigmo Juro, buvome priimti Buckingham Palace rūmuose, kur ir įteikėme D. Britanijos lietuvių dovaną karalaičio sužadėtinei.

— Ar jau gavote padėką už išaudimą?

— Britanijos lietuvių dovana būsimai Anglijos karalienei — mano austas vilnietiškas tautinis drabužis buvo labai puikiai įvertintas, ir gavau nuoširdų padėkos laišką. Birželio 25 d. laiške rašoma: ". . . Lady Diana yra juo sužavėta ir ypač gilų įspūdį padarė tas didelis darbas, kuris buvo į jį įdėtas. Jūs, be abejonės, įdėjote be galo daug pastangų, kad jis būtų taip puošniai padarytas".

— Kokią išvadą galėtumėt padaryti iš viso to užmojo?

— Britanijos lietuviai labai gerai suprato reikalą minėta proga atstovauti Lietuvai meno kūriniu. **N. K.**

Būsimo Britanijos karaliaus Karolio žmonai DIANAI vestuvių proga padovanotas tautinis lietuvių drabužis, išaustas dail. Anastazijos Tamošaitienės

"I Lituani"...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Tarp didžiųjų savo sielvartų svetimuose kraštuose Mickevičius prisimena, jog yra "viena šalis, kur dar esama šiek tiek laimės". Tai "jaunystės dienų šalis . . . šventa ir skaisti, kaip pirmoji meilė", kur jis "niekad ašaros neliejęs ir ilgesio nejautęs". Ten, kur "Nemunas tėvelis", kur "Vilija motinėlė".

Labai stipriai pergyvendamas konfliktą, vykstantį tarp tėvynės meilės ir rusų caro priespaudos, jis ryžosi išeiti į kovą už numylėtos šalies laisvę poetinėmis priemonėmis. Šito ryžto vedamas jis sukūrė vieną paveikiausių ir tragiškiausių pasaulinėj literatūroj paveikslų — "Konradą Valenrodą" (1829), kuriuo jis uždegė laisvės kuorus ne tik vietiniame jaunime — jo įtaiga susižavėjo ir tokie pat laisvės kovotojai Italijoj. Taigi "Konradas Valenrodas" tapo "I Lituani" operos pirmavaizdžiu. Konrado Valenrodo vardą Mickevičius pasirinko iš vieno Bairono veikalo. Kodėl ne lietuvišką? Greičiausiai caras būtų veikalą ne tik uždraudęs, bet ir autorių nubaudęs.

Idant būtų įdomiau sekti šios operos intrigą, čia jos turinio nepateiksiu. Bet žiūrovas joje tikrai išvys didžiulį lietuvio pasiaukojimą.

Lietuvių opera ir daugelis kitų mūsų kūrybos vertybių, neišskiriant nei chorų, nei šokių grupių, nei scenos mėgėjų ir kitų, yra labai aiškus ženklas abejūnams, jog visi kultūriniai rodikliai veda ne tik į taikų sugyvenimą ir lietuvybės apsaugą, bet ir į laisvę.

Atsiųsta paminėti

JOURNAL OF BALTIC STUDIES, Volume XII, Number 1, Spring 1981. Editor — Toivo U. Raun, Department of History, California State University, Long Beach, CA 90840, USA. Business and subscriptions: 231 Miller Rd, Mahwah, N.J. 07430, USA. Šiame numeryje nematyti nė vieno lietuvio straipsnio.

LIETUVIAI SIBIRE — LITHUANIANS IN SIBERIA, redagavo Juozas Prunskis, iliustravo Jonas Stungurys. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla — Lithuanian Library Press, Inc., Chicago, Ill., 1981. Kaina — $20.00 JAV.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVAS spalio 23 — lapkričio 1 d.d. rengia konkursinę lietuvių fotografų darbų parodą Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje. Paroda turės du skyrius spalvotoms ir nespalvotoms nuotraukoms. Kiekvienas dalyvis parodai gali pateikti nedaugiau kaip po šešias nuotraukas, užklijuotas ant kartono, nemažesnio kaip 11" x 14". Pačių nuotraukų dydis nėra apribotas, bet pageidaujama didesnių. Po nuotrauka neturi būti jokio parašo. Fotografo vardas, pavardė, adresas ir nuotraukos pavadinimas užrašomi kitoje kartono pusėje. Premijuojamas bus visas atsiųstas fotografo darbas, ne atskiros jo nuotraukos. Nuotraukų temas pasirenka patys fotografai. Informacijas teikia Lietuvių Foto Archyvas arba Stasys Žilevičius, 7149 So. Spaulding Ave., Chicago, IL 60629. Tel. (312)434-1357.

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS Niujorko klubas naujo veiklos sezono pradžiai į Kultūros Židinį pakvietė iš Kanados Hamiltono "Aukuro" teatrą, vadovaujamą rež. E. Dauguvietytės-Kudabienės. Niujorkiečių rugsėjo 12 d. laukė B. Pūkelevičiūtės trijų veiksmų išdaiga "Antroji Salomėja painiavose". Žiūrovus nustebino netikėta staigmena — aktoriaus Vitalio Žukausko įsijungimas į gana svarbų vaidmenį. Jis plačiai yra žinomas kaip humoristas, propaguojantis savitą vieno aktoriaus teatrą ne tik Š. Amerikoje, bet ir Australijoje, netgi Europoje. Rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė jam buvo anksčiau atsiuntusi veikalą vaidmeniui paruošti ir, atvykusi porą dienų anksčiau Niujorkan, su V. Žukausku turėjo atskiras repeticijas. Rugsėjo 13 d. "Antroji Salomėja painiavose" buvo suvaidinta Hartfordo lietuviams.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS savo metinį posėdį rugsėjo 19 d. turėjo Kanadoje, dailininkų Anastazijos ir Antano Tamošaičių sodyboje prie Kingstono, Ont. Dalyvavo LT Instituto nariai iš Montrealio, Otavos, Toronto, Detroito, Niujorko bei kitų vietovių arba atsiuntė savo įgaliojimus. Susirinkime perrinkta Lietuvių Tautodailės Instituto taryba ir valdyba, apsvarstyta narių veikla vietovėse, numatyti ateities darbai. Dail. A. Tamošaitis yra paruošęs dvylikos temų lietuvių liaudies meno studiją su gražiais piešiniais. Jos teksto ir piešinių įrašus vaizdajuostėm atliks Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje.

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE veikusi studentų atsargos karininkų korporacija "Ramovė" ruošiasi penkiasdešimtmečio sukakčiai (1932 — 1982). Jai bus skirtas specialus 130 psl. leidinys su 60 ar daugiau nuotraukų. Nemaža dalis ramovėnų jau atsiliepė, atsiųsdami nuotraukų, savo atsiminimus bei kitos medžiagos. Su kitais leidėjai negalėjo susisiekti, nes neturi jų adresų. Kviečiami ir likusieji ramovėnai prisidėti prie šio sukaktuvinio leidinio nuotraukomis, atsiminimais, žiniomis apie ramovėnus išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Visą medžiagą prašoma siųsti vyr. red. J. Karkai, 54 Burrows Ave., Islington, Ontario, Canada M9B 4W7, arba ramovėnui Anicetui Simučiui, generaliniam Lietuvos konsului Niujorke.

LIETUVIŲ MOTERŲ DAILININKIŲ SĄJUNGOS PARODA lapkričio 20-28 d.d. Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje, yra susieta su IV-ju mokslo ir kūrybos simpoziumu. Parodos tema — "Mitinės lietuvių būtybės". Dalyvės parodos kūriniams pasirinko įvairią techniką — tapybos, piešinių, minkštosios skulptūros, konstrukcijos ir instaliacijos. Vėliau parodą tikimasi perkelti ir į kitas vietoves. Dail. Zitos Sodeikienės vadovaujamoje parodoje dalyvaus dailininkės — Marytė Ambrozaitienė, Nijolė Banienė, Vilija Eivaitė, Diana Kizlauskaitė, Donna Marder, Janina Marks, Magdalena Stankūnienė ir Ada Sutkuvienė bei pati parodos vadovė.

"NAUJOSIOS VILTIES" ŽURNALAS, leidžiamas Klevelande, iš redaktoriaus pareigų pasitraukusį dr. Joną Balį pakeitė redakcinė kolegija, kurią sudaro red. Aleksas Laikūnas, 935 Beverley Rd., Cleveland Hts., Ohio 44121, nariai — dr. Bronius Nemickas Maspethe, N.Y., ir Mečys Valiukėnas Čikagoje.

LENKIJOJE IŠEINANTIS MĖNRAŠTIS "Kraj Rad" (Tarybų kraštas) 1981 m. 2 nr. išspausdino ilgą Tatjanos Pawlowos (APN) reportažą apie lietuvį dailininką Kazimierą Švaniauską (Szaijnowskį), gyvenantį Czepieline. Šis dailininkas yra gimęs Vilniuje, studijavęs Krokuvoje ir dėstęs meną lenkų mokyklose. Šiuo metu jis jau pensininkas, tačiau turi nemažai mokinių, besidominančių menu. Savo bute yra įrenęs studiją, kurioje pats dirba ir kitus moko. Jo kūryboje atsispindi lietuviški vaizdai bei motyvai. Yra labai pamėgęs Čiurlionį kaip dailininką ir muziką. Jo iniciatyva buvo prikaltos memorialinės lentelės Varšuvoje ir Pustelnike, kur gyveno Čiurlionis. Netoli Czepielino, sename pastate, numatytas įrengti specialus muzėjus, kuriame bus sudėtos Čiurlionio kūrybos reprodukcijos ir originaliniai Švainausko kūriniai. Prie reportažo minėtame menraštyje įdėtos net šešios Švainiausko kūrybos nuotraukos.

SIMFONINIS VILNIAUS FILHARMONIJOS ORKESTRAS, diriguojamas Juozo Domarko, savo koncertu rugsėjo 11 d. pradėjo 41-jį veiklos sezoną. Jame buvo atlikta G. Sviridovo "Patetinė oratorija", dalyvaujant P. Bingelio vadovaujamam Kauno chorui, Vilniaus operos solistams — mezzo-sopranui A. Stasiūnaitei ir bosui V. Prudnikovui. Koncerto programą papildė S. Rachmaninovo "Rapsodija Paganino tema" su pianistu V. Stravinsku ir pirmą kartą nuskambėjusi penktoji A. Rekašiaus simfonija "Segmentai". Antrajam naujo sezono koncertui buvo pasirinktas jau anksčiau girdėtas septynių dalių G. Verdi kūrinys "Requiem". Jį taip pat atliko simfoninis filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko, Kauno choras, Vilniaus operos sopranas Gražina Apanavičiūtė, bosas Vacys Daunoras, svečiai solistai — maskvietė T. Vinogradova ir leningradietis K. Plužnikovas.

TENORAS VIRGILIJUS NOREIKA, vadovaujantis Vilniaus operos ir baleto teatrui, kasmet surengia tradiciniais tapusius savo dainų ir operų arijų rečitalius. Šiemetinis įvyko rugsėjo 20 d. Vilniaus filharmonijos salėje, akompanuojant koncertmeisteriui Povilui Jaraminui. Pirmoji dalis buvo skirta J. Gruodžio, J. Tallat-Kelpšos, A. Kačanausko, K. Kavecko dainoms, A. Dargomyžskio, A. Rubinšteino ir S. Rachmaninovo romansams. Antrąją rečitalio dalį V. Noreika pradėjo G. Verdi "Rigoletto", "Otelo", R. Leoncavallo "Pajacų" arijomis, užbaigė populiariomis italų, prancūzų bei kitų tautų kompozitorių dainomis.

VILNIAUS "LĖLĖS" TEATRAS naują sezoną pradėjo gastrolėmis Šiauliuose. Vyr. rež. Aurelijos Ragauskaitės pranešimu, mažiesiems žiūrovams netrukus bus paruošta prancūzų klasiko Ch. Parraulto pasaka "Batuotas katinas". Vyr. dail. V. Mazūras repertuarą papildys "Cirko" spektakliu, kuriame cirko numerius teks atlikti sudėtinga lėlių valdymo technika. Su savo diplominiu spektakliu įsijungs būsimoji lėlių teatro rež. M. Brėdikytė, baigusi studijas Leningrade. Numatomos dar dvi kitos vėlesnės premjeros: M. Martinaičio "Žemės dukros" ir B. Shaw "Šventosios Joanos". Vyresnio amžiaus moksleivių laukia susipažinimas su Vilniaus miesto legendomis, kurias "Lėlės" teatrui parašė Juozas Marcinkevičius. Naujų Metų išvakarėse bus pakartotas tradiciniu tapęs poezijos vakaras. Programą, kaip ir pernai, atliks teatro aktoriai, talkinami dainininkės B. Grincevičiūtės, talentingo deklamatoriaus L. Noreikos, Vilniaus dramos teatro aktoriaus.

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS Kauno skyrius savo salone surengė dviejų keramikių — Elzbietos Lengvinaitės ir Janinos Džervutės skulptūrinių kompozicijų, dekoratyvinių lėkščių, vazų, plokščių bei kitų darbų parodą. Jos yra baigusios Vilniaus dailės institutą prieš ketvertą metų.

MAŽVYDO PARKAS Klaipėdoje kasmet papildomas naujomis skulptūromis. Praėjusią vasarą Smiltynėje buvo surengta du mėnesius trukusi penktoji kūrybinė skulptorių stovykla. Jie su savo talkininkais iš granito luitų iškalė šešiolika naujų kūrinių. Parką papuošė pagal dail. R. Antinio modelį iškalta skulptūra "Draugystė", vilniečio dail. R. Kazlausko "Kuršis", klaipėdiečių dailininkų A. Boso, V. Skirgailaitės bei kitų autorių dekoratyvinės skulptūros. Mažvydo parkas dabar jau turi 80 po atviru dangumi sutelktų skulptūrų.

ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRAS šį sezoną švenčia savo kūrybinės veiklos penkiasdešimtmetį. Jam buvo skirta V. Krėvės drama "Skirgaila", paruošta vyr. rež. Sauliaus Varno, pirmiausia suvaidinta kauniečiams ir vilniečiams. Savo veiklą šis teatras yra pradėjęs kaip Kauno dramos teatro skyrius 1931 m. rugsėjo 23 d. K. Gozzio "Princesės Turandot" premjera, kurios spektakliui Šiauliuose buvo pasirinktas Šablinsko kino teatras "Kapitol". Oficialaus Šiaulių dramos teatro vardo naujoji grupė susilaukė tik 1934 m., tačiau jai augti ir stiprėti teko 1935-38 m. Klaipėdoje, ginant lietuvių kultūrą nuo germanizacijos. Grįžęs į Šiaulius, teatras lankė įvairius Lietuvos miestus, miestelius ir net bažnytkaimius. Pokaryje teatro organizavimą beveik iš naujo turėjo pradėti K. Juršys. 1949 m. prie šiauliečių prisijungė Žemaičių dramos teatro aktoriai. Su Šiaulių dramos teatru dirbo B. Dauguvietis, J. Stanulis, I. Tvirbutas, A. Sutkus, K. Juršys, A. Radzevičius ir net R. Juknevičius. Jame savo kelią yra pradėjęs ir Paryžiun išsiųstas J. Miltinis, vėliau, kaip režisorius ir meno vadovas, plačiai išgarsinęs Panevėžio dramos teatrą. Scenovaizdžius kūrė dailininkai — L. Truikys, V. Palaima, J. Surkevičius, M. Percovas ir kt. Teatro vadovai didelį dėmesį skyrė lietuviams dramaturgams — P. Vaičiūnui, V. Mykolaičiui-Putinui, S. Čiurlionienei-Kymantaitei, K. Inčiūrai, Vydūnui, K. Binkiui, B. Sruogai, J. Grušui, Justinui Marcinkevičiui, J. Avyžiui. Tad nenuostabu, kad ir veiklos penkiasdešimtmečiui buvo pasirinktas V. Krėvės "Skirgaila". Vyr. rež. S. Varnas nusiskundžia, kad teatras vis dar neturi pastovių patalpų dėl jų pradėto ir neužbaigto atnaujinimo. **V. Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 18½%
term. indėlius 6 mėn. 18 %
term. indėlius 1 metų 17 %
term. indėlius 3 metų 15 %
pensijų s-tą 16 %
spec. taup. s-tą 17 %
tapomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 20½%
mortgičius nuo 19½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West.
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ronto dienraščiai. Straipsniuose ir vedamuosiuose buvo iškelta demokratiniame krašte nepriimtina Kvebeko įstatymo nr. 101 pozicija. Skaitytojams pvz. buvo priminta, kad Ontario bei kitose angliškose Kanados provincijose niekas nereikalauja įmonių iškabų vien tik anglų kalba. Ryškiausias pavyzdys yra Torontas, turintis daug ateivių iš įvairių pasaulio šalių. Jie savo verslavietėms dažnai vartoja net kelių kalbų iškabas klientams prisivilioti. Valdžia dėl to bylos nekelia ir niekas dėl to galvos nesuka, nors tos kalbos Kanadoje nėra oficialios. Kvebeko premjero R. Levesque vyriausybė, remdamasi savo įstatymu nr. 101, reikalauja, kad A.Singeris ant savo įmonės ne tik uždėtų prancūzišką iškabą, bet ir visiškai pašalintų anglišką, toje vietoje kabojusią 27 metus. Esą į tokį žmogaus teisių pažeidimą jo privačioje įmonėje galėtų atkreipti savo dėmesį Britanijos Londone veikianti organizacija "Amnesty International", sekanti žmogaus teisių pažeidimus komunistinių bei kitų diktatūrų šalyse. Dienraštis "The Toronto Sun" priminė skaitytojams, kad A. Singerio užimtai pozicijai, remiantis viešosios nuomonės tyrėjų duomenimis, pritaria 60% kvebekiečių. Ministeris pirm. P. E. Trudeau nesiėmė priemonių Kvebeko prancūzų kalbos įstatymo 101 nr. legalumui nustatyti. Jis betgi patarė kvebekiečiams, kurie jaučia anglų kalbos teisių pažeidimą, patiems kreiptis į teismus. Tokios bylos pareikalauja nemažų išlaidų. A. Singeris iš P. E. Trudeau vyriausybės negavo jokios finansinės paramos, nors tokia net $108.000 iš valdžios iždo buvo duota Manitoboje gyvenančiam prancūzų kilmės kanadiečiui, kai jis reikalavo, kad jam įteiktas baudos raštelis už automobilio pastatymą nelegalioje vietoje būtų ne anglų, o prancūzų kalba.

Keistai skamba ir dar vienas Kvebeko įstatymo nr. 101 paragrafas, reikalaujantis, kad visos Kvebeko įmonės, turinčios daugiau kaip 50 tarnautojų ar darbininkų, oficialų susirašinėjimą su savo klientūra atliktų tik prancūziškai, net ir tada, kai jie gyvena už Kvebeko ribų. Pramonės ir ypač prekybos ryšiuose toks nuostatas neįmanomas įgyvendinti. Prisiminkime nepriklausomos Lietuvos laikus. Ar jos žemės ūkio gaminius būtų pirkusi Britanija, Vokietija bei kitos valstybės, jeigu mūsų bendrovės pasiūlymus būtų dariusios tik lietuvių kalba?

Separatistinė Kvebeko partija svarsto sumanymą sekančiuose Kanados parlamento rinkimuose išstatyti savo kandidatus. Premjeras R. Levesque spaudos konferencijoje prasitarė, kad yra galvojama apie aktyvų įsijungimą į federacinę politiką, bet nesutiko atskleisti detalių. Kiti valdžios pareigūnai buvo labiau šnekūs. Pasak jų, į Kanados parlamentą Kvebeke galėtų būti išrinkta nemažai Kvebeko partijos atstovų, kurie tada geriau galėtų ginti šios provincijos reikalus už liberalus. Esą prisimenami 1962 metai, kai Kanados parlamentas turėjo net 26 Kvebeko kreditistus su anuometiniu vadu R. Caouette. Pasiekus tokį ar dar didesnį laimėjimą, galima tapti kertiniu akmeniu, kai pagrindinės federacinės partijos stokoja daugumos ir jieško savo rėmėjų. Kvebeko gamtos apsaugos ministeris M. Leger spaudos atstovams sakėsi esąs tikras, kad kvebekiečiai balsuotų už Kvebeko partijos kandidatus į Kanados parlamentą. Jeigu toks sumanymas būtų įgyvendintas, M. Leger yra pasiruošęs pasitraukti iš provincinio parlamento ir būti kandidatu į federacinį.

Naujosios Skotijos parlamento rinkimus antrą kartą laimėjo konservatorių premjeras J. Buchananas 52 vietų parlamente savo atstovų skaičių padidinęs iki 37. Liberalai su savo vadu A. M. Cameronu nukrito iki 13 atstovų, o iš du atstovus turėjusių socialistų šį kartą tebuvo išrinkta jų vadovė A. McDonough. Premjeras J. Buchananas šiais rinkimais norėjo užsitikrinti gyventojų paramą savo kovai už provincijos teises su Kanados vyriausybe. Jis žada siekti, kad pakrančių vandenyse rasti naftos bei dujų šaltiniai būtų palikti provincijos kontrolei ir kad Kanados valdžia atšauktų numatytą finansinės paramos provincijoms sumažinimą.

Albertos provincija, su savo kietuoju premjeru P. Lougheedu užsitikrinusi pakankami augštas naftos kainas, susilaukė dar vieno laimėjimo. Baden-Badene, V. Vokietijoje, slaptu balsavimu nutarta rengti olimpines žiemos žaidynes 1988 m. Kalgaryje, o vasaros žaidynes — P. Korėjos sostinėje Seoule. Šį nutarimą premjeras P. Lougheedas laiko dideliu ne tik Albertos, bet ir visos Kanados laimėjimu, prisimindamas 1976 m. olimpines vasaros žaidynes Montrealyje. Žaidynės Kalgaryje pareikalaus $350 milijonų, kurių 48% žada padengti Kanados vyriausybė iš naujos loterijos, kuri yra susieta su išankstiniu sporto rungtynių rezultatų atspėjimu. Montrealio žaidynės dėl blogo planavimo baigėsi dideliu deficitu, kurio skolas dar ir dabar moka kvebekiečiai. Albertos premjeras P. Lougheedas žada šios klaidos nepakartoti, sudarydamas rimtą kontrolinį rengėjų komitetą.

Ateitininkų žinios

Nauji veiklos metai. Spalio 4 d. Toronto ateitininkai oficialiai pradėjo savo veiklos metus, organizuotai dalyvaudami šv. Mišiose. Po Mišių buvo suruošta agapė, kuriai vadovavo koordinacinio komiteto pirm. dr. O. Gustainienė. Pasveikinus susirinkusius, ji pristatė šių metų globėjus: jaunučių — Rita Paréštytę, jaunių — Snieguolę Underytę ir Antaną Rašymą, moksleivių — Vaidotą ir Žibutę Vaičiūnus. Moksleivių pirm. D. Čuplinskas padėkojo praėjusių metų pirmininkei, globėjui ir pateikė trumpą numatytą veiklos apžvalgą. Studentai pranešė, kad lapkričio 7-8 d.d. Toronte įvyks Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. Sendraugių pranešimą, paruoštą pirm. G. Petrauskienės, perskaitė dr. R. Petrauskas (jis kartu su S. Freimaniene yra valdyboje). Buvo pateikti pasiūlymai šiems metams, prašomas vienas vyr. sendraugis į valdybą, kad tiksliau sendraugių interesai būtų atstovaujami. Visi galutiniai sprendimai palikti sendraugių susirinkimui spalio 18 d. po 10 v. Mišių pas seseles. Agapė baigėsi malda, p.p. Kaknevičienės ir Freimanienės suorganizuotomis vaišėmis.

Pirmasis jaunučių susirinkimas — spalio 14, trečiadienį, 6.30 v.v. pas seseles. Tėvai, norintys įregistruoti savo vaikus, prašomi atvežti tuo laiku arba paskambinti Ritai Paréštytei 929-9445.

Pirmasis moksleivių kuopos susirinkimas įvyks spalio 18, sekmadienį, po 10 v. Mišių pas seseles.

Dr. J. Sungailai nuoširdus ačiū už $50 auką ateitininkų veiklai.

Toronto ateitininkai yra prisidėję $100 auka prie vajaus a.a. Jono Matulionio paminklui. Pusę šios sumos paaukojo dr. J. Sungaila. Dėkojame.

L. U.

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų žiemos sezono veiklos pradžia Toronto salose buvo sėkminga ir gana gausi dalyviais. Iškyla pradėta sueiga, kurioje perskaityti tuntų įsakymai ir atliktas įžodis. Sveikino abu tuntininkai. Po sueigos buvo vaišės. Pasistiprinus ir žaidimai judriau prasėjo. Jiems vadovavo ps. B. Paliulytė. Laisvalaikis išnaudotas maloniam pasivaikščiojimui gamtoje. Po to įvyko laužas, vad. Rebekos R. Iškyla baigta šv. Mišiomis, kurias atnašavo v.s. kun. A. Simanavičius, OFM.

• Spalio 3 d. Romuva paruošta žiemai. Ačiū J. Baltaduoniui už talką.

• Mindaugo dr-vės sueiga — spalio 19 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje. Bus registracija ir informacija. Į draugovę berniukai priimami nuo 11 metų amžiaus.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų bei tėvų komiteto rengiamas kaukių balius ir bazaras — spalio 31 d., 7 v.v., Prisikėlimo salėse. Laimikiai bazarui priimami po visų Mišių skautų būkle, o Anapilyje juos įteikti s. L. Gvildienei.

• Abiejų tuntų vadijų posėdis — spalio 21 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

• "Šatrijos" tunto naujos vadovės: komendantė Gailė Mažeikaitė, "Dainos" dr-vės draug. Judita Melnykaitė (tel. 763-2406), pav. J. Yčienė, globėja ps. B. Paliulytė; jūr. skaučių "Baltijos" laivo vadė Rebeka Rauth, adj. V. Stirbytė, globėja v.s. M. Vasiliauskienė. Buvusioms vadovėms — Vidai Senkuvienei ir R. Bubelytei tariamas skautiškas ačiū. Į vyr. l. pakeltos: į sl. R. Paulauskaitė ir Loreta Žilinskaitė; į vair. l. V. Stirbytė.

Č. S.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Olimpinės žaidynės vėl Kanadoje. 1988 m. žiemos olimpinės žaidynes ruošti buvo pareiškę norą net trys miestai: Cortina Italijoje, Falun Švedijoje ir Kalgaris Kanadoje. Olimpinio komiteto atstovai, susirinkę Baden-Baden mieste, nubalsavo šių žaidynių ruošą patikėti Kalgario miestui. Beveik dvi savaites per 80 Kalgario miesto atstovų, pasipuošusių indėnų ir kaubojų drabužiais, Baden-Baden kalnuose kepė jiešmines ir įvairiais būdais stengėsi įtikinti olimpinio komiteto atstovus, jog Kalgaris tinkamiausia vieta šiam renginiui. Tai jiems ir pavyko. Komiteto sprendimu besidžiaugiantis Kalgario olimpinės ruošos vadovas tuoj pat pareiškė, kad Kalgaris suruoš tokias žaidynes, kokių pasaulis dar nėra matęs.

Kiek Kalgaris troško rengti olimpines žaidynes, matyti iš to, kad nuo 1964 m. tai buvo jau 4-tas bandymas. Į Baden-Badeną, palikę konstitucijos klausimus, atvyko Albertos premjeras Peter Lougheed ir feder. valdžios sporto min. Gerald Reagan.

Albertos proivncija panašiuose renginiuose jau turi patyrimo — 1978 m. surengė Britų Bendruomenės žaidynes. Vienas geriausių pažadų olimpiniams dalyviams buvo — $33 milijonų fondas, skirtas sportininkų atgabenimui.

Vasaros olimpinių žaidynių rengimas patikėtas P. Korėjos Seulo miestui.

Žiemos sporto šventę Australijoje šiais metais surengė Melburno lietuvių slidinėtojų klubas Neringa. Viktorijos kalnuose. Nuo 1965 m. Mt. Buller kalne, maždaug 2 val. kelio nuo Melburno, lietuviai slidininkai turi puikiai įrengtą Neringos būstinę. Būstinėje yra virtuvė, bufetas, baras, 30 lovų.

Aliukas Žaliauskas ir toliau stebina savo laimėjimais. Baltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse Toronto Brocktono stadijone jis laimėjo 6-ias pirmas vietas — visas rekordinėmis pasekmėmis: 100 m. 14,5 sek. (sen. rekordas 16,4 sek.), 200 m 30,3 sek. (31,9 sek.), 400 m 68,9 sek. (84,6 sek.), 800 m 2:55,1 min. (3:05,0 min.), šuolis į augštį 1,35 m (1.08 m) ir šuolis į tolį 4,11 m (3,83 m). Jaunajam rekordininkui taip pat buvo įteikta geriausio lengvaatlečio taurė, skirta iškiliausiam 10-ties metų berniukų klasės dalyviui.

Elzbieta Kėkštienė Toronto lietuvių golfo klubo sezono uždarymo žaidimuose pasiekė puikias pasekmes. Dvi dienas trukusiose varžybose Sunny Brae aikštyną ji įveikė 89 ir 88 smūgiais. Tai pasekmės retai pasitaikančios mūsų golfininkių žaidimuose. Sunny Brae aikštynas yra prie Port Perry, Ont., ir priklauso golfininkų Henriko ir Jadvygos Paukščių šeimai.

Robertas Dūda sėkmingai žaidžia futbolą Collingwoodo jaunučių komandoje. Dešimties metų futbolininkas žaidžia kairiuoju gyniku. R. Dūda senjoras yra žaidęs vartininku Vyčio futbolo komandoje.

Vitas Gerulaitis teniso sąjungos tapo suspenduotas 21 dienai po to, kai jo piniginės baudos už žodinius nušikaltimus aikštėje pasiekė $5000.

Jonas Jonaitis-Unitas, iškilus amerikiečių futbolo žaidikas, buvo priverstas nutraukti ryšius su Baltimore Colts už tai, kad buvo lažybų patarėju futbolo mėgėjams. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Du sidabro medalius sąjunginėse bokso pirmenybėse Taškente laimėjo Lietuvos atstovai, patekę į baigmines kovas. K. Vaikšnoras jose pralaimėjo jerevaniečiui S. Chačatarianui, A. Jančiauskas — taškentiečiui V. Šinui.

Europos lakūnų augštojo pilotažo varžybose pasižymėjo vilnietis Jurgis Kairys. Čempijono vardą jis išsikovojo aštuoniolikos privalomų figūrų runtyje, surinkęs 3.986 taškus. Antroji vieta teko čekoslovakui I. Jormui su 3.976 taškais, trečioji — V. Smolinui iš Sovietų Sąjungos su 3.958 taškais.

Europos šaudymo pirmenybėse čempijono vardą išsikovojo vilnietis Vladas Turla. Šaudydamas stambaus kalibro pistoletu, jis išmušė 592 taškus iš 600 galimų. Sovietų Sąjungos rinktinė, kuriai priklausė ir V. Turla, pagerino pasaulinį JAV rinktinės turėtą rekordą šaudyme stambaus kalibro revolveriais, surinkusi 2358 taškus iš 2400 galimų. Tad V. Turla Titograde, Jugoslavijoje, įvykusiose Europos šaudymo pirmenybėse tapo ir pasaulio rekordininku grupinėje rungtyje. Šaudyti V. Turla yra pradėjęs 1967 m. Biržų vaikų ir jaunimo sporto mokykloje pas trenerį P. Španauską. Dabar jis yra karininkas sovietų kariuomenėje.

Lietuvos skraidyklių išsilaikymo ore rekordą iki 2 val. 10 min. Šiaurės Kaukaze pagerino šiaulietis A. Jaraminas. Ankstesnis dvejus metus išsilaikęs 1 val. 53 min. rekordas priklausė kauniečiui S. Prialgauskui.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
18½% už 90 dienų term. indėl.
18 % už 6 mėn. term. indėlius
17 % už 1 m. term. indėlius
15 % už 3 m. term. indėlius
18 % už pensijų ir namų planą
17 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
20½% už asm. paskolas
19½% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas
ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Islington, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

IŠKILIOS LIETUVIŲ DIENOS

Su pakilia nuotaika Kanados lietuviai dalyvavo tradicinėse Lietuvių Dienose spalio 9-11 Toronte. Jos buvo turtingos renginiais ir gausiais dalyviais. Pirmiausia buvo atidaryta (spalio 3) dailės paroda miesto rotušės salėje. Parodoje dalyvavo beveik visi žinomi Kanados lietuvių dailininkai.

Penktadienio vakarą West Park mokyklos salėje įvyko turiningas literatūros vakaras, kurio programą atliko JAV lietuviai rašytojai — Aušra Jurašienė, Algirdas Landsbergis, prof. Rimvydas Šilbajoris ir Tomas Venclova. Dalyvavo per 300 tautiečių. Tą patį vakarą Prisikėlimo salėje įvyko jaunimo šokiai, kurių dalyviai buvo labai gausūs.

Šeštadienį Prisikėlimo Parodų salėje įvyko Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas, išrinkęs naują valdybą su Zita Bersėnaite priešakyje. Dienos metu įvyko sporto rungtynės ir vaikų sporto šventė Brocktono mokyklos patalpose, o šventimo darbuotojų suvažiavimas — Toronto Lietuvių Namuose. Šeštadienio vakare dauguma KLD dalyvių susirinko pokyliui Harbour Castle Hilton Convention Centre salėse. Pokylyje dalyvavo per 400 asmenų, o šokiams susirinko dar kita tiek tautiečių, ypač jaunimo.

Sekmadienio rytą Ryersono instituto salėje vyko meno ansamblių repeticijos, o 2.30 v. p. p. katalikai rinkosi Šv. Mykolo katedron, evangelikai — latvių Šv. Andriaus šventovėn. Katedra buvo pilnutėlė dalyvių (apie 1300). Įspūdingose pamaldose pamokslą pasakė pronuncijus arkiv. A. Palmas. Evangelikam pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. dr. Gerulis iš Čikagos.

Didysis koncertas įvyko Ryersono instituto salėje, kuri buvo pilnutėlė dalyvių — per 1000. Programą atliko jaunimo ansambliai, suvažiavę iš įvairių vietovių. Programa buvo gražiai suderinta, scena puikiai papuošta. Iškilmė baigta pakilia nuotaika ir visų giedamu Lietuvos himnu. Dalis iškilmių dalyvių dar nuvyko į Lietuvių Namus, kur buvo suruoštas atsisveikinimo vakaras — sūrio ir vyno vaišės.

Kanados Lietuvių Dienų renginių aprašymas bus pradėtas spausdinti sekančiame "TŽ" numeryje. **Kor.**

Wasaga Beach, Ont.

GEROJO GANYTOJO STOVYKLAVIETĖJE, kurioje seniau buvo rengiamos jaunimo stovyklos, dabar vasaros metu sekmadieniais laikomos pamaldos. Dėlto esamoji salė paversta maldykla, pritaikyta pamaldoms. Pamaldomis ir mokyklos reikalais rūpinasi specialus komitetas. Jis nuoširdžiai dėkoja Vladui Gerui už padarymą klausyklos ir spintelės, P. Račiūnui — už padarytus suolus, durų užraktus ir už prisidėjimą, prie kitų darbų, P. Urbeliui už nudažymą kėdžių, klausyklos, žolės nupjovimą ir švaros palaikymą maldykloje. **Komitetas**

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Baigus posėdį ateitininkų kongrese Čikagoje, giedamas ateitininkų himnas. Iš kairės: kun. dr. V. RIMŠELIS, p. LAUČKIENĖ, prof. J. PIKŪNAS, Ateitininkų Federacijos vadas J. LAUČKA, vyskupas V. BRIZGYS Nuotr. J. Kuprio

Kas nuodija jaunimą?

(Atkelta iš 5-to psl.)

jos centre ir "Baltic American Freedom League" organizacijoje, kur yra skautų, ateitininkų, neolituanų. Vl. Pažiūros čia nėra. Jo bendraminčiai informacijos centrą kartu su jaunimu išvijo iš Tautinių Namų, o dabartinis VLIKo įgaliotinis Kalifornijoje pasisakė prieš jaunimo demonstracijas San Francisco mieste prie rusų konsulato. O demonstruojama buvo už Vytautą Skuodį.

Ar tokie faktai neturėtų prablaivinti tuščios didybės ir grupinio fanatizmo apsvaigintų galvelių?

Jaunimas — ne įrankis

Iš Vl. Pažiūros rašinio išryškėja dar vienas gan liūdnas faktas. Esama žmonių, kurie mūsų visuomeninio gyvenimo negeroves bando pridengti jaunimo rūpesčiu. Bet tas rūpestis veidmainingas. Iš tikro, tiems žmonėms rūpi slėpti tikrovę, visuomenę maitinti iliuzijomis, dvasinę menkystę paversti heroizmu. Jaunimo naudojimas nepagirtiniems tikslams siekti tą jaunimą suniekina. Jaunimas — ne įrankis.

Asmenys, kurie negali parodyti bent savo vaikų auklėjimo rezultatų, į kitus nukreiptus kaltinančius balsus turėtų prislopinti. Autentiškai tuo klausimu gali pasisakyti tas jaunimas, kuris jau yra įsmeigęs arklus į lietuviškos veiklos dirvonus.

• **Kas žygiuoja keliu, vadinamu "vėliau", baigia keliu, vadinamu "niekados".** **(Jonas-Paulius I)**

NORITE TAPTI KUNIGU?

Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30? Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Britų Kolumbijos Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriotojų Klubas "Bebras", remiantis lietuviška spaudą, atsiuntė "T. Žiburiams" $15.

JAV Lietuvių Bendruomenės St. Petersburgo apylinkės valdyba, norėdama paremti "T. Žiburius", atsiuntė $25 auką.

• Daugiau jėgos ištiestoje rankoje, kaip suspaustame kumštyje.

TORONTO

Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte pradėjo šių mokslo metų darbą su 50 studentų. Užskaitų klasėse dirba tie patys mokytojai, o lietuviškai nemokančių klasėje darbą pradėjo mokyt. V. Matulaitis. Padėka priklauso mokyt. V. Dailydienei, vadovavusiai šiai klasei kelerius metus. Taip pat dėkojame Toronto Maironio mokyklos vadovybei ir vyr. skyrių mokytojams, paveikusiems, kad į kursus ateitų didesnis negu kitais metais mokyklos abiturientų skaičius. Tai įgalino išlaikyti 11-tą klasę.

Vedėjas

Toronto tautybių mugę rengia Toronto Historical Board š. m. spalio 17 ir 18 dienomis istorinėje vietoje Fort York (Garrison Rd., tarp Bathurst St. ir Strachan Avenue prie Fleet St.). Angliškai šis renginys pavadintas "Toronto Heritage Fair". Jame norima pavaizduoti tautinių grupių įnašą į miesto gyvenimą. Oficialus mugės atidarymas — spalio 17, šeštadienį, 2 v. p. p. Sekmadienio programa prasidės 12 v. Numatytos įvairių tautybių dainos, šokiai, eitynės. Asmenys, apsirengę tautiniais drabužiais, bus įleidžiami nemokamai ir kviečiami dalyvauti eitynėse, kurioms vadovaus Fort York sargybiniai. Dalyvauti kviečiamos ir šeimos su vaikais. Ši vietovė pasiekiama Bathurst gatvės tramvajumi 511 nr., važiuojančiu į Garrison Rd. (prie Fleet St.).

Programoje numatyti ir tautybių pasirodymai nuo 12.15 iki 5.30 v. p. p. Dvidešimties grupių sąraše pažymėti ir lietuviai bei jiems skirtas laikas 3.30-3.45 v. p. p. Kokio pobūdžio tie pasirodymai bus, gautoje informacijoje nepaskelbta, tik pažymėta, kad lietuviams atstovauja A. Bireta (Aldona Biretaitė).

Ši tautybių mugė bus rodoma per MTV televizijos 47 kanalą ir transliuojama per kaikurias radijo programas.

Informacijas teikia Mrs. Lesia Lebed 595-1567.

Norintiems mokytis korespondenciniu — neakivaizdiniu būdu yra išleista informacinė knygelė "Correspondence Education 1981-82". Joje yra žinios apie neakivaizdinio švietimo tarnybas, apie pradinį ir vidurinį mokslą, išduodamus pažymėjimus, pasirinktų kursų aprašymai ir t. t. Knygelė gaunama kreipiantis šiuo adresu: Correspondence Education, 909 Yonge Street, Toronto, Ont. M4W 3G2. Tel. (416) 965-2657.

Irena ir Alvydas Petrauskai susilaukė pirmagimio sūnaus Vytuko.

Lietuvių kapinėse Mississaugoje rasta širdžiukė su nuotraukomis viduje. Skambintti tel. 769-0726 Toronte.

Sveikina "T. Žiburius". "Lietuvių Skautų Sąjungos vadovės ir vadovai, suskridę į Dainavą aptarti organizacinių reikalų, sveikina Jus, dėkodami už talką lietuviams skautams. Kartu kviečiame ir toliau stiprinti išeivijos lietuviško jaunimo veiklą bei mūsų Tėvynės laisvinimo pastangas". Pasirašė vadovų vardu v. s. Sigitas Miknaitis.

A. a. Jonas Steponas mirė 1981 m. spalio 5 d. Palaidotas lietuvių kapinėse. Buvo gimęs 1908 m. kovo 27 d. Gargždуose. Atlikęs karinę tarnybą Lietuvos kariuomenės Butegeidžio pulke, dirbo Klaipėdos uoste. Karo metu dirbo geležinkelių tarnyboje. Kurį laiką gyveno Vokietijoje, Osnabruecko stovykloje. 1948 m. atvyko Kanadon ir apsigyveno Winnipege. 1951 m. persikėlė į Torontą ir iki mirties dirbo Neilsono įmonėje. Paliko liūdinčius — sūnų Ernestą, marčią Vilmą, vaikaičius — Joną ir Erni, Jotautų ir Puterių šeimas. J. J.

PADĖKA

Reiškiame gilią padėką visiems tiems, kurie sudarė progą ir galimybę atvykti į Torontą su A. Škėmos veikalu "Živilė". Dėkojame "Tėvynės Prisiminimų" radijo vedėjui Jonui R. Simanavičiui ir jo visam kolektyvui už pakvietimą į Torontą bei rūpiniąsi spektakliu. Ypatinga padėka priklauso Stasiui Dargiui už visokeriopą pagalbą, Pranui Berneckui už transportaciją, Laimutei Krasauskienei už nakvynes ir vaišes, "Aitvaro" teatrui už sveikinimą ir gėles, Lietuvių Namų šeimininkei p. Skilandžiūnienei už suruoštą artistams vakarienę "Lokio" svetainėje. Labiausiai dėkojame Toronto ir apylinkių lietuviams, taip gausiai užpildžiusiems didžiulę salę. Jūsų darbštumo, vaišingumo ir tokio didelio jautrumo lietuviškam teatrui mes niekada neužmiršime. Daug, daug kartų ačiū Jums visiems!

Los Angeles Dramos Sambūrio režisorė **Dalila Mackialienė**
Dekoratorius **Algis Žaliūnas**
Valdybos pirmininkė **Ema Dovydaitienė**
Aktoriai: **Sigutė Mikutaitytė-Peterson, Aloyzas Pečiulis, Vincas Dovydaitis, Antanas Kiškis.**

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Praktiškas ir naudingas siuntinys 1 — 1981

3 m. šilkinio geriausios rūšies aksomo suknelei; 3 m. vyriškai arba moteriškai eilutei vilnonė medžiaga su įaudimu "All wool made in England"; vyriški išeiginiai marškiniai arba bliuskutė; vyriškas arba moteriškas nertinis; "Wrangler" arba "Levi" jeans, denim arba rumbuoto velveto; medžiaga dviem puikiom suknelėm arba 2 svarai vilnonių su "mohair" siūlais.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu	$368.00

Į šį siuntinį dar galima įdėti 8 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 3 m. ir dirbtinio "minko" kailio apsiaustui 3 jardus.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kainos su muitu):

Avikailiai, ilgi arba 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, kailinė apikaklė, sveria 5 sv.	$253.00
Geriausios rūšies avikailiai, tikro kailio, 3/4, sveria 5 sv.	$690.00
Dirbtinio minko kailis apsiaustui, 3 jardai, Delux, sveria 6 sv.	$115.00
Dirbtinio minko kailis apsiaustui, 3 jardai, Ranch, sveria 6 sv.	$98.00
Jeans "Wrangler" arba "Levi" (siuntinyje gali būti dvejos), viena pora sveria 2 sv., kaina už vienerias	$46.00
Jeans, rumbuoto velveto, siuntinyje gali būti dvejos, kaina už vieneras	$48.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 1/2 sv.	$46.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	$14.00
Sudedamas lietsargis, sveria 1/2 sv.	$15.00
Vyriški arba moteriški odiniai pusbačiai, sveria 1 1/2 sv.	$57.00
Puiki medžiaga suknelei	$37.00
Angliška medžiaga eilutei	$69.00
Angliška medžiaga eilutei	$80.00
Angliška medžiaga eilutei	$110.00
Aksomo medžiaga eilutėm, 3 m., dvigubo pločio	$92.00
Kalkuliatorius T1 — 33, Texas	$65.00
Kalkuliatorius T1 — 51 — 111, profesijonalinis	$115.00
Stetoskopas, Littmann	$71.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: 1/2 sv. arbatos $4.50; 1/2 sv. nescafės — 7.00; 1 sv. pupelių kavos — 8.00; 1 sv. šokolado — 8.00; 40 cigarečių — 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti persiuntimui $48.00

Pasiunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, adminstruojame nuosavybes, tarpininkaujame išrūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.
(Z. Juras)
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England,
Tel. 01 460 2592

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

"ARO" PLOKŠTELĖS VAJUS

NAUJI MECENATAI:

$100: Bronius Grajauskas, dr. V. ir B. Kvedarai (Hamilton), A. ir I. Rekščiai, dr. G. ir M. Skrinskai, B. ir O. Vingriai

AUKOTOJAI:

$25: Vladas Stabingis; $20: Aleksas ir Magdalena Liutkai, Euclid, Ohio, USA

Vyrų choras "ARAS" nuoširdžiai dėkoja visiems mecenatams. Aukas prašome siųsti "ARO" reikalų vedėjui **T. Stanuliui, 81 Norseman St., Etobicoke, Ont. M8Z 2P7** arba tiesiai įnešti į **"Paramos" sąsk. nr. 6716** arba į **Prisikėlimo par. kredito kooperatyvo sąsk. nr. 4060.**

"ARO" VALDYBA

Wintario pasikeitė.
Dabar kiekvienas bilietas turi 1,000 daugiau galimybių laimėti.

Tik Wintario žino, kaip yra nesmagu pralaimėti didįjį prizą vienu ar dviem numeriais. Ir tik Wintario tuo rūpinasi.

Dabar svarbus ir priartėjimas.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
namų **233-0303**
įstaigos **(416) 537-2643**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos **(416) 231-4138**
namų **249-2637**

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Parapijos choras drauge su Prisikėlimo par. choru giedojo Šv. Mykolo katedroje per Lietuvių Dienos pamaldas.

— O. Pažėrūnienė, vasaros sekmadieniai aprūpinusi maldininkus kava, paaukojo parapijai $150.

— Juozas Staškevičius savo mirusios žmonos atminimui paaukojo Anapiliui $1000. Anapilio vadovybės nutarimu, asmenys, paaukoję Anapilio sodybai $1000 ar daugiau, įrašomi garbės lentoje.

— Iš ligoninės jau grįžo klebonas kun. J. Staškus. Po 6 savaičių turės grįžti ligoninėn patikrinimui ir papildomam gydymui.

— Kapinių vartai kasdien atidaromi 9 v.r. ir uždaromi 6 v.v.

— Wasagoje pamaldos dar bus laikomos spalio 18 ir 25 dienomis 10.15 v.r. Gerojo Ganytojo stovyklavietės salė atnaujinta ir pritaikyta pamaldoms, uždėtas naujas stogas.

— Spalio 18 yra misijų sekmadienis. Daroma speciali rinkliava misijoms remti.

— Spalio 10 d. susituokė Jonas Besąsparis su Sandra Bauer. Apeigas atliko kun. L. Januška. Spalio 17 d. — sutuoktuvės Neil Phillips su Loreta-Ona Ropyte.

— Spalio 15 d. lietuvių kapinėse palaidota a.a. Marija Kežienė, 75 metų amžiaus.

— Spalio 18, sekmadienį, Mišios 10 v.r. — už a.a. Aleksą Janavičių, 11 v.r. — už a.a. Albiną Vizgirdą.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos sekmadienį, spalio 18, įprastu laiku — 9.30 v. r.; po pamaldų PADĖKOS puota Lietuvių Namuose; ruošia moterų draugija. Kviečiami visi parapijiečiai dalyvauti.

— Dėkojame kun. Eugenijui Geruliui iš Čikagos už pamaldų atlaikymą Kanados Lietuvių Dienos metu.

Lietuvių Namų žinios

— Lietuvių Namų valdyba ir administracija dėkoja LN Moterų ir Vyrų Būreliams, pagelbėjusiems įvairiuose darbuose per Kanados Lietuvių Dienas.

— Sekmadienio vakare visos Lietuvių Namų patalpos buvo pilnos svečių, dalyvavusių atsisveikinimo — vyno ir sūrio vaišėse, vadovaujant L. Namams ir S. Aušrotienei, o padedant gražiam vyrų ir moterų būriui. Jaunimas viršijo savo gausumu ir stebino vyresniuosius savo gražiu elgesiu.

— Spalio 20 d., 7.30 v.v., įvyks L. N. Moterų Būrelio posėdis. Spalio 25 d., 2.00 v.p.p., Mortos salėje įvyks visuotinis LN Moterų Būrelio susirinkimas.

— LN svečių knygoje pasirašė: P. Juodkojis, N. Bagdžiūnienė, J. Rimeikis, A. Krakowsky, P. Gančys, A. Naujokienė iš Montrealio, A. Paulionis, M. Greifenberger iš Illinois, P. Bohomol iš Brazilijos, D. Dervaitytė, V. J. Žemaičiai, K. J. Dervaičiai, O. I. Sakalauskai iš St. Catharines, J. Matukas iš Čikagos.

PADĖKA

Nuoširdžiausiai dėkoju dr. A. Valadkai už priežiūrą ir lankymą ligoninėje; jo parinktiems gydytojams dr. McIntyre ir dr. Sullivan, kurie padarė sėkmingas operacijas. Dėkoju Prisikėlimo parapijos kunigams už lankymą — kun. Eugenijui Jurgučiui, kun. Liudui Januškai, kun. Ignui Mikalauskui, kurie stiprino mano dvasią.

Dėkoju taip pat ir kitiems, mane lankiusiems ligoninėje: p.p. Ažubaliams, Burdinavičiams, Cirušiams, Dzimionams, Kamaičiams, Prakapams, Pundziams.

Dėkoju mane sveikinusiems ir linkėjusiems sveikatos laiškais bei telefonais. Didžiausia padėka mano mylimai žmonai Julytei, kuri kas dieną mane lankė ligoninėje ir kruopščiai prižiūrėjo.

Už jūsų visų draugiškumą ir nuoširdumą nuoširdus ačiū.

Klemensas Liutkus

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMI III-me augšte du kambariai ir virtuvė (yra balkonas) High Parko rajone. Skambinti vakarais tel. 762-8072, dienos metu — 622-5903.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6356. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Operos mecenatai: W. J. Dauginiai, V. J. Laurinavičiai, H. D. Steponaičiai, M. Dausienė, V. B. Biretos, B. M. Genčiai, H. G. Lapai, L. D. Petroniai iš Detroito, A. Valienė, V. Stankienė, V. A. Siminkevičiai, Prisikėlimo parapijos choras. P. V. Jankaičiai operos reikalams paaukojo $50. Kad parapija išvengtų nuostolio, dar reikia daug mecenatų, kurie sumokėję $75 gauna bilietą ir pakvietimą į banketą po operos mūsų salėje.

— Parapijai aukojo: vykdytojai iš a.a. Edvardo Sudiko palikimo $250, O. Skrebūnienė $250, A. Valienė $110, A. B. Rickevičiai $50, E. Jarašiūnienė savo vyro a.a. Povilo atminimui $200, F. Pawelko savo vyro a.a. Edvardo atminimui $100, A. E. Ripkevičiai $70. Skoloms mokėti: N. Preibienė savo vyro a.a. Platono atminimui $100, J. R. Maziliauskai $60, B. Dudienė, $100, L. Stulpinas $50, A. B. Arūnai $50. Klierikų fondui: S. Mazlaveckienė $20, K. Rukšienė $20.

— Iš mūsų šventovės palaidoti: a.a. Irena Simanas, 62 m. amžiaus, a.a. Emilija Zabulionienė, 42 m., a.a. Emilija Vainiūnienė, 96 m.

— Pirmajai Komunijai vaikučiai jau ruošiami šeštadieniais lietuvių mokykloje. Tie, kurie į šeštadieninę mokyklą neina, prašomi registruotis pas seseles tel. 534-5773.

— Pradedamas parapijiečių lankymas (kalėdojimas) iš anksto su lankomaisiais susitarus telefonu.

— Šis sekmadienis skirtas misijoms. Daroma speciali rinkliava. Vokeliai prisegti prie biuletenio.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Valę Lemonienę, užpr. A. Venslovaitienė; 9 v. už Sigitą Pranckūną, užpr. O. Pranckūnienė; 10 v. už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienė; 11.30 v. už parapiją; 7 v.v. už Anelę Vaičiuvienę, užpr. V. Dranginienė.

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius po vasaros atostogų vėl pradėjo veiklą. Pirmasis susirinkimas įvyks spalio 25, sekmadienį, po 11.30 pamaldų Parodų salėje. Susirinkimas bus simpoziumo pobūdžio. Tema: "Kartų santykiai šeimoje". Kviečiame nares, viešnias ir jų šeimas gausiai dalyvauti. Kviečiame įsijungti naujas nares į šią draugiją, kuri ne tik padeda parapijos reikaluose, bet ir visuomeniniame lietuvių gyvenime. Šiais metais sukanka 25 metai nuo šio skyriaus įsteigimo. Tai bus minima gruodžio 5-6 d. d. Prašome ne tik nares, bet ir visuomenę gausiai dalyvauti šioje mūsų šventėje.

Metinės moterų rekolekcijos bus lapkričio 20-21-22 d. d. Christian Life Centre, 3377 Bayview Ave., Willowdale, Ont.

N. R.

Anapilio Parodų salėje kapinių lankymo proga lapkričio 1, sekmadienį, KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius rengia dailės parodą, kurioje lankytojai matys Adelės Katelienės medžio drožybos kūrinius ir Petro Bigausko paveikslus. Pirmoji jau nekartą yra dalyvavusi įvairiose lietuvių parodose, o antrasis gražiai reiškiasi su savo kūriniais kanadiečių visuomenėje.

Baltiečių dienos Toronto universitete bus š. m. lapkričio 11-15 d. d. Universiteto renginių biuletenis paskelbė šią programą: lapkričio 11-29 gintaro paroda Robarts Library (130 St. George St.); lapkričio 13-28 draminiai veikalai anglų kalba Škėmos, Maripuu, Ziverts Cafe Theatre (149 Yonge St.) 8 v. v.; lapkričio 14 svarstybos tema "Baltic Theatre", Debates Room, Hart House, 11 v. r. — 2 v. p. p. (iš lietuvių kalbės dr. I. Gražytė-Maziliauskienė); lapkričio 15 d., 11 v. r. — 5 v. p. p., svarstybos tema "Baltic Theatre" (paskaitos estų, latvių ir lietuvių kalbomis) Tartu College, 310 Bloor St. W. Informacijų teirautis pas Eda Sepp tel. 447-9962.

Toronto miesto savivaldybė skelbia viešą išpardavimą-varžytines š. m. spalio 31 d., 9.30 v. r., Toronto Harbour Commission Marine Terminal No. 28, 175 Queens Quay East. Ten bus parduodami vartoti autovežimiai, motociklai, įvairūs raštinės reikmenys, dviračiai ir t. t. Tie dalykai laikomi nebetinkamais miesto tarnybai, bet gali būti labai tinkami kitur. Suinteresuoti asmenys gali pamatyti parduodamus reikmenis spalio 30 d. nuo 4 iki 8 v. v. Marine Terminal No. 28 pardavimų skyriuje (Queen's Quay, South Side, East of Jarvis St.). Telefonas informacijai 367-7326 Purchasing Department.

PRITAIKOMOJO MENO DARBŲ PARODA

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

Visi kviečiami į atidarymą spalio 16, penktadienį, 7.30 val. vakaro.
PARODA bus atidaryta šeštadienį (17. X.) nuo 10 v. r. iki 10 v. v., sekmadienį (18. X.) nuo 9 v. r. iki 4 v. p. p.

Parodos eksponatus iš Lietuvos atgabeno Sibiro tremtinė
GENOVAITĖ POPELIENĖ.

Parodoje bus išstatyti **dail. ADOLFO GEDVILO** medžio darbai – vazos, dekoratyvinės lėkštės, rankšluosčių pakabai . . . Visi dailininko darbai papuošti tautiniais ir gintariniais dabiniais.
Kitų darbai – medžio įpjovos (inkrustacijos), audiniai, juostos, odos dirbiniai ir kt., taip pat papuošti tautiniais motyvais.

Visi prašomi dalyvauti atidaryme ir atsilankyti kitomis dienomis.

Toronto ateitininkų tėvų komitetas maloniai kviečia jus atsilankyti į

HAVAJŲ VAKARĄ

1981 m. spalio 17, šeštadienį, 8 val. vakaro,
Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College Street.
Meninę programą atliks "Gintaro" ansamblio dainos grupė, vadovaujama G. Paulionienės. *Veiks šiltas bufetas, bus loterija. Gros gera muzika. Laukiame visų dėmesio ir paramos jaunimui.* **Rengėjai**

ĮĖJIMAS — $6 asmeniui, $4 moksleiviams

Pranešame, kad Lietuvių Namų narių ***susirinkimas*** *įvyks 1981 m. spalio 18, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose,*
Karaliaus Mindaugo menėje.

Susirinkimo darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Valdybos pranešimai:
   a) pirmininko,
   b) iždininko.
3. Diskusijos dėl pranešimų.
4. Sumanymai ir pasiūlymai.
5. Susirinkimo uždarymas.

Praneša ir visus narius dalyvauti kviečia — *LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA*

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės
TARYBOS METINIS SUSIRINKIMAS

š. m. spalio 27, antradienį, 7 valandą vakaro,
Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West.

Kviečiami organizacijų pirmininkai arba įgaliotiniai. Rinktiems tarybos nariams dalyvavimas privalomas. Bus Toronto apylinkės veiklos pranešimai, renkama nauja apylinkės valdyba. Kviečiame visus tautiečius, kurie domisi apylinkės veikla, dalyvauti šiame susirinkime. ***Apylinkės valdyba***

Vyrų choras "ARAS" maloniai kviečia visus atsilankyti į žymaus dailininko
ARVYDO ALGMINO iš Čikagos
meno **PARODĄ**
spalio 24-25 d.d. Toronto Lietuvių Namų Gedimino menėje

Dail. A. ALGMINAS — Amerikos Meno Akademijos fakulteto narys Čikagoje.
PARODOS ATIDARYMAS — spalio 24, šeštadienį, 3 valandą po pietų; dalyvaus ir pats dailininkas.
Taip pat kviečiame
į "ARO" plokštelės sutiktuvių
KONCERTĄ
spalio 25, sekmadienį, 3.30 v. po pietų,
Lietuvių Namų Mindaugo menėje.

Programoje: *sol.* ***Gina Čapkauskienė*** *iš Montrealio*
sol. ***Algis Grigas*** *iš Čikagos*
Vyrų choras "ARAS"*, vadovaujamas*
sol. ***V. Verikaičio***
Solistams ir chorui akompanuos muz. ***J. Govėdas***
Bus pagerbti "ARO" rėmėjai bei mecenatai
Įėjimas — $5 asmeniui.
Vyrų choro "Aras" valdyba

Petras Šalna, OLS, matininkas, lietuviškos spaudos rėmėjas, paaukojo "T. Žiburiams" $200. Tai stambi auka, kuri prisidės prie šio savaitraščio finansavimo.

J. D. Kaunaitės, lietuviškos spaudos rėmėjos, "T. Žiburiams" paukojo $50.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

GRAŽIAME GERESNIŲ NAMŲ "Sheridan Homelands" rajone parduodamas trijų miegamųjų (backsplit) namas su aptvertu dideliu kiemu už $99.000. Pigiau — mokant grynais. "Paramos" banko $52.000 mortgičius iš 15 nuošimčio. Skambinti PEG. ALIŠAUSKAS, Canada Permanent, tel. 279-7455.

WASAGA BEACH-SPRINGHURST, netoli Collingwoodo, prie ežero parduodamas penkių miegamųjų vasarnamis. Saugus, smėlėtas paplūdimys. Vasarnamis paruoštas gyvenimui žiemą, su baldais, židiniu; mortgičius — 12 1/2%, mažas įmokėjimas, daug ekstra priedų, lietuviai kaimynai. Kaina — $69.900. Skambinti Toronte tel. 742-1666; vakarais 239-8905.

MOTERIS, turinti kelių metų patyrimą vaikų priežiūroje, galėtų pasaugoti mažą vaiką penktadienio ar šeštadienio vakarais. Skambinti tel. 762-1858 Toronte.

MONTREALQUE

Hamiltono Lietuvių Dramos Teatras "Aukuras" spalio 31 d. atvyksta į Montrealio Aušros Vartų salę su Birutės Pūkelevičiūtės 3 v. išdaiga "Antroji Salomėja painiavose". Vieną pagrindinių vaidmenų (dr. A. Levicko) atliks aktorius-humoristas Vitalis Žukauskas iš Niujorko. Režisorė Elena Dauguvietytė Kudabienė šiemet mini 40 metų sceninio darbo sukaktį, o jos nuolatinėje globoje "Aukuras" sulaukė brandaus trisdešimtmečio. Montrealis jau seniai beturėjo progą išvysti betkokį scenos veikalą. Katalikių moterų dr-ja iškvietė hamiltoniečius įnešti ką nors naujo į rudens parengimų pynę. **Danutė Staškevičienė**

KLK Moterų Draugijos Montrealio sk. narių susirinkimas įvyko seselių namuose spalio 4 d. Aptarta tolimesnė veikla. Buvo rodomos skaidrės iš Šventosios Žemės, kurią šiais metais aplankė v-bos pirmininkė Genutė Kudžmienė. Ji savo išsamiais komentarais bei skaidrėmis vaizdžiai nukėlė visus į tolimąją Kristaus tėvynę, kurią ne vienas iš mūsų svajojame aplankyti.

Auksinio amžiaus klubo "Rūta" nariai baigia paruošiamuosius darbus savo bazarui, kuris įvyks spalio 24-25 d.d. AV parapijos salėje. Atidarymas — spalio 24 d., 4 v.p.p. Baigsis spalio 25 d., 1.30 v.p.p. Programoje — didžioji 1000 laimikių loterija, kalėdinių dovanų, įvairių medžiaginių dalykų ir rankdarbių išpardavimas. Bus parduodama kava su pyragais ir pietūs, kurie vienam asmeniui kainuos $3.50. Bazaro organizatoriai ir "Rūtos" klubo nariai pasiruošę visus greitai aptarnauti, nes yra laukiama daug žmonių, ypač svetimtaučių, kurie yra dideli mėgėjai įvairių loterijų, laimės mėginimų ir lietuviškų pyragų.

Sol. Gina Čapkauskienė po pertraukos vėl pradėjo koncertuoti. Spalio 11 d. ji dainavo Putnamo seselėms paremti koncerte; akompanavo pianistas Saulius Cibas. Šis koncertas įvyko Maironio sodyboje Worcester, Mass. Spalio 17 d. ji su solistu iš Čikagos Algiu Grigu dainuos Montrealyje LK Mindaugo šaulių kuopos parengime. Algis Grigas Montrealyje viešės pirmą kartą. Taip pat abu solistai numato dar dalyvauti spalio 24 d. Toronte vyrų choro "Aras" plokštelės sutiktuvių koncerte.

Juozas Burba, 62 m. amžiaus, staiga mirė palikęs liūdesyje žmoną Anicetą ir dukras Aldoną Ottienę, Ireną Gumauskienę ir Vidą Gorienę su šeimomis. Palaidotas iš AV šventovės Cote des Neiges kapinėse.

Muzikė Dalia Viskontienė iš Toronto buvo atvykusi į Montrealį ir repetavo su mūsiškiu "Pavasario" choru bei AV vyrų choru, paruošdama juos Lietuvių Dienoms Toronte. Į šias repeticijas buvo atvykusios ir "Ramunėlės" iš Otavos.

Labai iškilmingai buvo pašventintas naujas AV Marijos paveikslas, kurio autorius yra dail. Romas Bukauskas. Šiose iškilmėse dalyvavo vysk. A. Deksnys, kuris atnašavo Šv. Mišias, koncelebruojant kun. S. Kulbiui ir kun. J. Aranauskui. Mišiose su savo vėliavomis dalyvavo Šv. Onos Dr-jos atstovės, šauliai, savanoriai-kūrėjai ir ramovėnai. Vysk. A. Deksnys pasakė pamokslą, išreikšdamas džiaugsmą, kad Marija vėl sugrįžo į mūsų šventovę ir kad šis jos sugrįžimas tegul visus dar daugiau sujungia vieningam darbui ir bendrai maldai už visus lietuvius, išblaškytus po platųjį pasaulį.

Mišių aukas atnešė ateitininkų, skautų, "Gintaro" ansamblio ir jaunimo s-gos atstovai.

Po Mišių, visiems giedant "Dievas mūsų prieglauda", dalyviai susitelkė aplink paveikslą, nuo kurio nuleidžiant uždangalą skambėjo šventovės varpai; prie jų prisijungė "Gintaro" ansamblio trimitai. Tai buvo vienas iš labiausiai jaudinančių momentų. Džiaugiamės, kad ir laisvėje turime taip nuostabiai panašią Vilniaus AV Mariją.

Po vysk. A. Deksnio atlikto paveikslo pašventinimo visi sugiedojo giesmę "Marija, Marija".

Parapijos salėje įvyko viešas aktas, kurio metu klebonas kun. J. Kubilius, pristatydamas visus paveikslo išlaidoms padengti aukotojus, ypač padėkojo pirmam mecenatui Kostui Toliušiui, kuris ne tik atskubėjo su savo pirmąja $500 auka, bet ir padrąsinančiu žodžiu ragino kleboną dideliam darbui. Taip pat vieni iš pirmųjų su savo $1000 auka atskubėjo ponai Vitai ir kt.

Buvo pasirašytas šventinimo dokumentas ir pravestas vajus paveikslo išlaidoms padengti.

Koncerte, kurį finansavo R. Millette, operų bei operečių arijas atliko solistai svečiai — Therese Guerard, Vilma Trifelletti, Denis Laverne, Jacques Pratte, mūsiškiai — Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys. Akompanavo pianistas Pierre Monreau.

Visi atlikėjai buvo labai šiltai sutikti publikos, kurios prisirinko pilna AV parapijos salė.

Po koncerto įvyko vaišės, kurias paruošė ponios Kušleikienė, A. Ūsienė ir A. Augūnienė su savo talkininkėmis.

Programai vadovavo parapijos komiteto narys Vincas Piečaitis.

"Neringos" jūrų šaulių kuopa lapkričio 8 d. AV parapijos salėje rengia bendrus pietus, kurie prasidės 12 v. Visas šių pietų pelnas bus skirtas paremti Putnamo seselėms Montrealyje. Šios organizacijos nariai paprastai aukoja visą savo darbą ir laiką, parengimų pelną paskirdami kokiam nors geram tikslui. Tai sveikintinas pavyzdys. **N. B.**

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	20%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	18%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	19%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Specialias taupomąsias sąskaitas	17%	
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11%	
Čekių sąskaitas	6%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

FLORIDOJE — ST. PETERSBURGE, Lietuvių Klubo patalpose išnuomojamas butas su baldais — sezonui arba ilgesniam laikui. Teirautis kiekvieną dieną po 5 v. p. p. telefonu 813-367-2413.

PARDUODAMI žieminiai obuoliai. L. Jakaitis, 5445 8th Line, Hornby, Ont. Tel. 878-4830.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

DU GERI PIRKINIAI. 1. OAKVILLE, Queen Mary Dr., atskiras vienos šeimos namas. Sklypas 50 x 136 pėdų, garažas su privačiu įvažiavimu. Prašo tik $64,000 su $20,000 įmokėjimu. Atviras mortgičius išmokėjimui. **2. BRANDFORD,** tik 60 mylių į vakarus nuo Toronto; 10 metų senumo, 4 butai po 5 kambarius, gražus mūrinis namas su balkonais. Didelis sklypas, graži vieta. Prašo tik $115,000 vienas atviras 13% mortgičius. Tikrai geras pirkinys. Skambinti: S. JOKŪBAITIS 537-2869 arba 534-8855 S. DWORAK R.E.